

माहितीया अधिकार अधिनियम, २००५

महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोग

आठवा वार्षिक अहवाल

२०१३

(दिनांक १ जानेवारी २०१३ ते ३१ डिसेंबर २०१३)

(१३ वा मजला, नवीन प्रशासन, भवन मादाम कामा रोड, मुंबई ४०० ०३२)

महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोग, मुंबई

आठवा वार्षिक अहवाल, २०१३

कालावधी

(दिनांक १ जानेवारी २०१३ ते ३१ डिसेंबर २०१३)

माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५

(तीन)

अनुक्रमणिका

अनुक्रमांक (१)	तपशील (२)	पृष्ठ क्रमांक (३)
१. प्रस्तावना		१
२. आयोगाची संरचना		४
	प्रकरण १	
३. महाराष्ट्र आणि माहितीचा अधिकार		११
	प्रकरण २	
४. सार्वजनिक प्राधिकरणाने केलेल्या कार्यवाहीबाबत		१५
	प्रकरण ३	
५. सार्वजनिक प्राधिकरणाकडे माहिती मिळविण्यासाठी प्राप्त झालेल्या अर्जांविषयी माहिती		१६
* सार्वजनिक प्राधिकरणाकडे माहिती मिळण्यासाठी प्राप्त अर्ज		
* अर्जदार यांना माहिती उपलब्ध करून दिल्याबाबतची माहिती		
* अर्जदारांना उपलब्ध करून दिलेल्या माहितीपोटी जमा झालेली रक्कम		
* दारिद्र्य रेषेखालील लाभार्थ्यांची संख्या		
	प्रकरण ४	
६. राज्य माहिती आयोगाकडे प्राप्त झालेली द्वितीय अपिले, तक्रार अर्ज व जन माहिती अधिका-यांवर केलेली दंडात्मक कार्यवाही.		१८
* माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेली द्वितीय अपिले		
* माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम १८ अन्वये दाखल झालेले तक्रार अर्ज		
* माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ मधील तरतुदीनुसार कार्यवाही न केलेल्या जन माहिती अधिकारी यांच्यावर केलेली दंडात्मक कार्यवाही.		
	प्रकरण क्र. ५	
७. सार्वजनिक प्राधिकरणाकडून माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी शासनास केलेल्या शिफारशी.		१९
	प्रकरण क्र. ६	
८. माहिती अधिकाराच्या प्रसारासाठी आयोजित केलेल्या कार्यशाळा व कार्यक्रमांची छायाचित्रे.		२५

अनुक्रमणिका—(चालू)

अनुक्रमांक (१)	तपशील (२)	पृष्ठ क्रमांक (३)
-------------------	--------------	----------------------

परिशिष्टे

विवरणपत्र क्र. १ . . राज्यातील जन माहिती अधिकारी व अपिलीय प्राधिकारी यांची मंत्रालय विभागानिहाय माहिती. ३८

विवरणपत्र क्र. २ . . जन माहिती अधिका-यांकडे माहितीसाठी प्राप्त झालेल्या माहिती अर्जाचा एकत्रित गोषवारा. ४०

* विवरणपत्र क्र. २-अ - खुद मंत्रालयीन विभागात प्राप्त झालेल्या माहिती अर्जाचा तपशील

* विवरणपत्र क्र. २-ब - संचालनालय/आयुक्तालय तसेच विभागीय स्तरावरील कार्यालयात प्राप्त झालेल्या माहिती अर्जाचा तपशील

* विवरणपत्र क्र. २-क - जिल्हास्तरीय कार्यालयात प्राप्त झालेल्या माहिती अर्जाचा जिल्हावार तपशील

* विवरणपत्र क्र. २-ड - महानगरपालिका स्तरावर प्राप्त झालेल्या माहिती अर्जाचा तपशील

* विवरणपत्र क्र. २-ई - महामंडळांच्या स्तरावर प्राप्त झालेल्या अर्जाचा तपशील

विवरणपत्र क्र. ३ . . प्रथम अपिलीय प्राधिका-यांकडे प्राप्त झालेल्या प्रथम अपिलांवर करण्यात आलेल्या कार्यवाहीची माहिती ५३

विवरणपत्र क्र. ४ . . आयोगाचे एकूण कामकाज

* विवरणपत्र क्र. ४ अ कलम १९ (३) अन्वये प्राप्त झालेल्या द्वितीय अपीलांची माहिती ५५

* विवरणपत्र क्र. ४ ब कलम १८ अन्वये प्राप्त झालेल्या तक्रारीची माहिती

* विवरणपत्र क्र. ४ क आयोगाकडे प्राप्त झालेल्या इतर अर्जाची माहिती

विवरणपत्र क्र. ५ . . जन माहिती अधिका-यांवर लादलेल्या शास्ती व अपीलार्थीना नुकसान भरपाईची प्रकरणे ५९

* विवरणपत्र क्र. ५ (१) जन माहिती अधिका-यांवर लादलेल्या शास्तीचा तपशील

* विवरणपत्र क्र. ५(२) अपीलार्थीना नुकसानभरपाई देण्याबाबतच्या आदेशांचा तपशील

प्रस्तावना

माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अस्तित्वात येऊन आता ८ वर्षांपेक्षा जास्त कालावधी झाला असून महाराष्ट्रात या कायद्याची अंमलबजावणी निश्चितपणे समाधानकारक अशी झालेली आहे. माहितीचा अधिकार कायदा हा नागरिकाभिमुख कायदा असल्यामुळे पारदर्शकता, उत्तरदायित्व व लोक सहभाग यांचा त्रिवेणी संगम आपल्याला या कायद्यात आढळतो. याबरोबरच अन्यायाचा प्रतिकार व भ्रष्टाचाराला शह या गुणांचे प्रमाण नागरिकांमध्ये वाढत चालले आहे. या कायद्यामुळे नागरिकांमध्ये असणारी हतबलतेची व हताशतेची भावना काही प्रमाणात कमी व्हायला मदत होत आहे. या कायद्यामुळे लोकप्रतिनिधिना व शासकीय अधिकारींना, त्यांच्या कामाचा जाब आपण विचार शकतो, ही सुखावह जाणिव नागरिकांमध्ये निर्माण झाली. या कायद्याने तरुण, वृद्ध, सेवानिवृत्त अशा अनेकांना समान व्यासपीठ उपलब्ध करून दिले आहे. **माहितीचा अधिकार** हा नागरिकाला शासन प्रक्रियेत सहभागी होण्यास मदत करीत असल्यामुळे सर्वसामान्य नागरिकाला हा कायदा आपला कायदा वाटत आहे. यामुळे च प्रत्येक वर्षी अर्जाची, तक्रारींची संख्या वाढत आहे. विविध विभागाकडे गेल्या सात वर्षांत प्राप्त झालेल्या माहिती अधिकार अर्जाच्या संख्येवरून ही बाब स्पष्ट होईल. (विवरणपत्र - २)

या अहवालाच्या कालावधी पर्यंत राज्यात ३९,२३,३०४ माहिती अधिकार अर्ज प्राप्त झाले व त्यापैकी ३८,१९,०३७ इतक्या अर्जामध्ये प्रत्यक्ष माहिती देण्यात आली. यापैकी एकूण १,६२,८३२ इतकी प्रकरणे आयोगास प्राप्त झाली. यावरून, एकूण प्राप्त झालेल्या ३९,२३,३०४ अर्जापैकी सुमारे ४ टक्के द्वितीय अपिले प्राप्त झाली आहेत. म्हणजेच सुमारे ९६ टक्के अर्जदारांना आयोगाकडे येण्याशिवाय त्यांना हवी असलेली माहिती मिळाल्याचे स्पष्ट होते.

सन २०१२ मध्ये निकाली काढलेल्या द्वितीय अपिलांची संख्या २०,८५१ अशी होती. तर या वर्षी (सन २०१३) माहिती आयुक्तांची चार पदे रिक्त असतानाही २९,५९२ इतकी द्वितीय अपिले निकाली काढण्यात आली आहेत, ही आकडेवारी समाधानकारक आहे.

आयोगातर्फे प्रलंबित अपिले व तक्रारी यांचा निपटारा करण्याचे काम जोमाने करण्यात येत असले तरी आयोगासमोर काही कठीण समस्या देखील आहेत. विशेषत: माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १६ (६) प्रमाणे शासनाने आयोगाला आपली कामे प्रभावीपणे पार पाडण्यासाठी आवश्यक अधिकारी व कर्मचारी यांची पदे भरावयाची जबाबदारी असताना देखील शासनामार्फत निर्माण करण्यात आलेल्या १३६ पदांपैकी ४४ पदे रिक्त आहेत. रिक्त पदांमुळे आयोगाच्या कामावर निश्चितपणे विपरीत परिणाम झालेला आहे. तसेच अपिले व तक्रारी यांचा निपटारा करण्यासाठी ३ राज्य माहिती आयुक्तांची पदे रिक्त असल्याने काही खंडपीठांमध्येही २ वर्षांपेक्षा जास्त कालावधीतील अपिले प्रलंबित असून हे चित्र माहितीचा अधिकार अधिनियमाच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी मुळीच योग्य नाही. शासनाला ही रिक्त पदे भरण्यासाठी वेळोवेळी विनंती करण्यात आली असली तरी त्यात अहवालाच्या कालावधीत फारशी सुधारणा झालेली नाही.

तरी महाराष्ट्र शासनास विनंती करण्यांत येते की, आयोगातील विविध पदांचे सेवा प्रवेश नियम लवकरात लवकर अंतिम करावेत व तदनंतर मुख्य माहिती आयुक्तांना असलेल्या माहिती अधिकार अधिनियमाच्या कलम १५(४) नुसार ही सर्व पदे भरणे शक्य होईल.

सन २०१३ या वर्षात आयोगाने काही महत्वाचे उपक्रम हाती घेतलेले आहेत:-

माहितीचा अधिकार अधिनियमाच्या कलम २६ (१) (क) नुसार समुचित शासनाने या अधिनियमानुसार अभिप्रेत असलेल्या अधिकाराचा वापर कसा करावयाचा यासाठी विशेषत: समाजातील उपेक्षित वर्गाचे प्रबोधन करण्याकरिता शैक्षणिक कार्यक्रम तयार करण्याची तरतूद आहे. सन २०१३ या वर्षात आयोगाने डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन संस्था यांचे मार्फत समाजातील उपेक्षित घटकासाठी विभागीय स्तरावर अनेक कार्यशाळा आयोजित केल्या. त्यात अनुसूचित जमाती, विमुक्त व भटक्या जमाती, आदिम/इमाव/अपंग तसेच समाजातील दुर्बल घटक इत्यार्दिंचे प्रतिनिधी कार्यक्रमास उपस्थित होते व या कार्यशाळांना उत्सूक्त प्रतिसाद मिळाला. महाराष्ट्र शासन हे बहुधा देशातील पहिले राज्य आहे की, ज्याने मोठ्या प्रमाणात या कायद्यातील कलमाचा वापर करून गेल्या २ वर्षांत उपेक्षित घटकांना या कायद्याची माहिती करून दिली. या कार्यक्रमांची माहिती अहवालाच्या शेवटी (विवरण पत्रांपूर्वी) देण्यात आली आहे.

- * माहिती तंत्रज्ञानाचा वापर करून माहिती आयोगाच्या मुख्यालयाने माहिती तंत्रज्ञान विभागाच्या मदतीने, येणा-या सर्व अपिलांचे स्कॅनिंग करून इलेक्ट्रॉनिक फॉर्म मध्ये ह्या अपिलांची नोंद करण्याचे काम सुरु केलेले आहे. तसेच अपिलांची सुनावणी झाल्यानंतर आयोगाचे निर्णय आयोगाच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध केले जात आहेत.
- * आयोगाने अहवालाच्या वर्षी नव्याने संकेतस्थळ तयार केले असून त्यात राज्य माहिती आयोगाविषयी माहिती/कलम-४/अधिसूचना/द्वितीय अपील/निर्णय/तक्रारी/वार्षिक अहवाल/ वादसूची व इतर अन्य माहिती जोडणे इ. बाबींचा समावेश करण्यात आलेला आहे. आयोगाकडे मोठ्या प्रमाणात असलेल्या जन्या प्रकरणांचा आढावा घेऊन आवश्यक नसलेले अभिलेख नष्ट करण्यात आले आहेत.

- * आयोगाने माहितीचा अधिकार अधिनियमाच्या कलम-१९(८) नुसार वेळोवेळी सार्वजनिक प्राधिकरणांना देऊन देखील माहितीचा अधिकार अधिनियमाच्या कलम-४ (१) (बी) प्रमाणे स्वतःहून माहिती प्रकट करून ती त्या-त्या विभागाच्या संकेतस्थळावर टाकण्याबाबतची कार्यवाही करण्याबाबत सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. परंतु, काही विभागांनी ती अद्याप पर्यंत संकेतस्थळावर प्रसिद्ध केलेली नाही. वास्तविक, ही कार्यवाही अधिनियम झाल्यापासून १२० दिवसाचे आत प्रसिद्ध करणे आवश्यक होते. ही बाबी शासनाने गांभीर्याने घेऊन व मुख्य सचिव स्तरावर याबाबतचा आढावा दर महिन्याला घेऊन संबंधित प्रशासकिय विभागास सूचना देणे आवश्यक आहे.

आयोगाने अहवाल काळात ५०१ एवढ्या प्रकरणात ५६,११,००० रुक्कमेचे शास्तीचे आदेश व ७०७ एवढ्या प्रकरणात शिस्तभंगाचे आदेश दिलेले असले तरी याबाबत प्रत्यक्ष शास्तीची वसुली व शिस्तभंगाची कारवाई आयोगाच्या आदेशप्रमाणे झालेली नाही. शास्तीच्या वसुलीबाबत संबंधित जन माहिती अधिकारी यांचे वेतनातून रक्कम त्वरीत वसूल होईल याची खबरदारी कोषागार अधिकारी/अधिदान व लेखा अधिकारी यांनी घेणे आवश्यक आहे. अन्यथा, माहितीचा अधिकार अधिनियमाचे कठोर व काटेकोरपणे अंमलबजावणी होऊ शकणार नाही.

माहिती तंत्रज्ञानामुळे जग जवळ आले आहे. अशा वेळी अन्य प्रगत देशातील प्रशासकीय कार्यपद्धतीची ओळख सहजगत्या होऊ लागली आहे. प्रशासनाचे संगणकीकरण हे या प्रगत देशांचे वैशिष्ट्य आहे. माहितीचे अधिकाधिक होणारे संगणकीकरण हे माहिती अधिकार कायद्याला पूरक आहे. यामुळे ई-गव्हर्नन्सलाही अधिकाधिक महत्व प्राप्त होत आहे. या कायद्यातील कलम ४ (क) नुसार, प्रत्येक सार्वजनिक प्राधिकरणाने आपल्या अभिलेख्यांचे संगणकीकरण करणे आवश्यक आहे. प्रत्येक सार्वजनिक प्राधिकरणाने कलम ४ (ख) नुसार १७ मुद्यांतील माहिती स्वयंप्रेरणेने जाहीर करण्याची तरतुद आहे. ही माहिती सतत अद्यावत ठेऊन इंटरनेटसह, संपर्काच्या विविध साधनांद्वारे जाहीर करणे अपेक्षित आहे. या दृष्टीने राज्य मुख्य माहिती आयुक्त यांनी सर्व सार्वजनिक प्राधिकरणांना मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केल्या आहेत. याबाबत आयोगाच्या संकेतस्थळावरही माहिती देण्यात आली आहे.

सार्वजनिक प्राधिकरणांनी अशी माहिती जर सतत अद्यावत करून जारी केली तर, माहिती अधिकार अर्जाची हाताळणी सक्षमतेने करता येईल. कलम-४ ची प्रभावी अंमलबजावणी केल्यास नागरिक सार्वजनिक प्राधिकरणांच्या कार्यपद्धतीशी परिचित होतील. कलम-४ चे महत्व लक्षात घेऊन माहिती आयोगाने अनेक उपक्रम राबवले आहेत. कलम-४ खालील १७ बाबींची माहिती सार्वजनिक प्राधिकरणांनी वेळोवेळी अद्यावत करणे आवश्यक आहे. यासाठी राज्य माहिती आयोगाने पाठपुरावा चालू ठेवला आहे. काही सार्वजनिक प्राधिकरणांनी या संदर्भातील काम केले आहे, तर काही शासकीय कार्यालयांनी अद्यापही या बाबीकडे म्हणावे तितके लक्ष पुरविलेले नाही.

माहितीचा अधिकार कायद्याने काही पूरक, परंतु दुर्लक्षित विषयांकडे लक्ष वेधले आहे. या कायद्यामुळे अभिलेख व्यवस्थापनासारखा अत्यंत महत्वाचा विषय, प्रकाशात आला आहे. माहितीच्या प्रकटीकरणप्रमाणेच अभिलेख व्यवस्थापनाचा माहितीच्या अधिकाराशी अन्योन्य संबंध आता स्पष्ट होत आहे. माहिती अधिकार कायद्यातील कलम-४(क) मध्ये अभिलेख सूचिबद्ध करण्याचे तसेच त्यांची निर्देशसूची तयार करण्याचे आ-बंधन सार्वजनिक प्राधिकरणांवर घातले आहे. गेल्या सात वर्षांच्या वाटचालीवरून असे दिसून येते की, माहिती अधिकार कायद्याच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी अभिलेख व्यवस्थापन ही एक पूर्व अट आहे. माहिती अर्जाच्या वाढत्या संख्येबोरब अभिलेख व्यवस्थापनाची अपरिहार्यता शासकीय यंत्रणेच्या लक्षात येऊ लागली आहे. या दृष्टीने राज्य शासनाने महाराष्ट्र सार्वजनिक अभिलेख अधिनियम, २००५ व त्याखालील नियम-२००७ ही अभिलेख व्यवस्थापनाची कायदेशीर चौकट उपलब्ध करून दिली आहे. तसेच कलम-४ प्रमाणे करावयाच्या स्वयंस्फूर्तीच्या प्रकटनाला पूरक म्हणून “महाराष्ट्र शासकीय कर्मचा-यांच्या बदल्यांचे विनियमन” आणि “ठशासकीय कर्तव्ये पार पाडताना होणा-या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, २००५” या कायद्यातील प्रकरण तीन मध्ये नागरिकांच्या सनदेची, पर्यवेक्षणाचे स्तर ठरविण्याची व विहित कालावधीतच प्रत्येक शासकीय काम पूर्ण करण्याची तरतुद केली आहे. हे सर्व कायदे एकत्रित वाचल्यास राज्यात सुप्रशासनाची प्रक्रिया सुलभ करणारी कायदेशीर व्यवस्था उपलब्ध करण्यात आलेली आहे, असे म्हणणे वावगे ठरणार नाही. विशेषत: याबाबत आयोगाने नागरिकांना विविध तक्रारी व माहितीसंबंधी आलेल्या अपिलांसंबंधी “माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५” व शासकीय कर्तव्ये पार पाडताना होणा-या विलंबासंदर्भात “महाराष्ट्र शासकीय कर्मचा-यांच्या बदल्यांचे विनियमन आणि शासकीय कर्तव्ये पार पाडताना होणा-या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, २००५” यांची सांगड घालून ज्या-ज्या प्रकरणी तक्रारी करून देखील काहीच कार्यवाही करण्यात आलेली नाही त्या प्रकरणी संबंधित जन माहिती अधिकारी यांना जबाबदार धरून त्यांचेवरुद्ध शिस्तभंगाची कारवाई प्रस्तावित केलेली आहे व काही संबंधित तक्रारदारांना संबंधित सार्वजनिक प्राधिकरणाने योग्य सहभाग द्यावा, असे आदेश दिलेले आहेत, असे मला वाटते.

महाराष्ट्र हे एकमेव राज्य आहे जिथे अशा प्रकारची सकारात्मक व लोकाभिमुख भुमिका घेण्यात आली आहे.

माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५च्या अंमलबजावणीसाठी व हा कायदा अधिकाधिक लोकांपर्यंत पोहोचविण्यासाठी, संस्थात्मक संरचनेचा विस्तार म्हणून अर्जदार/अपिलकर्ता हा केंद्रबिंदू मानून शासनाने विभागीय स्तरावर राज्य माहिती आयोगाच्या खंडपीठांची निर्मिती केली आहे, असे

करणारे महाराष्ट्र हे देशातील एकमेव राज्य आहे. आयोगाने देखील, नागरिक ज्या खंडपीठाच्या कार्यकक्षेतील रहिवासी असेल त्या खंडपीठाकडे च त्यांनी द्वितीय अपील सादर करावे, अशी सोय नागरिकांना उपलब्ध करून दिली आहे. अशा द्वितीय अपिलांच्या सुनावणीसाठी व नागरिकांच्या सोयीसाठी राज्यातील कोणत्याही विभागातील जन माहिती अधिकारी व प्रथम अपिलीय प्राधिकारी राज्य माहिती आयुक्तांकडे उपस्थित राहतात. आयोगाची संरचना ही पुढील प्रकरणामध्ये स्पष्ट करण्यात आलेली आहे. तसेच या अहवालामध्ये दिलेली क्र. १ ते ३ पर्यंतची विवरण पत्रे, मंत्रालयीन विभागानी पुरविलेल्या माहितीच्या आधारे तयार करण्यात आलेली आहेत.

अहवालाधीन कालावधीमध्ये माहिती आयुक्तांची पदे रिक्त असतानाही आयोगाने केलेल्या कार्यवाहीबद्दल मी समाधान व्यक्त करतो.

दिनांक १ जानेवारी २०१३ ते ३१ डिसेंबर २०१३ या कालावधीचा माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम-२५ नुसार या अधिनियमाच्या अंमलबजावणीचा आठवा अहवाल सादर करतांना मला अतिशय आनंद होत आहे.

रत्नाकर गायकवाड,
राज्य मुख्य माहिती आयुक्त.

माहिती आयोगाची संरचना

- ❖ राज्य माहिती आयोगाची खालील प्रमाणे एकूण ८ कार्यालये आहेत :—

 - १) राज्य मुख्य माहिती आयोग, मुंबई. (मुख्यालय) (स्थापना ११/१०/२००५)
 - २) राज्य माहिती आयोग, नागपूर विभाग. (स्थापना २७/१२/२००६)
 - ३) राज्य माहिती आयोग, औरंगाबाद विभाग. (स्थापना २७/१२/२००६)
 - ४) राज्य माहिती आयोग, पुणे विभाग. (स्थापना ०८/०२/२००७)
 - ५) राज्य माहिती आयोग, कोंकण विभाग. (स्थापना ०१/०३/२००८)
 - ६) राज्य माहिती आयोग, बृहन्मुंबई विभाग. (स्थापना ०१/०३/२००८)
 - ७) राज्य माहिती आयोग, अमरावती विभाग. (स्थापना २४/१२/२००८)
 - ८) राज्य माहिती आयोग, नाशिक विभाग. (स्थापना १५/१०/२०१०)

- ❖ महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोगाची स्थापना झाल्यापासून राज्य माहिती आयोगातील राज्य मुख्य माहिती आयुक्त व राज्य माहिती आयुक्त यांचा कार्यकाल खाली दर्शविला आहे.

राज्य मुख्य माहिती आयोग, मुंबई

अ. क्र.	नाव	पदनाम	पासून	पर्यंत
१	श्री. सुरेश वि. जोशी	राज्य मुख्य माहिती आयुक्त	१२.१०.२००५	११.१०.२०१०
२	श्री. विलास भा. पाटील	राज्य मुख्य माहिती आयुक्त	१४.१०.२०१०	२४.०७.२०११
३	श्री. विजय वि. कुवळेकर (अतिरिक्त कार्यभार)	राज्य मुख्य माहिती आयुक्त	२५.०७.२०११	०७.०२.२०१२
४	श्री. भास्कर त्रिं. पाटील (अतिरिक्त कार्यभार)	राज्य मुख्य माहिती आयुक्त	०८.०२.२०१२	०७.०६.२०१२
५	श्री. रत्नाकर गायकवाड	राज्य मुख्य माहिती आयुक्त	०८.०६.२०१२	आजपर्यंत

राज्य माहिती आयोग, नागपूर

अ. क्र.	नाव	पदनाम	पासून	पर्यंत
१	श्री. विलास भा. पाटील	राज्य माहिती आयुक्त	२७.१२.२००६	१३.१०.२०१०
२	श्री. पी. डब्ल्यू. पाटील	राज्य माहिती आयुक्त	१५.१०.२०१०	११.०७.२०१२
३	श्री. भास्कर त्रि. पाटील	राज्य माहिती आयुक्त	१८.०६.२०१२	१८.०७.२०१३ (सेवानिवृत्त)
४	श्री. दि. बा. देशपांडे (अतिरिक्त कार्यभार)	राज्य माहिती आयुक्त	१९.०७.२०१३	आजपर्यंत

राज्य माहिती आयोग, औरंगाबाद

अ. क्र.	नाव	पदनाम	पासून	पर्यंत
१	श्री. विजय बोरगे	राज्य माहिती आयुक्त	२७.१२.२००६	१३.०७.२०१०
२	श्री. विजय वि. कुवळेकर (अतिरिक्त कार्यभार)	राज्य माहिती आयुक्त	१४.०७.२०१०	१४.१०.२०१०
३	श्री. दि. बा. देशपांडे	राज्य माहिती आयुक्त	१५.१०.२०१०	आजपर्यंत

राज्य माहिती आयोग, पुणे

अ. क्र.	नाव	पदनाम	पासून	पर्यंत
१	श्री. विजय वि. कुवळेकर	राज्य माहिती आयुक्त	०८.०२.२००७	०७.०२.२०१२
२	श्री. मा. हि. शहा (अतिरिक्त कार्यभार)	राज्य माहिती आयुक्त	०८.०२.२०१२	११.०६.२०१२
३	श्री. मा. हि. शहा	राज्य माहिती आयुक्त	१२.०६.२०१२	आजपर्यंत (दि. १६.१२.२०१३ पासून रजेवर)

राज्य माहिती आयोग, कोकण

अ. क्र.	नाव	पदनाम	पासून	पर्यंत
१	श्री. नवीन कुमार	राज्य माहिती आयुक्त	०१.०३.२००८	१४.०८.२०११
२	श्री. मा. हि. शहा (अतिरिक्त कार्यभार)	राज्य माहिती आयुक्त	१५.०८.२०११	आजपर्यंत (दि. १६.१२.२०१३ पासून रजेवर)

राज्य माहिती आयोग, बृहन्मुंबई

अ. क्र.	नाव	पदनाम	पासून	पर्यंत
१	श्री. रामानंद तिवारी	राज्य माहिती आयुक्त	०१.०३.२००८	२१.०१.२०११ (निलंबित)
२	श्री. भास्कर पाटील (अतिरिक्त कार्यभार)	राज्य माहिती आयुक्त	२२.०१.२०११	११.०७.२०१२
३	श्री. पी. डब्लू. पाटील (अतिरिक्त कार्यभार)	राज्य माहिती आयुक्त	२०.०६.२०१२	१८.०७.२०१३
४	श्री. रत्नाकर गायकवाड (अतिरिक्त कार्यभार)	राज्य मुख्य माहिती आयुक्त	१९.०७.२०१३	आजपर्यंत

राज्य माहिती आयोग, अमरावती

अ. क्र.	नाव	पदनाम	पासून	पर्यंत
१	श्री. भास्कर पाटील	राज्य माहिती आयुक्त	२४.१२.२००८	११.०७.२०१२
२	श्री. भास्कर पाटील (अतिरिक्त कार्यभार)	राज्य माहिती आयुक्त	१९.०६.२०१२	१८.०७.२०१३ (सेवानिवृत्त)
३	श्री. पी.डब्ल्यू. पाटील (अतिरिक्त कार्यभार)	राज्य माहिती आयुक्त	१९.०७.२०१३	आजपर्यंत

राज्य माहिती आयोग, नाशिक

अ.क्र.	नाव	पदनाम	पासून	पर्यंत
१	श्री. मा. हि. शहा	राज्य माहिती आयुक्त	१५.१०.२०१०	११.०७.२०१२
२	श्री.पी. डब्लू. पाटील	राज्य माहिती आयुक्त	१८.०६.२०१२	आजपर्यंत

- ❖ अहवालाधीन काळात राज्य माहिती आयुक्त, अमरावती पदाचा अतिरिक्त कार्यभार असलेले श्री. भास्कर पाटील, राज्य माहिती आयुक्त, नागपूर हे दि. १८.०७.२०१३ रोजी सेवानिवृत्त झाले. त्यामुळे राज्य माहिती आयुक्त, नागपूर या पदाचा अतिरिक्त कार्यभार दि. १९.०७.२०१३ पासून श्री. दि. बा. देशपांडे, राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचेकडे सोपविण्यात आला आहे.
- ❖ राज्य माहिती आयुक्त पदांच्या रिक्त असलेल्या पदांचे अतिरिक्त कार्यभाराचे वाटप १९ जुलै, २०१३ मध्ये खालील प्रमाणे करण्यात आले आहे.

अ. क्र.	नाव व पदनाम	पूर्वीचा कार्यभार	अतिरिक्त कार्यभार
१	श्री. रत्नाकर गायकवाड	महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोग, मुंबई	राज्य माहिती आयोग, बृहन्मुंबई खंडपीठ
३	श्री. दि. बा. देशपांडे	राज्य माहिती आयोग, औरंगाबाद	राज्य माहिती आयोग, नागपूर
२	श्री. पी. डब्लू. पाटील	राज्य माहिती आयोग, नाशिक	राज्य माहिती आयोग, अमरावती

❖ अधिकारी/कर्मचारी-

महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोगासाठी राज्य मुख्य माहिती आयुक्त व राज्य माहिती आयुक्त वगळून विविध संवर्गातील एकूण १३६ पदे निर्माण करण्यात आली असून त्यापैकी फक्त ९२ पदे शासनातर्फे भरण्यात आली आहेत त्याचा तपशील खालील प्रमाणे.

अ.क्र.	पद	मंजूर संख्या	भरलेली पदे	रिक्त पदे
१	सचिव	१	१	०
२	उपसचिव	७	६	१
३	कक्ष अधिकारी	१६	१६	०
४	सहायक	३२	२६+२*	४ (६-२*)
५	लघुलेखक उ.श्रे.	८	६	२
६	लघुलेखक नि.श्रे.	८	४	४
७	लिपिक-टंकलेखक	३२	१६	१६
८	वाहन चालक	८	२	६
९	शिपाई	२४	१३	११
	एकूण	१३६	९०+२*	४६-२*

* सहायकाची दोन पदे पदावनत करून लिपिकांची पदे तात्पुरत्या स्वरूपात भरण्यात आली आहेत.

❖ उपरोक्त तक्त्यातील रिक्त पदे ज्या कार्यालयाशी संबंधित आहेत त्याचा तपशिल खाली दिला आहे:—

i) राज्य मुख्य माहिती आयुक्त यांचे कार्यालय

अ.क्र.	पद	मंजूर संख्या	भरलेली पदे	रिक्त पदे
१	सचिव	१	१	०
२	कक्ष अधिकारी	२	२	०
३	सहायक	३	३	०
४	लघुलेखक उ.श्रे.	१	१	०
५	लघुलेखक नि.श्रे.	१	० (१ कंत्राटी तत्वावर)	१
६	लिपिक-टंकलेखक	५	२ (३ कंत्राटी तत्वावर)	३
७	वाहन चालक	१	१	०
८	शिपाई	३	० (३ कंत्राटी तत्वावर)	३
	एकूण	१७	९	८

ii) राज्य माहिती आयुक्त, नागपूर यांचे कार्यालय

अ. क्र.	पद	मंजूर संख्या	भरलेली पदे	रिक्त पदे
१	उपसचिव	१	१	०
२	कक्ष अधिकारी	२	२	०
३	सहायक	४	४	०
४	लघुलेखक उ.श्रे.	१	० (१ उसनवारी तत्वावर)	१
५	लघुलेखक नि.श्रे.	१	० (१ कंत्राटी तत्वावर)	१
६	लिपिक-टंकलेखक	४	४	०
७	वाहन चालक	१	० (१ कंत्राटी तत्वावर)	१
८	शिपाई	३	३	०
	एकूण	१७	१४	३

iii) राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे कार्यालय

अ. क्र.	पद	मंजूर संख्या	भरलेली पदे	रिक्त पदे
१	उपसचिव	१	०	१
२	कक्ष अधिकारी	२	२	०
३	सहायक	४	४	०
४	लघुलेखक उ.श्रे.	१	१	०
५	लघुलेखक नि.श्रे.	१	१	०
६	लिपिक-टंकलेखक	४	२ (२ उसनवारी तत्वावर)	२
७	वाहन चालक	१	० (१ कंत्राटी तत्वावर)	१
८	शिपाई	३	२ (१ उसनवारी तत्वावर)	१
९	एकूण	१७	१२	५

iv) राज्य माहिती आयुक्त, पुणे यांचे कार्यालय

अ. क्र.	पद	मंजूर संख्या	भरलेली पदे	रिक्त पदे
१	उपसचिव	१	१	०
२	कक्ष अधिकारी	२	२	०
३	सहायक	४	४	०
४	लघुलेखक उ.श्रे.	१	१	०
५	लघुलेखक नि.श्रे.	१	१	०
६	लिपिक-टंकलेखक	४	२	२
७	वाहन चालक	१	० (१ कंत्राटी तत्वावर)	१
८	शिपाई	३	३	०
	एकूण	१७	१४	३

v) राज्य माहिती आयुक्त, कोंकण यांचे कार्यालय

अ. क्र.	पद	मंजूर संख्या	भरलेली पदे	रिक्त पदे
१	उपसचिव	१	१	०
२	कक्ष अधिकारी	२	२	०
३	सहायक	३	३	०
४	लघुलेखक उ.श्रे.	१	१	०
५	लघुलेखक नि.श्रे.	१	०	१
६	लिपिक-टंकलेखक	५	५	०
७	वाहन चालक	१	०	१
८	शिपाई	३	१	२
	एकूण	१७	१३	४

vi) राज्य माहिती आयुक्त, बृहन्मुंबई यांचे कार्यालय

अ. क्र.	पद	मंजूर संख्या	भरलेली पदे	रिक्त पदे
१	उपसचिव	१	१	०
२	कक्ष अधिकारी	२	२	०
३	सहायक	४	२	२
४	लघुलेखक उ.श्रे.	१	१	०
५	लघुलेखक नि.श्रे.	१	०	१
६	लिपिक-टंकलेखक	४	१ (२ कंत्राटी तत्वावर)	३
७	वाहन चालक	१	१	०
८	शिपाई	३	१ (२ कंत्राटी तत्वावर)	२
	एकूण	१७	९	८

vii) राज्य माहिती आयुक्त, अमरावती यांचे कार्यालय

अ. क्र.	पद	मंजूर संख्या	भरलेली पदे	रिक्त पदे
१	उपसचिव	१	१	०
२	कक्ष अधिकारी	२	१	१
३	सहायक	४	३	१
४	लघुलेखक उ.श्रे.	१	०	१
५	लघुलेखक नि.श्रे.	१	१	०
६	लिपिक-टंकलेखक	४	१ (३ कंत्राटी तत्वावर)	३
७	वाहन चालक	१	० (१ कंत्राटी तत्वावर)	१
८	शिपाई	३	१	२
	एकूण	१७	८	९

viii) राज्य माहिती आयुक्त, नाशिक यांचे कार्यालय

अ. क्र.	पद	मंजूर संख्या	भरलेली पदे	रिक्त पदे
१	उपसचिव	१	१	०
२	कक्ष अधिकारी	२	२	०
३	सहायक	४	३	१
४	लघुलेखक उ.श्रे.	१	०	१
५	लघुलेखक नि.श्रे.	१	१	०
६	लिपिक-टंकलेखक	४	२ (१ कंत्राटी तत्वावर) (१ उसनवारी तत्वावर)	२
७	वाहन चालक	१	० (१ कंत्राटी तत्वावर)	१
८	शिपाई	३	२	१
	एकूण	१७	११	६

- ❖ उपरोक्त तक्त्यावरुन असे दिसून येईल की, आयोगातील सुमारे ३४% पदे रिक्त आहेत. रिक्त असलेली मंजूर पदे प्रतिनियुक्तीने भरण्याबाबत आयोगाने शासनाकडे वारंवार पाठपुरावा केला आहे. तसेच आयोगातील सर्व पदांना मंत्रालयामधील समकक्ष पदांचे सेवाप्रवेश नियम लागू करून ही पदे प्रतिनियुक्तीने भरण्याबाबत शासनाकडे विनंती केली आहे.
- ❖ आयोगाचे काम हे मुख्यत्वे करून माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ मधील कलम १८ व कलम १९ (३) नुसार अनुक्रमे तक्रारी व अपिलांवर निर्णय घेण्याचे असून हे काम अर्ध-न्यायिक (Quasi-Judicial) स्वरूपाचे आहे. अपील/तक्रारीचे निर्णय हे स्वतः आयुक्तांनीच श्रुत-लेखनाद्वारे द्यावयाचे असतात. तसेच तक्रारी/अपिलांची सुनावणी घेऊन कारण-मीमांसेसहीत निर्णय देणे आवश्यक असल्याने दोन लघुलेखक पुरेसे

नाहीत. दोन्ही लघुलेखकांना स्वीय सहायकाचे सुद्धा काम करावे लागते. अपिले व तक्रारी यांचेवर जलद गतीने निर्णय घेऊन मोठ्या प्रमाणात तक्रारी व अपिले निकाली काढण्यासाठी श्रुतलेखनास जास्तीचे लघुलेखक उपलब्ध होणे गरजेचे आहे. यास्तव, लघुलेखकांची संख्या किमान ४ पर्यंत वाढविण्याची आवश्यकता आहे.

- ❖ राज्य मुख्य माहिती आयुक्तांच्या कार्यालयात इतर आयुक्तांच्या कार्यालयांपेक्षा प्रशासनिक, अर्थसंकल्पिय कामकाज व सर्व प्रकारच्या कामांचे एकत्रीकरण करण्याच्या कामांचा अतिरिक्त बोजा असतो. सद्यःस्थितीत ही कामे सध्या उपलब्ध असलेल्या कर्मचाऱ्यांकडूनच करवून घेण्यात येतात. रिक्त पदांच्या परिणामी तक्रारी/अपीले यांच्या सुनावणीच्या कामासाठी पुरेसे मनुष्यबळ उपलब्ध होत नाही. त्यामुळे आयोगाच्या दैनंदिन कामांवर परिणाम होऊ नये यासाठी लिपिक-टंकलेखक व शिपाई यांची काही पदे शासन मान्यतेने कंत्राटी पद्धतीने भरण्यात आली आहेत. हे पाहता राज्य माहिती आयुक्त यांच्या कार्यालयांतील सर्व रिक्त पदे त्वारित भरण्याची गरज आहे.
- ❖ आयोगाचे काम हे द्वितीय अपिले व तक्रारींवर सुनावणी घेऊन निर्णय देण्याचे आहे. यासाठी आयोगाला विविध पत्रे, सुनावणीच्या नोटीसा व निर्णयाच्या प्रती टपालाने पाठवाव्या लागतात. टपाल खर्चात बचत होण्याच्या उद्देशाने आयोगाच्या आठही कार्यालयांना फ्रॅकिंग मशीन्स पुरविण्याचा प्रस्ताव शासनास सादर केला होता. मात्र, आयोगाच्या कार्यालयांना फ्रॅकिंग मशीन पुरविण्याचा प्रस्ताव शासनाने मान्य केला नाही. आयोगाला आवश्यक असलेल्या सोयी-सुविधा पुरविण्याच्या बाबतीत शासनाचा दृष्टिकोन सकारात्मक स्वरूपाचा असावा, अशी आयोगाची अपेक्षा आहे.
- ❖ माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ मधील कलम १५ (४) नुसार माहिती आयोगाला इतर प्राधिकरणाच्या निदेशांना अधीन न राहता, स्वायत्तपणे वापरता येत असतील, असे सर्व अधिकार वापरता येतील, अशी तरतूद करण्यात आली आहे. यास्तव, एकदा आयोगासाठी विधानमंडळाने अर्थसंकल्पीय तरतूद मान्य केली की, छोट्या-मोठ्या खर्चासाठी पुन्हा शासनाची मान्यता घेण्याची आवश्यकता भासू नये. आयोगाचे प्रशासकीय व आर्थिक स्वायत्ततेचे अधिकार शासनाने अबाधित ठेवणे गरजेचे वाटते.

महाराष्ट्र आणि माहितीचा अधिकार

- क. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अंमलात आल्यानंतर सलग आठव्या वर्षाही माहिती मागणीचे अर्ज, प्रथम अपिले व राज्य माहिती आयोगाकडील अपिले यांचे प्रमाण वाढत आहे. या कायद्याबाबत विविध व्यक्ती/संस्था/संघटनांकडून होत असलेला प्रसार व प्रचार, सर्वसामान्य नागरिकांमध्ये त्याबाबतची वाढती जागृती आणि अर्ज व अपिलांद्वारे प्रश्न मार्गी लागण्यासाठी उपलब्ध होणारी माहिती यामुळे या कायद्याच्या वापराचे प्रमाण वाढत असल्याचे दिसते. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चा वापर करण्यात महाराष्ट्र हे देशात प्रथम क्रमांकाचे राज्य ठरत आले आहे. ही स्थिती या वर्षाही कायम असल्याचे सार्थ अभिमानाने नमूद करावेसे वाटते. तसेच आयोगाकडे प्राप्त होणाऱ्या द्वितीय अपीलांचा निपटारा जलद गतीने करण्यातही महाराष्ट्र अग्रेसर आहे.
- ख. ऑक्टोबर २००५ ते ऑक्टोबर २०१३ या काळात टप्प्या-टप्प्याने झालेल्या राज्य माहिती आयोगामधील नियुक्त्या, तोपर्यंतच्या प्रलंबित अपिलांमध्ये नव्याने दाखल होणाऱ्या अपिलांची भर, माहिती आयोगाच्या कामकाजाच्या स्वरूपाप्रमाणे आवश्यक असलेल्या कर्मचा-यांपेक्षा अपुरा कर्मचारी वर्ग तसेच कार्यालयीन अपुन्या सुविधा यामुळे प्रलंबित राहिलेल्या अपिलांचा परिणाम निपटाऱ्यावर होणे स्वाभाविक आहे. अशा परिस्थितीतही राज्य मुख्य माहिती आयुक्तांकडून दिवसाला ३० ते ४० सुनावण्या घेऊन प्रलंबित अपीलांचे प्रमाण जबळपास शुन्यावर आणण्यात आले आहे. तथापि, प्रथम अपिलीय प्राधिकाऱ्यांच्या पातळीवर अद्यापही अपिलांची निर्गत समाधानकारक पध्दतीने व योग्य प्रमाणात होत नसल्यामुळे आयोगाकडे येणाऱ्या अपिलांचे प्रमाण वाढते, असे अपिलांच्या विश्लेषणावरून दिसून येते. जन माहिती अधिकारी व अपिलीय प्राधिकारी म्हणून अधिकाधिक कनिष्ठ कर्मचाऱ्यांकडे काम सोपविण्याचे प्रमाण वाढत आहे. वरिष्ठ पातळीवरील अधिकारी या जबाबदारीतून मोठ्या प्रमाणावर बाजूला होत आहेत, असे निरीक्षण आयोगाने यापूर्वीच्या अहवालात नोंदवून त्याबाबत चिंता व्यक्त केली होती. तथापि, या परिस्थितीत अद्यापही फारशी सुधारणा झालेली नाही. त्यामुळे सार्वजनिक प्राधिकरणांमध्ये अर्जाच्या व प्रथम अपिलाच्या प्रक्रियेसंदर्भात उदासीनता दिसून येते. याची दखल घेऊन शासनाने उपाययोजना करणे आवश्यक आहे.
- ग. अर्जदार कशाप्रकारे माहिती मागतात/अर्जदारांची मानसिकता काय आहे ही जाणीव माहिती आयुक्तांना अर्जदारांच्या अर्जावरून व अपील/तक्रारीच्या सुनावणीतून होण्याची संधी मिळत असते. तसेच

माहिती अधिकारी व प्रथम अपिलीय अधिकारी कशाप्रकारे कार्यवाही करतात, यांची माहिती फक्त माहिती आयुक्तांनाच कळते. त्या आधारे पुढीलप्रमाणे निरक्षण देण्यात येत आहे :—

- एकाच अर्जात अनेक खात्यांशी/विभागांशी/सार्वजनिक प्राधिकरणांशी संबंधित अशा विषयांची व अनेक मुद्यांची माहिती मागणे, एकाच विषयावर एकाच व्यक्तीने अनेक अर्ज व अपिले करणे याचाही परिणाम अपिलांची संख्या वाढण्यात व निर्गतीवर होत आहे. एकाच व्यक्तीने मोठ्या संख्येने अपिले करण्याची उदाहरणे देखील आयोगाच्या विविध खंडपीठांच्या कार्यक्षेत्रात आढळून येत आहेत. तसेच दारिद्र्यरेषेखालील व्यक्तींना माहिती निःशुल्क देण्याची कायद्यात असलेली सवलत वापरून दारिद्र्यरेषेखालील व्यक्तीच्या नावे मोघम व व्यापक प्रमाणात माहिती मागविण्याचे प्रकारही वाढत आहेत, अशा जन माहिती अधिकारी यांच्या तक्रारी वाढत असल्याचे जाणवत आहे. आयोगाच्या चौथ्या वार्षिक अहवालात याचा उल्लेख करण्यात आला आहे. अशा तक्रारीमुळे कायद्याची परिणामकारकता कमी होते, सार्वजनिक हिताच्या दृष्टीने प्रामाणिकपणे माहिती मागणाऱ्यांची त्यामुळे कोंडी होते. कायद्याबद्दलचे व संबंधित यंत्रणांबद्दलचे गैरसमज वाढतात. नागरिक व शासकीय कर्मचारी यांच्यातील भ्रष्ट शक्तींचे फावते. ही बाब चिंतेची आहे. आपल्याला सोयीचे नसणारे अर्ज व अपिले करणाऱ्या व्यक्तींवर सरसकट गैरवापराचा शिक्का मारण्याची प्रवृत्तीही याचा फायदा उठवते. या दोन्ही बाबी कायद्याचा मूळ हेतू साध्य होण्यास पोषक नाहीत. या कायद्याच्या गैरवापराला आळा घालणे, स्वयंसेवी संस्था, नागरिक, शासकीय कर्मचारी/अधिकारी यांच्या विधायक प्रयत्नानेच शक्य आहे. ते होणे महत्वाचे व आवश्यक असून तसे झाले नाही तर, खरेखुरे वैयक्तिक किंवा सार्वजनिक हिताचे प्रश्न गांभीर्याने मांडू पाहणाऱ्या नागरिकांना अप्रत्यक्षरीत्या रास्त प्राधान्यक्रमापासून वंचित रहावे लागण्याची भीती आहे. हे लक्षात घेऊन, आयोगाने शासनाला केलेल्या सूचनांची अंमलबजावणी आणि जन माहिती अधिकारी व अपिलीय प्राधिकारी यांच्या पातळीवर अर्ज व अपिलांच्या निपटाऱ्यात अधिक पारदर्शकता, कार्यक्षमता व गतिमानता येणे गरजेचे आहे.
- घ. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम ४ ची अंमलबजावणी हा या कायद्याच्या प्रभावी अंमलबजावणीच्या व सार्वजनिक कारभारातील स्वयंस्फूर्त पारदर्शकतेच्या दृष्टीने विशेष महत्वाचा भाग आहे. दिनांक १२ ऑक्टोबर, २००५ रोजी हा कायदा अस्तित्वात आला, तेव्हा कलम ४ च्या अंमलबजावणीसाठी १२० दिवसांची मुदत देण्यात आली होती. सदर मुदत उलटून कितीतरी कालावधी गेला तरी अद्याप काही सार्वजनिक प्राधिकरणांमध्ये या कलमाची पूर्णाशाने अंमलबजावणी झालेली नाही. कलम ४ ची परिपूर्ण अंमलबजावणी झाल्यास अर्जाचे व अपिलांचे प्रमाण कमी होण्यास मदत होईल, असे आयोगाचे मत आहे. अधिकाधिक माहिती व अभिलेखे हे अर्ज/अपीलांशिवायही नागरिकांना सहजतेने उपलब्ध झाले पाहिजेत.

ड. शासकीय कार्यालयांमध्ये अभिलेखांची परिस्थिती फारशी समाधानकारक नसल्याचा उल्लेख आयोगाच्या यापूर्वीच्या अहवालांत विस्तृतपणे करण्यात आलेला आहे. तरी आयोगाने यासंदर्भात केलेल्या सूचना पुन्हा करण्यात येत आहेत :—

- अ) अभिलेखांचे योग्य पद्धतीने जतन करणे व पूर्वीच्या कागदपत्रांची त्यानुसार वर्गवारी आणि नोंद करणे हे काम त्वरेने हाती घेऊन विशिष्ट मुदतीत पूर्ण करणे.
- ब) ज्या प्रकरणी कागदपत्रे मिळत नाहीत त्या प्रकरणी महाराष्ट्र सार्वजनिक अभिलेख अधिनियम, २००५ चा अवलंब करून संबंधित कर्मचारी/अधिकारी यांच्याविरुद्ध फौजदारी गुन्हा नोंदविण्यासह आवश्यक ती कारवाई करणे.
- क) एकाच व्यक्तीने अनेक अपिले करण्यावर मर्यादा आणणे.
- ड) एकाच अर्जामध्ये व्यापक प्रमाणात व अनेक मुद्यांवर माहिती मागण्यावर मर्यादा आणणे.
- इ) व्यापक जनहित लक्षात घेऊन योग्य कारणासाठी माहिती मागत असल्याची खात्री करून घेणे.

च. हा कायदा अस्तित्वात येवून इतकी वर्षे होऊन गेली असली, तरी अद्यापही व्यापक प्रमाणावर नागरिकांपर्यंत खन्या अर्थाने हा कायदा पोहोचला नसल्याचे खालील निरीक्षणांच्या आधारे यापूर्वीच्या आयोगाच्या अहवालात नमूद करण्यात आलेले होते. अहवालाधीन कालावधीत यामध्ये फारशी सुधारणा झाली नसल्याचेही आयोगाच्या निर्दर्शनास आले आहे :—

- (१) माहितीच्या अधिकारात न येणाऱ्या प्रशासकीय कार्यवाहीच्या मागण्या करणारे अर्ज करणे.
- (२) माहिती कागदपत्रांच्या छायाप्रतीच्या स्वरूपात न मागता प्रलंबित प्रकरणातील कारवाईची अपेक्षा करणे.
- (३) निर्णय प्रक्रियेतील कारणमीमांसेबद्दल जन माहिती अधिकारी यांचे अभिप्राय विचारणे.
- (४) एकाच अर्जात राज्यव्यापी माहिती मागणे.
- (५) अर्जात मागितलेल्या माहितीपेक्षा अतिरिक्त माहिती प्रथम व द्वितीय अपीलात मागणे.
- (६) वारंवार त्याच विषयाची तीच माहिती मागत राहणे.
- (७) अर्जा/अपीलाला विहित शुल्क न जोडणे व आवश्यक कागदपत्रांची त्यासोबत पूर्तता नसणे.

छ. तसेच शासकीय कर्मचारी/अधिकारी यांच्यामध्येही त्यांच्या जबाबदारीचे पूर्ण भान आलेले दिसत नाही. हे खालील बाबीवरुन निर्दर्शनास येते :—

- (१) जन माहिती अधिकारी व अपिलीय प्राधिकाऱ्यांनी विहित मुदतीत अर्जावरील कार्यवाही न करणे, अर्ज प्राप्त झाल्यावर अधिनियमांचे तरतुदीप्रमाणे कशाप्रकारे माहिती देण्याची प्रक्रिया पूर्ण करावी याबद्दल ८०% जन माहिती अधिकारी व प्रथम अपिलीय अधिकारी अनभिज्ञ असणे.
- (२) अपिलीय प्राधिकाऱ्यांनी दिलेल्या निर्णयाची अंमलबजावणी न होणे.

- (३) माहिती देण्यास विलंब झाला असल्यास अपिलीय प्राधिकांयांनी अपील निर्णयात त्याबाबतचा अभिप्राय न नोंदणे.
- ज. सार्वजनिक हिताच्या विषयांपेक्षा व्यक्तिगत स्वरूपाचे प्रश्न, अडीअडचणी, कामे याबाबतच्या अर्जाचे प्रमाणच मोठे आहे, असे आयोगाकडे प्राप्त झालेल्या अपिलांमधून स्पष्ट होते. अर्थात सर्वसामान्य नागरिकांस त्यांचे प्रश्न मार्गी लावण्याचे एक महत्त्वाचे साधन असा हा कायदा वाटत असल्यामुळे हे स्वाभाविकही आहे. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ मध्ये अपेक्षित असलेली सार्वजनिक कारभारातील पारदर्शकता जसजशी वाढत जाईल व माहिती अधिकाधिक खुली होत जाईल तसे हे प्रमाण व स्वरूप बदलेल, अशी आयोगाची अपेक्षा आहे.
- झ. विधायक दृष्टी असणाऱ्या नागरिकांचे, संस्था संघटनांचे कायद्याच्या अंमलबजावणी प्रक्रियेत सहकार्य लाभते आहे. तसेच शासनाचा दृष्टीकोनही सकारात्मक आहे. अपिलांच्या वेगाने निपटाऱ्याबाबत आयोगाही सातत्याने प्रयत्नशील व प्रयोगशील आहे.
- ज. महाराष्ट्रात राज्य माहिती आयोगाकडे अपिले दाखल होण्यात नाशिक, औरंगाबाद, अमरावती हे विभाग अग्रेसर आहेत.
- ट. शासकीय कर्मचारी/अधिकारी यांच्याप्रमाणेच नागरिकांचेही या कायद्याच्या तरतुदीसंदर्भात प्रबोधन होण्याची गरज आहे. त्या दृष्टीने जन माहिती अधिकारी, अपिलीय प्राधिकारी व नागरिक यांच्याकरिता कार्यशाळा आयोजित करण्यासाठी यशदामार्फत कार्यशाळांचे आयोजन केले जाते. तसेच शासनाबरोबरच विविध स्वयंसेवी संस्था-संघटना यांनीही अशा प्रबोधनाचे उपक्रम हाती घेण्यास सुरुवात केली आहे. काही संस्था व व्यक्ती त्यात क्रियाशील आहेत. शासकीय पातळीवर केवळ जन माहिती अधिकारी, सहायक जन माहिती अधिकारी व अपिलीय प्राधिकारी यांच्यापुरतेच हे प्रशिक्षण मर्यादित न राहता सर्वच शासकीय अधिका-यांना/कर्मचाऱ्यांना विशेषत: विभाग प्रमुखांना या कायद्यानुसार येणाऱ्या जबाबदारीची व त्यातील उद्दिष्टांची परिपूर्ण कल्पना व भान असणे आवश्यक आहे. त्यासाठी शासनाच्या पातळीवर कालबद्ध कार्यक्रम ठरवून व्यापक प्रमाणावर प्रशिक्षण देण्याची गरज आहे.

-**-*-*-*-*

सार्वजनिक प्राधिकरणाने केलेल्या/करावयाच्या कार्यवाहीबाबत

२.१ माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम ३ अनुसार सर्व नागरिकांना अधिनियमाच्या तरतुदीच्या अधिन राहून माहिती मिळविण्याचा अधिकार आहे. सार्वजनिक प्राधिकरणाकडून या तरतुदीची परिपूर्तता होण्यासाठी सार्वजनिक प्राधिकरणांवर अधिनियमातील कलम ४ अन्वये आबंधने निश्चित केलेली आहेत.

२.२ नागरिकांना माहिती सुलभ रीतीने मिळण्यासाठी प्रत्येक सार्वजनिक प्राधिकरणांनी त्यांच्याकडील सर्व अभिलेखे योग्य रितीने सूचीबद्ध करणे व त्यांची निर्देशासूची तयार करणे गरजेचे आहे. तसेच ज्याचे संगणकीकरण करणे योग्य आहे, अशा सर्व अभिलेख्यांचे संगणकीकरण करणेही आवश्यक आहे. त्याप्रमाणे प्रत्येक सार्वजनिक प्राधिकरणाकडून अधिक प्रभावीपणे कार्यवाही होणे आवश्यक वाटते.

२.३ हा अधिनियम अधिनियमीत झाल्यापासून १२० दिवसांच्या आत राज्यातील सर्व विभागांच्या अंतर्गत असलेल्या सर्व सार्वजनिक प्राधिकरणांनी अधिनियमानुसार विहित केलेल्या १७ नमुन्यांमध्ये माहिती प्रसिध्द करणे आवश्यक होते. त्यानुसार प्रत्येक सार्वजनिक प्राधिकरणाची रचना, प्रक्रिया, कर्तव्ये, त्या प्राधिकरणांचे अधिकारी व कर्मचारी यांचे अधिकार, कर्तव्य, निर्णय घेण्याच्या प्रक्रियेत उत्तरदायित्व प्रणालीची निश्चित करण्यात आलेली मानके या सर्व बाबींचा समावेश झालेला आहे. ही माहिती वेळोवेळी अद्यावत करणे आवश्यक ठरते.

२.४ माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम ५ अन्वये राज्यातील सर्व सार्वजनिक प्राधिकरणांनी या अधिनियमान्वये माहिती मिळण्याची विनंती करण्यान्या व्यक्तींना माहिती देण्यासाठी त्यांच्या अखत्यारितील सर्व प्रशासकीय कार्यालयांमध्ये राज्य जन माहिती अधिकारी पदनिर्देशित करणे आवश्यक होते. त्यानुसार एकूण ८३,८५८ राज्य जन माहिती अधिकारी यांना निर्देशित केलेले आहे व त्यांना सहाय्य करण्यासाठी सहाय्यक जन माहिती अधिकारी म्हणून ५८,५९६ अधिकाऱ्यांना निर्देशित केले आहे.

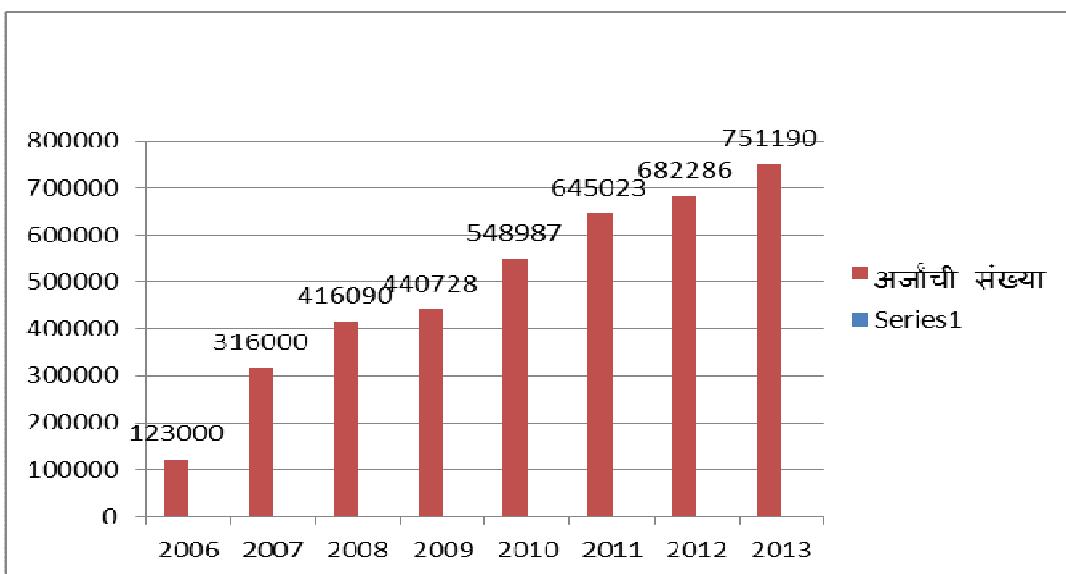
२.५ राज्य जन माहिती अधिकाऱ्यांनी, या अधिनियमाच्या तरतुदी अन्वये प्राप्त झालेल्या अर्जावर केलेल्या कार्यवाहीने अर्जदारांचे समाधान न झाल्यास त्यांना अधिनियमाच्या कलम १९ (१) अन्वये प्रथम अपील दाखल करण्याची तरतूद आहे. या प्रयोजनार्थ राज्यातील सार्वजनिक प्राधिकरणांनी प्रथम अपिलीय अधिकारी म्हणून एकूण २४,५५७ पदे निर्देशित केलेली आहेत.

सार्वजनिक प्राधिकरणांकडे माहिती मिळविण्यासाठी प्राप्त झालेल्या अर्जाविषयी माहिती

३.१ माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम ६ च्या पोटकलम १ अन्वये नागरिकांचे माहिती मिळविण्यासाठीचे अर्ज राज्यातील सार्वजनिक प्राधिकरणातील राज्य जन माहिती अधिकारी यांच्या नावे अहवालाधिन वर्षात एकूण ७,५१,१९० एवढे माहिती अर्ज प्राप्त झाले. तसेच सन २०१२ या वर्ष अखेरीस सुधारित आकडेवारीनुसार १,२०,५१३ अर्ज प्रलंबित होते. अशा प्रकारे एकूण ८,७१,७०३ अर्जावर सन २०१३ मध्ये माहिती देणे अपेक्षित होते. त्यापेकी, सुमारे ७,४७,५०५ इतके अर्ज सन २०१३ या साली निकालात काढण्यात आले आहेत. वर्षनिहाय प्राप्त माहिती अर्ज खालीलप्रमाणे :—

वर्ष	२००६	२००७	२००८	२००९	२०१०	२०११	२०१२	२०१३
अर्ज	१२३०००	३१६०००	४१६०९०	४४०७२८	५४८९८७	६४५०२३	६८२२८६	७५११९०

३.२ वरील तक्त्यावरुन असे दिसते की, माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चा उपयोग करून जन माहिती अधिकाान्यांकडून आवश्यक असलेली माहिती मिळविण्यासाठी जनतेत जागरुकता निर्माण झालेली असून माहिती अर्ज करण्याचा कल वाढत असल्याचे खालील आलेखावरुन स्पष्ट होते.

३.३ प्राप्त झालेल्या अर्जात माहितीचा अधिकार कायद्यामधील तरतुदीनुसार सार्वजनिक प्राधिकरणांकडे अर्ज करण्याचा कल हा नगर विकास विभागाच्या अखत्यारितील सार्वजनिक प्राधिकरणांकडे सर्वात जास्त होता. त्या विभागाकडे २,४३,८७२ अर्ज प्राप्त झाले होते. सर्वात जास्त अर्ज प्राप्त झालेल्या दहा विभागांची आकडेवारी पुढीलप्रमाणे आहे :—

अ. क्र.	विभागाचे नाव	२०१२ सालात प्राप्त झालेल्या अर्जाची संख्या
१	नगर विकास विभाग	२,४३,८८२
२	महसूल व वन विभाग	१,२०,८०८
३	ग्रामविकास व पंचायत राज	५४२३५

४	गृह निर्माण विभाग	५३,७६३
५	गृह विभाग	३८,१५८
६	सार्वजनिक बांधकाम विभाग	२९,११९
७	महसूल उप विभाग	१४,८०७
८	सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग	१४,६४१
९	जलसंपदा विभाग	१४,०९०
१०	विधी व न्याय विभाग	१३,८३७
११	कृषी उप विभाग	१२,६००
एकूण		६,०९,८४०

३.४ अर्जदारांना माहिती उपलब्ध करून दिल्याबाबतचा तपशील :—

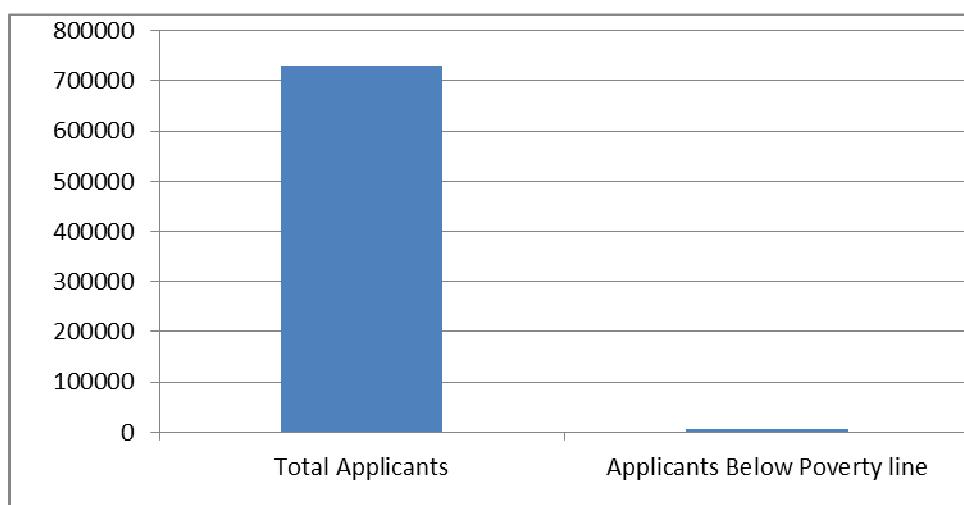
सन २०१३ सालात ७,५१,१९० अर्ज प्राप्त झाले व ७,४७,५०५ अर्ज निकाली काढण्यात आले. निकाली काढलेल्या अर्जाची विभागवार आकडेवारी विवरणपत्र क्रमाक २ मध्ये दिलेली आहे.

३.५ अर्जदारांना उपलब्ध करून दिलेल्या माहितीपोटी जमा झालेली रक्कम :—

राज्य जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून अर्जदार यांना उपलब्ध करून दिलेल्या माहितीपोटी दारिद्र्य रेषेखालील अर्ज वगळता एकूण १,७३,३८,६५१/- रुपये जमा झालेले आहेत. प्राप्त रक्कमेची विभागवार विगतवारी विवरण पत्र क्रमाक २ मध्ये दिलेली आहे.

३.६ माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ मधील कलम ७ (५) खालील परंतुक अन्वये ज्या व्यक्ती दारिद्र्य रेषेखालील आहेत, अशा शासनाकडून निर्धारित केलेल्या व्यक्तींकडून माहितीपोटी फी आकारली जात नाही. सन २०१३ मध्ये माहिती उपलब्ध केलेल्या ७,३१,४७१ व्यक्तींपैकी ६३३२ दारिद्र्य रेषेखालील व्यक्तींना या कलमाचा लाभ देण्यात आला आहे.

३.७ सर्वसाधारण अर्जदार व दारिद्र्य रेषेखालील अर्जदारांची तुलनात्मक संख्या दर्शविणारा आलेख :—

प्रकरण क्रमांक - ४

४.१ प्रथम अपिलीय अधिकारी यांच्या निर्णयाने समाधान न झालेल्या व्यक्तींनी कलम १९ (३) अन्वये अहवालाधिन वर्षात केलेल्या द्वितीय अपिलांची सुरुवातीची शिल्लक २३,४६१ व सन २०१३ मध्ये प्राप्त झालेली ३५,४७५ अशी एकूण ५८,९३६ अपीले आयोगाकडे विचाराधीन होती. त्यापैकी २९,५९२ अपीले निकाली काढण्यात आली आहेत. (विवरणपत्र ४ व ४-अ)

४.२ राज्य जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून या अधिनियमानुसार प्राप्त झालेल्या अर्जावर वेळेत निर्णय न घेणे, माहिती नाकारणे अथवा अर्ज न स्विकारणे यासाठी कलम १८ अन्वये सन २०१३ या वर्षामध्ये ६,५९६ तक्रार अर्ज दाखल झाले. तसेच सन २०१२ या वर्षाखेरीस तक्रार ३,२९४ अर्ज प्रलंबित होते. या एकूण ९,८९० तक्रार अर्जापैकी ६,५५२ तक्रार अर्जावर निर्णय घेण्यात आला आहे. (विवरणपत्र-४ व ४-ब)

४.३ माहितीचा अधिकार अधिनियमातील तरतुदीच्या अंमलबजावणीबाबत राज्य जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून कसूर झाला म्हणून राज्य माहिती आयोगाकडे प्राप्त झालेल्या अपीलांवर/तक्रारीवर निर्णय देते वेळेस अहवालाधिन वर्षामध्ये एकूण ५०१ प्रकरणांमध्ये कलम २० (१) अन्वये जन माहिती अधिकारी यांच्यावर रुपये ५६,११,०००/- इतक्या रकमेचे शास्तीचे आदेश पारित केले आहेत. (विवरणपत्र - ५)

प्रकरण क्र. ५

सार्वजनिक प्राधिकरणाकडून माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या

प्रभावी अंमलबजावणीसाठी शासनास केलेल्या शिफारशी

५.१ यापुर्वीच्या वार्षिक अहवालातील ठळक शिफारशी खालीलप्रमाणे :—

५.१.१ राज्य माहिती आयोगाच्या सन २००६ च्या अहवालातील शिफारशी—

द्वितीय अपीलाची सुनावणी घेत असताना, राज्य माहिती आयुक्तांच्या निर्दर्शनास आलेल्या बाबींच्या आधारे राज्य माहिती आयोगाच्या, राज्य विधान मंडळास यापुर्वी सादर केलेल्या विविध वार्षिक अहवालांमध्ये (प्रकरण ५ मध्ये) शासनास शिफारशी केल्या आहेत. तसेच विद्यमान अहवालातही आयोगाने शिफारशी केल्या आहेत.

५.१.२ राज्य माहिती आयोगाच्या सन २००७ च्या अहवालातील शिफारशी—

- (१) प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी कारणमिमांसा देऊन निर्णय देण्याबाबत सूचना निर्गमित करणे.
- (२) छायांकित प्रती व प्रमाणित प्रती देण्यासंदर्भात स्पष्टीकरणात्मक परिपत्रक काढणे.
- (३) प्रशिक्षण कार्यक्रमांचे आयोजन करणे.
- (४) प्रत्येक सार्वजनिक प्राधिकरणाने त्यांच्याकडील जन माहिती अधिकारी व प्रथम अपीलीय अधिकारी यांची माहिती असणारी पुस्तिका प्रसिद्ध करण्याबाबत सूचना देणे.
- (५) अभिलेख्यांची सूची करण्याबाबत निदेश देणे.
- (६) सार्वजनिक प्राधिकरणांकडील योजनांचा तपशील, प्रस्तावित खर्च, अर्थसंकल्पीय तरतूदी, प्रत्यक्ष खर्च याचा अहवाल कलम ४ अन्वये जनतेस सहजतेने उपलब्ध करून देण्याबाबत शासन स्तरावरुन आदेश देणे.
- (७) राज्य सरकार तर्फे निधीद्वारे ज्यांना प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्षपणे मोठ्या प्रमाणावर वित्त पुरवठा केला जातो अशा अशासकीय संस्थांची यादी प्रसिद्ध करणे.
- (१०) कलम २७ प्रमाणे नियम प्रसिद्ध करणे.
- (११) तक्रार निर्णयाबाबत नियम तयार करणे.
- (१२) आयोगाच्या निर्णयाची तातडीने अंमलबजावणी करण्याबाबत सूचना देणे.

५.१.३ राज्य माहिती आयोगाच्या सन २००८ च्या अहवालातील शिफारशी—

- (१) अभिलेखे सूचीबद्ध करणे व संगणकीकरण करण्यायोग्य अभिलेख्यांचे संगणकीकरण करणे.
- (२) नियमांची मानके कार्यालयाच्या दर्शनी भागात लावण्याबाबत.
- (३) अधिनियमाच्या कलम २ (ज) प्रमाणे कोणती माहिती मागता येते व कोणती माहिती मागता येत नाही याचे विश्लेषण प्रसिद्ध करणे.
- (४) माहिती मिळण्याकरता प्रसिद्ध केलेले अतिरिक्त नियम, मार्गदर्शक तत्त्वे प्रसिद्ध करणे.

- (५) आयोगाच्या आदेशाचा अवमान झाल्यास शास्ती होऊ शकते याची स्पष्ट कल्पना देणारे परिपत्रक काढणे.
- (६) योग्य वरिष्ठतेच्या अधिकाऱ्यांची जन माहिती अधिकारी व प्रथम अपिलीय अधिकारी म्हणून नेमणूक करण्याबाबत शासन आदेश काढणे.
- (७) प्रथम अपीलावरील निर्णय देताना प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी प्रथम अपीलावरील निर्णयात माहिती देण्यास झालेल्या विलंबाबाबत विश्लेषण करण्याचे शासन स्तरावरुन आदेश देण्याबाबत.

५.१.४ राज्य माहिती आयोगाच्या सन २००९ च्या अहवालातील शिफारशी—

- (१) कलम ४ ची अंमलबजावणी गंभीरपणे करणे.
- (२) कलम १९ (१) अन्वये केलेल्या प्रथम अपीलावर कशा प्रकारे निर्णय घ्यावा याबाबत शासनस्तरावर परिपत्रक काढणे.
- (३) वन हक्क व जल स्वराज्य समितीकडील योजनांशी संबंधित माहिती देण्यासाठी ग्राम सेवकांची जन माहिती अधिकारी म्हणून नेमणूक करणे.
- (४) महाराष्ट्र सार्वजनिक अभिलेख अधिनियम २००५ च्या तरतूदीचे पालन करण्याबाबत.
- (५) प्रथम अपीलीय अधिकारी म्हणून किमान नायब तहसिलदार दर्जाचे अधिकारी नेमण्याबाबत.
- (६) दारिद्र्य रेषेखालील अर्जदारांना जास्तीत जास्त ५० पृष्ठांपर्यंतची माहिती विनामूल्य देण्याबाबत.
- (७) अनुदानित शाळांतील मुख्याध्यापकांना माहिती अधिकारांतर्गत माहिती देण्याचे निदेश देण्याबाबत.

५.१.५ राज्य माहिती आयोगाच्या सन २०१० च्या अहवालातील शिफारशी—

- (१) माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ च्या कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेली द्वितीय अपिले निकाली काढण्यासाठी कार्यपद्धती विहित करणे.
- (२) माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ च्या कलम ४ (१) (ख) प्रमाणे आणि महाराष्ट्र राज्य शासनाचे परिपत्रक क्रमांक केंमाअ २००८/८७०/प्र.क्र.३००/सहा, दिनांक १३/५/२००९ प्रमाणे सार्वजनिक प्राधिकरणांनी करावयाच्या पत्रव्यवहारावर जन माहिती अधिकाऱ्याचा तसेच प्रथम अपीलीय अधिकाऱ्याचा पूर्ण पत्ता (नावासहित), पदनाम, दूरध्वनी क्रमांक, ई मेल आय.डी. इत्यादी बाबी नमूद करण्याबाबत पुन्हा निर्दर्शनास आणणे.
- (३) माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम ७ (१) नुसार ३० दिवसांच्या आत अर्जदारास माहिती उपलब्ध करून दिली नाही तर कलम ७ (६) नुसार अर्जदाराने मागितलेली माहिती मोफत पुरविण्यासंदर्भात कागदपत्रांच्या छायाप्रतीसाठी येणारा खर्च संबंधित जन माहिती अधिकाऱ्यांकडून वसूल करण्याबाबत शासन स्तरावर निर्णय घेणे.
- (४) माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९ (१) किंवा १९ (२) अन्वये प्रथम अपीलीय अधिकाऱ्याने अपील मिळाल्याच्या दिनांकापासून ३० दिवसांच्या आत निकाली न काढल्यास कलम

१९ (६) प्रमाणे विलंबाने प्रकरण निकाली काढताना झालेल्या उशिराबाबतची कारणे नमूद करणे, अन्यथा प्रशासकीय कारवाई करणे.

- (५) अर्जदाराने माहिती प्राप्त करण्यासाठी भरलेली रक्कम त्याच कामासाठी कशी वापरता येईल व ती वापरण्यासाठी कोणती कार्यपद्धती कार्यान्वित करता येईल, याचा शासन स्तरावर विचार करणे.
- (६) माहितीच्या अधिकारात अर्जदाराने साक्षांकित अनेक प्रतींची मागणी केल्यास माहिती शुल्काचे दर नव्याने निश्चित करावेत जेणेकरून साक्षांकित प्रतींच्या मोबदल्यात शासनास महसूल उपलब्ध होऊ शकेल.
- (७) केंद्रीय माहिती अधिकार अधिनियम, २००५ च्या अंमलबजावणीबाबत शासनाचे निर्णय तसेच परिपत्रके ग्राम पातळीपर्यंत पोहोचतील याची खात्री करणे.

५.१.६ राज्य माहिती आयोगाच्या सन २०११ च्या अहवालातील शिफारशी—

- (१) कलम ४ ची अंमलबजावणी गांभीर्याने करणे.
- (२) महाराष्ट्र सार्वजनिक अभिलेख अधिनियम, २००५ नुसार अभिलेख सूचिबद्ध करणे व संगणकीकरण करणे.
- (३) आयोगाच्या आदेशांचे अनुपालन विहीत मुदतीत करणे.
- (४) दारिद्र्य रेषेखालील अर्जदारांना किती पृष्ठांपर्यंतची माहिती विनामूल्य पुरवावी याबाबत शासनाने योग्य तो निर्णय घेण्याची आवश्यकता.
- (५) योग्य वरिष्ठतेच्या अधिकाऱ्यांची जन माहिती अधिकारी व प्रथम अपिलीय अधिकारी म्हणून नेमणूक करण्याबाबत शासन आदेश काढणे.
- (६) प्रथम अपिलावर विहीत मुदतीत निर्णय घेणे.

५.१.७ राज्य माहिती आयोगाच्या सन २०१२ च्या अहवालातील शिफारशी :—

- (१) शासकीय कामकाजामध्ये सुधारणा व कामाकाजाची माहिती होण्यासाठी सर्व कर्मचा-यांच्या सेवा प्रवेशोत्तर परीक्षा (Departmental Qualification Examination) घेण्यात येतात. या परीक्षांच्या अभ्यासक्रमामध्ये :
- माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५
 - महाराष्ट्र सार्वजनिक अभिलेख, २००५
 - महाराष्ट्र शासकीय कामात विलंब करणेस प्रतिबंध करण्याचा अधिनियम, २००५ चे प्रकरण ३ या विषयांचा समावेश करावा. (कलम २७ (२)(च) नुसार समुचित शासनाला अधिकार)
- (२) नागरिकाने माहितीचा अर्ज केल्यास व त्याला माहिती ई-मेल वर हवी असल्यास माहितीच्या प्रती स्कॅन करून माहिती ई-मेल वर देण्याची तरतूद नियमात करण्यात यावी.
- त्यामुळे वेळ व पैसा वाचेल
 - कार्यालये ई-गव्हर्नन्सचा वापर करण्यास सुरुवात करतील

- सद्या बहुतेक कार्यालयात माहिती अधिकार कायद्यांतर्गत माहिती पाठविण्यासाठी पोस्टेजला निधी उपलब्ध नसतो.
 - नागरिकाने भरलेले शुल्क लेखाशीर्षावर जमा होते ते काढता येत नाही.
 - त्यामुळे माहिती प्रकट करण्याच्या प्रक्रीयेत अनेक अडचणी जन माहिती अधिका-यांपुढे असतात.
 - केवळ सहजपणे स्कॅन करणे शक्य असलेले, तसेच संगणकावर उपलब्ध असणारी माहिती अशी ई-मेलवर मोफत देण्याची सुरुवात केल्यास माहिती प्रकट करण्याच्या प्रक्रीयेलाही वेग येईल व कार्यालयावरचा ताणही कमी होईल.
- (३) सर्व सार्वजनिक प्राधिकरणांतील प्रथम अपिलीय प्राधिका-यांवर प्रथम अपिलाची सुनावणी योग्य पंद्धतीने घेण्याचे बंधन घालून त्यांना सुनावणीची पध्दत, सुनावणीसाठी द्यावयाची सुस्पष्ट नोटीस, सुस्पष्ट आदेश व आदेशाची प्रत नागरिकासा तात्काळ देण्याची पध्दत इ. बाबतीत नियम करून प्रशिक्षणाची सक्ती करणे.
- (४) सर्व प्राधिकरण प्रमुखांना म्हणजेच खाते प्रमुखांना खालील बाबीसाठी जबाबदार ठरवणे व या बाबी त्यांचे वार्षिक गोपनिय अहवाल तसेच Annual Performance Report शी निगडीत करणे.
- (५) माहितीच्या अधिकार अधिनियमातील कलम ४ची अंमलबजावणी
- (६) महाराष्ट्र शासकीय कामात विलंब करण्यास प्रतिबंध करण्याचा अधिनियम २००५ चे प्रकरण ३ ची (नागरिकांची सनद) अंमलबजावणी.
- (७) सर्व अधिकारी/कर्मचा-यांचे वरील दोन अधिनियम व अभिलेख व्यवस्थापनाचे प्रशिक्षण
- (८) प्रत्येक कार्यालयात अभिलेख कक्ष उभारणे व अभिलेखापाल नेमला नसेल तिथे अभिलेखापाल पदनिर्देशित करण्यास सक्ती करणे.
- (९) वरील तीनही अधिनियमांची अंमलबजावणीच्या प्रत्येक टप्प्यावर विभाग प्रमुख, खाते प्रमुख, प्रादेशिक विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख यांचा क्रीयाशील सहभाग असणे आवश्यक आहे.
- (१०) अभिलेख व्यवस्थापनाविषयी सर्व कार्यालये व कर्मचा-यांमध्ये अनास्था दिसून येते. त्यामुळे माहिती देताना व तिचा शोध घेताना अडचणी निर्माण होऊन कर्मचा-यांचा वेळ व श्रम माहिती शोधण्यात जातो. हे टाळण्यासाठी प्रत्येक कार्यालयाच्या अभिलेखाची तपासणी (Audit) अभिलेख संचालनालय, मुंबई यांच्या मार्फत करण्यास सक्ती करण्यात यावी.
- (११) माहितीच्या अर्ज व अपिलाबाबत कार्यालयात स्वतंत्र टपाल व्यवस्था करण्याचे सुचविणे
- (१२) कलम-४च्या अंमलबजावणीसाठी सर्व कार्यालय प्रमुखांना कलम-४ चे प्रशिक्षण अनिवार्य करावे. सदरचे प्रशिक्षण त्यांनी पूर्ण केल्याचा अहवाल राज्य माहिती आयोगास सादर करण्यास सक्ती करावी.
- (१३) कार्यालयास अथवा विभागास माहिती अधिकार अर्जाचे, अपिलांचे व तक्रारींचे प्रमाण जास्त असेल तिथल्या कार्यालयाचे कलम-४ चे त्यांच्या प्रचार व प्रसाराबाबतची तपासणी (Audit) यंत्रणेमार्फत करून

त्याचा अहवाल राज्य माहिती आयोगास पाठविण्याची व्यवस्था करण्यात यावी. (कलम-१९ (८)(क)(६) नुसार) माहितीच्या अर्ज व अपिलांबाबत कार्यालयात स्वतंत्रा टपाल व्यवस्था करण्याचे सुचविले.

(१४) ब-याचशा सार्वजनिक प्राधिकरणांनी अतिशय कनिष्ठ स्तरावरच्या अधिका-यांना व कर्मचा-यांना जन माहिती अधिकारी तसेच प्रथम अपिलीय अधिकारी नेमलेले असल्याने ज्यांच्याकडे माहिती उपलब्ध आहे त्यांच्याकडून अपेक्षित प्रतिसाद वरिष्ठांकडून त्यांना मिळत नाही. यास्तव, जेष्ठता असलेल्या अधिका-यांना जन माहिती अधिकारी व प्रथम अपिलीय अधिकारी म्हणून नेमणे योग्य राहील.

(१५) जन माहिती अधिका-यांचे पद निर्देशन करताना, कार्यालयातील सर्वसाधारणपणे कामाचा पुरेसा अनुभव व दर्जा असणा-या अधिका-यालाच जन माहिती अधिकारी करणे आवश्यक आहे. असे निर्दर्शनास येते की, वरिष्ठ अधिकारी ही जबाबदारी कनिष्ठातले कनिष्ठ अधिकारी/कर्मचारी यांच्यावर ढकलून स्वतः नामानिराळे राहाण्याची प्रवृत्ती वाढत आहे.

५.१.८ विद्यमान अहवालात आयोगाच्या खालील शिफारशी आहेत :—

- १) माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम-७ (५) अन्वये दारिद्र्य रेषेखालील व्यक्तींकडून कोणतीही फी आकारण्यात येत नाही. मात्र, आता या प्रकरणांमध्ये बन्याचशा सार्वजनिक प्राधिकरणांना अनेक अडचणी येत आहेत. यास्तव, यापूर्वी जे अर्जदार दारिद्र्य रेषेखाली येत आहेत त्यांना ५० पृष्ठांपर्यंत मोफत माहिती देण्यात यावी व त्यानंतर त्यांचेकडून विहित शुल्क आकारण्यात यावे, अशी शिफारस करण्यात आली होती. या शिफारशींचा पुनरुच्चार करण्यात येत असून शासनाने याबाबत कलम-२७ नुसार आदेश निर्गमित करावेत, अशा सूचना करण्यात येत आहेत.
- २) ज्या प्रकरणामध्ये संबंधित सार्वजनिक प्राधिकरणांनी आयोगाचे आदेशानुसार शास्तीची वसुली केलेली नाही किंवा शिस्तभंगाची कारवाई सुरु केलेली नाही अशा सार्वजनिक प्राधिकरणांविरुद्ध योग्य ती कारवाई शासनाने करावी, अशी शिफारस करण्यात येत आहे.
- ३) नागरिकांनी भरलेले शुल्क लेखाशिर्षाखाली जमा होते व ते काढता येत नसल्याने अनेक सार्वजनिक प्राधिकरणांना मात्र समस्यांना तोंड द्यावे लागते. यावर उपाय म्हणून जिल्हा अधिकारी यांचे स्तरावर एक पी. एल. ए. अकाऊंट उघडून संपूर्ण जिल्ह्यातील जन माहिती अधिकारी यांचे कार्यालयातील अर्जदारांकडून जमा होणारी रक्कम या पी. एल. ए. अकाऊंटमध्ये जमा करावी व यातून जिल्हा अधिकारी यांनी काही विशिष्ट प्रकरणांमध्ये संबंधित सार्वजनिक प्राधिकरणांना निधी वाटप करण्याचे अधिकार देण्यात यावेत.
- ४) ज्या प्रकरणांमध्ये संबंधित सार्वजनिक प्राधिकरणाने माहितीचा अधिकार अधिनियमातील कलम-४(१) (क) व (ख) चे पालन केलेले नाही त्या संबंधित विभागांच्या सचिवांना जबाबदार धरण्यात यावे.
- ५) अलिकडेच महाराष्ट्र राज्यात मोठ्या प्रमाणावर माहिती अधिकार अधिनियमाचे काम करीत असलेल्या कार्यकर्त्यावर हल्ले झाले असून काहींचे खून देखील करण्यात आलेले आहेत, ही बाब अतिशय गंभीर असून आयोगाने शासनाला (मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन) (पोलिस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य) अशा प्रकरणात

त्वरीत कार्यवाही करण्याचे व प्रत्येक प्रकरणातील गुणवत्तेनुसार कार्यकर्त्यांना पोलिस संरक्षण देण्याबाबत गांभिर्याने कार्यवाही करणे आवश्यक आहे.

- ६) ज्या सार्वजनिक प्राधिकरणांकडे मोठ्या प्रमाणात माहिती अधिकार अधिनियमाचे अर्ज येतात त्यांच्याबाबत विशेष अधिकारी, कर्मचारी वर्ग नेमून त्यांना योग्य ती साधनसामग्री व कार्यालयीन खर्चाकरिता आकस्मिकता निधी (Contingency Fund) देण्यात यावा.
- ७) आयोगामध्ये १३६ एवढी पदे असून त्यापैकी ४४ पदे रिक्त आहेत. सदर पदे भरण्यासाठी वेळोवेळी शासनाकडे पाठपुरावा करण्यात येत असला तरी अद्यापि पुरेसा कर्मचारी वर्ग दिलेला नाही. शासनाने रिक्त पदे त्वरीत भरावी तसेच माहिती आयुक्तांचे एक पद रिक्त आहे ते त्वरीत भरावे.

--*-*-*-*-*-*

प्रकरण क्रमांक ६

माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ मधील कलम २६ (१) (क) नुसार समाजातील उपेक्षित घटकांसाठी कार्यशाळा :—

पाश्वर्वभूमी :

श्री. रत्नाकर गायकवाड, मुख्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, महाराष्ट्र राज्य यांनी दि. १८ जून, २०१२ रोजी अशासकीय पत्राद्वारे, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्थेस (बार्टी), माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ मधील कलम २६ (१) (क) नुसार माहितीचा अधिकार उपेक्षित घटकांपर्यंत पोहोचवण्यासाठी पुढाकार घ्यावा, असे सुचविले होते.

याबाबत बार्टीच्या महासंचालकांनी सकारात्मक प्रतिसाद दिला. सामाजिक न्यायाच्या दृष्टिकोनातून संशोधन व प्रशिक्षण कार्यक्रमांचे आयोजन करणे संस्थेचे उद्दिष्ट आहे. तसेच माहितीचा अधिकार अधिनियमातील कलम २६ (१) (क) नुसार, उपेक्षित घटकांमध्ये जनजागृती करण्यासाठी विविध शैक्षणिक उपक्रमांचा आराखडा तयार करणे व त्यांचे आयोजन करणे हे ही संस्थेच्या उद्दिष्टांशी सुसंगतच आहे.

या अनुषंगाने माहिती अधिकाराबाबत उपेक्षित घटकांमध्ये प्रचार व प्रसार करण्यासाठी तसेच त्यांच्या अपेक्षा, मते, माहिती अधिकाराबाबत अनुभव इत्यादी समजून घेणे यासाठी बार्टीने दिनांक ३१ ऑगस्ट, २०१२ रोजी ‘यशदा’ येथे देशातील पहिलीच राज्यस्तरीय कार्यशाळा आयोजित केली. याच कार्यशाळेमध्ये राज्यामध्ये विभागीय स्तरावर कार्यशाळा घेण्याचे निश्चित करण्यात आले. त्यानुसार औरंगाबाद (१ डिसेंबर, २०१२); अमरावती (५ जानेवारी, २०१३); नागपूर (६ जानेवारी, २०१३); नाशिक (१८ जानेवारी, २०१३); ठाणे (९ फेब्रुवारी, २०१३) येथे विभागीय कार्यशाळा घेण्यात आल्या व धुळे (१८ फेब्रुवारी, २०१३) येथे पाहिली जिल्हास्तरीत कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली.

कार्यशाळांची उद्दिष्टे :

१. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ समाजातील उपेक्षित घटकांपर्यंत पोहोचवण्यासाठी शासनाने घेतलेल्या पुढाकाराकडे लक्ष वेधणे,
२. कार्यशाळेच्य माध्यमातून उपेक्षित घटकांच्या प्रतिनिर्धीकडे सकारात्मक संदेश पोहोचवणे.
३. दुर्बल घटकांमध्ये कोणत्या माहितीची आवश्यकता आहे, याचे मूल्यमापन करणे.
४. समाजातील दुर्बल घटकांमध्ये माहितीचा अधिकार कायदा कितपत पोहोचला आहे, याचे मूल्यमापन करणे.
५. समाजातील दुर्बल घटकांमध्ये माहिती अधिकार कायद्याविषयी जनजागृती करताना निर्माण होणाऱ्या समस्या व त्यावरील उपाययोजना यांचे मूल्यमापन करणे.
६. दुर्गम भागांमध्ये हा कायदा पोहोचवण्यासाठी मार्गदर्शन करणे.
७. दुर्गम भागांमध्ये हा कायदा पोहोचवण्यासाठी उपाययोजना सुरु करणे.

(१) अमरावती कार्यशाळा :

दिनांक : ५ जानेवारी, २०१३

स्थळ : विभागीय आयुक्त कार्यालय, अमरावती

उपस्थित मान्यवर :

श्री. रविंद्र ठाकरे, उपायुक्त, महसूल, विभागीय आयुक्त कार्यालय, अमरावती

श्री. सुधीर वाळके, उपायुक्त, विभागीय आयुक्त कार्यालय, अमरावती

श्री. सुरेश कोवळे, उपसचिव, राज्य माहिती आयोग, अमरावती

कार्यशाळेचे मार्गदर्शक :

श्री. सुधीर केणे, माहिती अधिकार तज्ज्ञ

श्री. राजेंद्र पांडे, माहिती अधिकार तज्ज्ञ

माहिती अधिकाराचे तज्ज्ञ व्याख्याते राजेंद्र पांडे व सुधीर केणे यांनी प्रशिक्षणार्थींना माहिती अधिकार कायद्यातील तरतुर्दीचा परिचय अनेक उदाहरणांच्या सहाय्याने हसत खेळत घडवून आणला.

कार्यशाळेमध्ये उपस्थित प्रशिक्षणार्थींची संख्या :

सदर प्रशिक्षण कार्यशाळेला अमरावती विभागातील एकूण १८३ प्रतिनिधी उपस्थित होते.

(२) नागपूर कार्यशाळा :

दिनांक : ६ जानेवारी, २०१३

स्थळ : जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर

उपस्थित मान्यवर :

श्री. सी.एस. गौतम, उपायुक्त, नागपूर

श्री. भगत, तहसीलदार, नागपूर

श्री.रविकांत गौतमी, प्रकल्प संचालक, बार्टी

कार्यशाळेचे मार्गदर्शक :

श्री. सुधीर केणे, माहिती अधिकार तज्ज्ञ

श्री. विवेक जाधवर, प्रकल्प अधिकारी, बार्टी

कार्यशाळेमध्ये उपस्थित प्रशिक्षणार्थींची संख्या :

सदर प्रशिक्षण कार्यशाळेला नागपूर विभागातील एकूण १०२ प्रतिनिधी उपस्थित होते.

(३) नाशिक कार्यशाळा :

दिनांक : १८ जानेवारी, २०१३

स्थळ : जिल्हाधिकारी कार्यालय, नाशिक

उपस्थित मान्यवर :

श्री. प्रदिप पोतदार, जिल्हा नियोजन अधिकारी, नाशिक

श्री.रविकांत गौतमी, प्रकल्प संचालक, बार्टी

कार्यशाळेचे मार्गदर्शक :

श्री. अतुल पाटणकर, माहिती अधिकार अभ्यासक

श्री. अशोक सब्बन, सामाजिक कार्यकर्ते, अहमदनगर

कार्यशाळेचा लघुवृत्तांत :

माहिती अधिकार कायद्याचे व्याख्याते श्री. अतुल पाटणकर व श्री. अशोक सब्बन यांनी माहिती अधिकार कायद्यातील तरतुदीचे सोप्य भाषेत व उदाहणांसह स्पष्टीकरण दिले. या कार्यशाळेमध्ये शाहीर प्रा. तुळशीराम जाधव यांनी माहिती अधिकारावरील गाणी सादर केली. या गाण्यांनी श्रोत्यांना मंत्रमुग्ध केले.

कार्यशाळेमध्ये उपस्थित प्रशिक्षणार्थीची संख्या :

सदर प्रशिक्षण कार्यशाळेला नाशिक विभागातील एकूण १२० प्रतिनिधी उपस्थित होते.

(४) ठाणे कार्यशाळा :

दिनांक : ०९ फेब्रुवारी, २०१३

स्थळ : जिल्हाधिकारी कार्यालय, ठाणे

उपस्थित मान्यवर :

१. मा. श्री. रत्नाकर गायकवाड, मुख्य माहिती आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य.
२. मा. श्री. डी. आर. परिहार, महासंचालक, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे.
३. श्री. रविकांत गौतमी, प्रकल्प संचालक, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे.

कार्यशाळेचे मार्गदर्शक :

१. डॉ. जी. के. डोंगरगावकर, प्राचार्य, सत्याग्रह कॉलेज, मुंबई
२. श्री. भास्कर प्रभू, अध्यक्ष, माहिती अधिकार मंच, मुंबई
३. श्री. अतुल पाटणकर, माहिती अधिकार अभ्यासक

कार्यशाळेचा लघुवृत्तांत :

कार्यशाळेच्या सुरुवातीस श्री. रविकांत गौतमी यांनी सांगितले की सामाजिक न्याय, समता व एकात्मता प्रस्थापित करण्याच्या क्षेत्रात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (बार्टी) काम करते. या कार्यशाळेच्या माध्यमातून समस्त भारताला, सामाजिक न्यायाबाबत नाविण्यापूर्ण उपक्रम व कृती कार्यक्रम देण्याचा बार्टीचा प्रयत्न आहे.

बार्टीचे महासंचालक मा. श्री. डी. आर. परिहार यांनी उपस्थितांशी संवाद साधला. ते म्हणाले की, माहिती अधिकार कायद्याची ज्यांना खरोखरच गरज आहे, त्यांच्यामध्ये कायद्याविषयी अज्ञान आहे. त्यामुळे अयोग्य व्यक्ती या कायद्याचा गैरवापर करतात. माहिती अधिकाराचा गैरवापर करण्यान्यांमुळे प्रामाणिक लोक धाडसीपणे निर्णय घेत नाहीत. याबाबतच्या बदललेल्या मानसिकतेची अनेक उदाहणे त्यांनी उपस्थितांना सांगितली. या कायद्याची माहिती वाढ्या पाड्यापर्यंत पोहोचवणे ही कार्यशाळेतील प्रशिक्षणार्थीची जबाबदारी आहे. त्यासाठीच आपण प्रशिक्षण तयार करणार आहोत. या कायद्यामुळे प्रशासनाचा कारभार पारदर्शक होत आहे. यातूनच सुशासनाची प्रक्रिया गतिमान होईल. पुढील टप्प्यामध्ये सर्व जिल्ह्यांमध्ये अशा प्रकारच्या कार्यशाळा घेण्यात येतील.

कार्यशाळेच्या पहिल्या सत्राचे व्याख्याते डॉ. जी. के. डोंगरगावकर ‘डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर पारदर्शकता’ या विषयावर उपस्थितांशी बोलताना म्हणाले की, पारदर्शकता ही केवळ व्यवस्थात्मक बाब नाही, तर ते एक मूल्य आहे. हे मूल्य बाळगून डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सार्वजनिक जीवनात कार्यरत होते. वैयक्तित जीवनात तसेच स्थापन केलेल्या विविध संस्थांच्या कारभारात देखील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर पारदर्शकतेचे तत्व कसे बाळगत असत, या विषयीची अनेक उदाहरणे डॉ. जी. के. डोंगरगावकरांनी सांगितली.

कार्यशाळेच्या दुसऱ्या सत्राचे व्याख्याते व माहिती अधिकार तज्ज्ञ श्री. भास्कर प्रभू म्हणाले की, सामाजिक लेखापरिक्षण म्हणजे कायद्याचा वैयक्तिक कारणासाठी वापर नव्हे. सामाजिक लेखापरिक्षण ही सामूहिक कृती आहे. या कृतीमध्ये जनतेशी संबंधित समस्या सोडण्यासाठी माहिती अधिकाराद्वारे पुरावे एकत्र केले जातात. माहिती अधिकाराच्या वापरातून मिळालेली माहिती व्यापक जनहिताशी जर जोडली तर सामाजिक लेखापरिक्षणाची चळवळ सहज उभारली जाऊ शकते याची अनेक उदाहरणे त्यांनी सांगितली.

नाशिक येथील माहिती अधिकार तज्ज्ञ श्री. अतुल पाटणकर यांनी आपल्या सत्रामध्ये लोकप्रतिनिधी व शासकीय अधिकारी, कर्मचारी हे जनतेचे सेवक आहेत या विसर पडलेल्या भूमिकेची आठवण करून दिली. माहिती अधिकाराचे हे पायाभूत तत्व असल्याचे सांगितले. त्यांनी माहितीचा अर्ज कोणाकडे व कसा करावा हा तंत्राचा भाग, ओघवत्या शैलीत प्रशिक्षणार्थीसमोर मांडला. व्याख्यानाच्या दुसऱ्या भागामध्ये श्री. अतुल पाटणकरांनी माहिती अधिकारातील यशोगाथा/उदाहरणे उपस्थितांसमोर मांडल्या.

ठाणे येथील कार्यशाळेच्या समारोपाच्या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा. श्री. रत्नाकर गायकवाड, मुख्य माहिती आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांनी उपस्थितांना मार्गदर्शन केले. ते म्हणाले की, माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम २६ (१) (क) मध्ये, समाजातील उपेक्षित घटकांचे माहितीचा अधिकाराबाबत सबलीकरण होण्याच्या दृष्टीने तरतूद केलेली आहे. सामाजिक न्यायाच्या प्रस्थापनेच्या दृष्टीने माहितीचा अधिकार महत्त्वाची भूमिका बजावू शकतो. न्याय ही मुलभूत बाब आहे. त्यासाठी माहितीचा अधिकाराचा कायदा, अनुसूचित जाती जमाती प्रतिबंधक कायदा, १९८९ ला जोडून वापरता येईल.

स्वातंत्र्यानंतर जेवढे कायदे आले, त्या सर्वांमध्ये हा कायदा अत्यंत क्रांतिकारक असल्याचे त्यांनी नमूद केले. माहितीचा अधिकार हा व्यक्तीचा मूलभूत घटनात्मक अधिकार आहे. राज्यघटेनच्या अनुच्छेद १९ (१) (क) मधील भाषण व अभिव्यक्ती स्वातंत्र्याला माहितीचा अधिकारामुळे अर्थ प्राप्त झाला आहे, ब्रिटिशकालीन कायद्यामुळे प्रशासनामध्ये तयार झालेली गोपनीयतेची मानसिकता माहितीचा अधिकार कायद्यामुळे बदलायला सुरुवात झाली आहे. माहितीचा अधिकारात कलम ४ चे असणारे महत्त्व व त्या अनुषंगाने अभिलेख व्यवस्थापनाचेही महत्त्व त्यांनी स्पष्ट केले.

मा. मुख्य माहिती आयुक्त म्हणाले की, माहितीचा अधिकाराचा कायदा जनतेपर्यंत पोहोचवणे, ही स्वयंसेवी संस्थांची फार मोठी जबाबदारी आहे. प्रशासन अधिक पारदर्शक होऊन त्याचा विकास सगळ्यापर्यंत पोहोचावा, यासाठी सेवाभावी संस्थांनी पुढाकार घेण्याची आवश्यकता आहे. माहितीचा अधिकार कायदा दुधारी शस्त्राप्रमाणे आहे.

त्यामुळे त्याचा उपयोग करताना, कायद्याच्या मूळ तत्वालाच धक्का न बसण्याची काळजी घेण्याची आवश्यकताही त्यांनी सांगितली.

त्यांनी बार्टी संस्थेचे पुनरशः कार्यशाळेबद्दल अभिनंदन करून त्यांचे व सहभागींचे आभार मानले.

कार्यशाळेमध्ये उपस्थित प्रशिक्षणार्थीची संख्या :

सदर प्रशिक्षण कार्यशाळेला कोंकण विभागातील एकूण १५२ प्रतिनिधी उपस्थित होते.

(५) धुळे कार्यशाळा :

दिनांक : १८ फेब्रुवारी, २०१३

स्थळ : जिल्हाधिकारी कार्यालय, धुळे

उपस्थित मान्यवर :

१. मा. श्री. रत्नाकर गायकवाड, मुख्य माहिती आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य.
२. मा. श्री. डॉ. आर. परिहार, महासंचालक, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे.
३. मा. श्री. प्रकाश महाजन, जिल्हाधिकारी, धुळे जिल्हा.
४. मा. श्री. जीवन सोनावणे, महानगरपालिका आयुक्त, धुळे महानगरपालिका.
५. मा. श्री. प्रदीप देशपांडे, पोलीस अधिक्षक, धुळे.
६. मा. श्री. अनिल लांडगे, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, धुळे.
७. मा. श्री. विवेक गायकवाड, निवासी उपजिल्हाधिकारी, धुळे.
८. श्री. रविकांत गौतमी, प्रकल्प संचालक, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे.

कार्यशाळेचे मार्गदर्शक :

१. डॉ. अशोक पवार, माहिती अधिकार कायद्याचे तज्ज्ञ मार्गदर्शक, अमळनेर
२. श्री. महेश आलमले, अध्यक्ष, माहिती अधिकार कायद्याचे तज्ज्ञ मार्गदर्शक, पुणे

कार्यशाळेचा लघुवृत्तांत :

या कार्यशाळेसाठी उपस्थित मान्यवर व सहभागी प्रशिक्षणार्थी यांचे स्वागत श्री. रविकांत गौतमी, प्रकल्प संचालक, बार्टी यांनी केले.

बार्टीचे महासंचालक मा. श्री. डॉ. आर. परिहार यांनी प्रास्ताविक केले. कार्यशाळेचे उद्दिष्ट मांडताना ते म्हणाले की, माहिती अधिकार कायद्यातील कलम २६ (१) (क) नुसार, शासनाने माहिती अधिकाराबाबत उपेक्षित समुहांच्या प्रबोधनासाठी शैक्षणिक कार्यक्रम तयार करणे बंधनकारक आहे. उपेक्षितांसाठी अशा पद्धतीचे कार्यक्रम राबविणे ही बार्टी संस्थेची मूलभूत जबाबदारी असल्यामुळे, संस्थेमध्ये माहिती अधिकार कक्षाची स्थापना करण्यात आल्याचे त्यांनी नमूद केले.

या कार्यशाळेच्या उद्घाटन सत्राचे प्रमुख अतिथी व धुळ्याचे जिल्हाधिकारी श्री. प्रकाश महाजन म्हणाले की लोकाभिमुख प्रशासनाच्या दिशेने वाटचाल करणे काळाची गरज आहे. त्यासाठी प्रशासनातील कर्मचाऱ्यांची मानसिकता बदलण्याची गरज आहे. बार्टी संस्थेने नागरिकांच्या सुनियोजित प्रशिक्षणाची जबाबदारी स्वीकारल्याबदल त्यांनी बार्टीचे अभिनंदन केले.

या कार्यशाळेचे मुख्य उद्घाटक, मा. श्री रत्नाकर गायकवाड, मुख्य माहिती आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांनी आपल्या अध्यक्षीय भाषणामध्ये सामाजिक न्यायाच्या दृष्टीने माहिती अधिकाराचे महत्त्व स्पष्ट केले. कलम ४ व अभिलेख व्यवस्थापन यांचेही महत्त्व त्यांनी स्पष्ट केले. हा कायदा गरिबांच्या बाजूने आहे. त्यामुळे माहिती अधिकाराचा कायदा जनतेपर्यंत पोहोचवणे ही स्वयंसेवी संस्थांची फार मोठी जबाबदारी आहे. उदा. अनेक शासकीय योजनांमध्ये शासनाकडून पुरविला जाणारा पैसा हा जनतेपर्यंत पोहोचत नाही, शासकीय योजनांचा लाभ खन्या लाभार्थ्यांपर्यंत पोहोचवण्यासाठी, माहिती अधिकाराचा उपयोग स्वयंसेवी संस्थांनी करणे आवश्यक आहे. अर्थात त्यासाठी स्वयंसेवी संस्थांनी नैतिक दृष्ट्या सक्षम असणे गरजेचे आहे. ते प्रतिनिधींना म्हणाले की, माहिती मागविली म्हणजे भ्रष्टाचार दूर होईल असे नाही. कोणती माहिती तुम्ही मागवता व त्याचा पाठपुरावा तुम्ही कसा करता, हा फार महत्त्वाचा मुद्दा आहे. त्यामुळे वेगवेगळ्या गटांनी एकत्र येऊन कोणत्या योजना किंवा विभाग याबाबत 'Specialization' करता येईल, हे ठरवणे आवश्यक आहे.

माहिती अधिकार कायद्यामध्ये द्वितीय अपिलांची प्रलंबित प्रकरणे टाळण्यासाठी काय करता येईल याचे त्यांनी सविस्तर विवेचन केले. माहिती अधिकाराच्या त्रिस्तरीय रचनेतील कमकुवत दुवा म्हणवल्या जाणाऱ्या 'प्रथम अपिलीय अधिकाऱ्यांच्या' प्रशिक्षणाची निकड त्यांनी व्यक्त केली. माहिती आयुक्तांच्या कामगिरीवरही त्यांनी समाधान व्यक्त केले. तसेच पुढील काही माहिन्यातही प्रत्येक द्वितीय अपील हे एका महिन्यातच सुनावणीसाठी उपलब्ध होईल, असे सांगून उपस्थितांना आश्वस्त केले.

माहिती अधिकाराचा कायदा नागरिकांपर्यंत पोहोचवण्यासाठी जिल्हा प्रशासनाचे सहकार्य आवश्यक आहे. जिल्ह्याच्या अर्थसंकल्पापैकी १% निधी माहिती अधिकाराच्या प्रशिक्षणासाठी खर्च केला, तर माहिती अधिकाराच्य प्रचार प्रसाराचे रुप बदलेल, असे मत त्यांनी व्यक्त केले. अर्थात यासाठी खुप मोठ्या प्रमाणात जिल्हास्तरावर प्रशिक्षकांची गरज लागेल. त्यादृष्टीने पावले टाकण्याची आवश्यकता त्यांनी प्रतिपादित केली.

कार्यशाळेच्या मुख्य सत्रामध्ये माहिती अधिकार कायद्याचे व्याख्याते श्री. अशोक पवार व श्री. महेश आलमले यांनी माहिती अधिकार कायद्यातील तरतुदींचे सोप्या भाषेत व उदाहणांसह स्पष्टीकरण दिले.

कार्यशाळेतील प्रशिक्षणार्थी :

या कार्यशाळेमध्ये धुळे जिल्ह्यातील विविध जाती जमातींच्या प्रतिनिधींना मोठ्या प्रमाणात कार्यशाळेत हजेरी लावली होती. सदर कार्यशाळेला धुळे जिल्ह्यातील एकूण २५८ प्रतिनिधी उपस्थित होते.

सहभागीच्या प्रतिक्रिया :

पुणे, औरंगाबाद, अमरावती, नागपूर, नाशिक, ठाणे व धुळे येथील कार्यशाळांसाठी उपस्थित समाजातील उपेक्षित घटकांच्या प्रतिनिर्धार्थीच्या अनुभवांची तसेच सूचनांची माहिती घेण्यात आली. प्रशिक्षणार्थींनी मांडलेल्या प्रतिक्रियांमधून खालील मुद्दे पुढे आले :

१. उपेक्षितांसाठी अशा प्रकारच्या कर्यशाळांचे आयोजन कल्याणकारी राज्य निर्मितीसाठी व सक्षम लोकशाहीसाठी बन्याच अंशी मदतगार होऊ शकेल. अशा कार्यशाळा जर वांरवार आयोजित केल्या तर प्रशासकीय अधिकारी व कर्मचाऱ्यांचा जनतेप्रती असणारा दृष्टिकोन बदलून ते जनतेप्रती अधिक उत्तरदायी होतील.
२. माहितीच्या अधिकारांचे विशिष्ट गट स्थापन व्हावेत व या विशिष्ट गटाने विशिष्ट पाठपुरावा करावा, यासाठी सूक्ष्म नियोजन व्हावे. याच्या समन्वयाची जबाबदारी बार्टी या संस्थेने पार पाडावी.
३. विभागनिहाय, जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय प्रशिक्षण आयोजित केले तर जनजागृतीला वेग येऊ शकेल.
४. गावपातळीवर कार्यशाळा आयोजित केल्या तर हा कायदा वंचित घटकांपर्यंत खन्या अर्थाने पोहोचेल.
५. आदीम जाती व दुर्गम भागात राहणाऱ्या आणि मराठी व्यतिरिक्त इतर भाषा जसे कातकरी, माडीया, गोंडी इ. बोलीभाषांमध्ये त्यांना कायदा शिकविल्यास त्यांना न्याय मिळण्यासाठी व्यासपीठ उपलब्ध होईल.
६. शाळा, महाविद्यालये या ठिकाणीही कार्यशाळांचे आयोजन करता येईल. महाविद्यालयीन अभ्यासक्रमामध्ये माहिती अधिकाराचा समावेश करता येईल.
७. महाविद्यालयीन स्तरावर माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ वर निबंध स्पर्धा आयोजित करण्यात येतील. तसेच एनएसएस कॅम्प यांच्या माध्यमातून माहिती देणे गरजेचे आहे.
८. वाल्मिक (मेहतर), फासेपारधी यासारख्या वंचित घटकांसाठी, समाजासाठी स्वतंत्र कार्यशाळा घेण्यात यावी.
९. माहितीचा अधिकाराबाबत मार्गदर्शन करणारे कॉल सेंटर उघडण्यात यावे.
१०. बचतगटाच्या माध्यमातून महिलांना प्रशिक्षण देता येईल.
११. माहितीचा अधिकाराचे काम करणाऱ्या वंचित घटकातील प्रतिनिर्धार्णा कायदेशीर संरक्षण मिळावे.
१२. अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीच्या जिल्हा परिषद व पंचायत समिती सदस्यांना या कायद्याचे प्रशिक्षण द्यावे.
१३. माहितीचा अधिकारांच्या पुस्तिका गावातील सरपंच, तलाठी, ग्रामसेवक, गावचावडी, सार्वजनिक वाचनालय, तंटामुक्ती समिती सदस्य, उपेक्षित वर्गांचे घटक यांच्यापर्यंत पोहोचवण्यात यावे.
१४. माहितीचा अधिकाराबाबतच्या यशोगाथांना पुस्तकरूप द्यावे.

पुढील कृती कार्यक्रम

या कार्यशाळांमध्ये बार्टी संस्थेचे महासंचालक मा. श्री. डी. आर. परिहार यांनी पुढील कृती कार्यक्रमाची मांडणी केली. त्यामध्ये पुढील मुद्दे मांडण्यात आले :

- उपस्थित लोकांचा डेटा बेस तयार करणे.
- पुढील टप्प्यांमध्ये जिल्हा व तालूका स्तरावर प्रबोधनात्मक कार्यशाळांचे आयोजन करणे.
- या कार्यशाळांमध्ये अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग या घटकांसह शासकीय यंत्रणा व संबंधित संस्थांचा समावेश करणे.
- यासाठी प्रशिक्षित प्रशिक्षकांची फळी तयार करणे. प्रत्येक जिल्हयातून एक मास्टर ट्रेनर तयार करणे व ते करण्यासाठी बार्टीमध्ये राज्य व राष्ट्रीय स्तरावरील प्रशिक्षकांकडून प्रशिक्षण आयोजित करणे.
- एका जिल्हयात किमान १० प्रशिक्षक तयार करणे व त्यासाठी 'प्रशिक्षकाचे प्रशिक्षण कार्यक्रम' (टीओटी)करणे.
- माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या बाबतीत उपेक्षित घटकांचे प्रबोधन करण्याकरिता प्रशिक्षणार्थीसाठी वाचन साहित्य आणि प्रशिक्षकांसाठी प्रशिक्षण साहित्याची निर्मिती करणे.

--*-*-*-*-*-*-*-*

कार्यशाळेसाठी उपस्थित मान्यवर – श्री. प्रल्हाद कचरे, संचालक माहिती अधिकार केंद्र, यशदा, पुणे, श्री. अशोक धिवरे, अति. महासंचालक, बार्टी, श्री. डी. आर. परिहार, महासंचालक, बार्टी, पुणे, श्री. रत्नाकर गायकवाड, राज्य मुख्य माहिती आयुक्त, महाराष्ट्र, श्री. संजय चहांडे, महासंचालक, यशदा, पुणे

श्री. रत्नाकर गायकवाड, राज्य मुख्य माहिती आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, कार्यशाळेतील प्रशिक्षणार्थींना मार्गदर्शन करताना

श्री. रत्नाकर गायकवाड, राज्य मुख्य माहिती आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, प्रशिक्षणार्थीना मार्गदर्शन करताना

कार्यशाळेतील प्रशिक्षणार्थी मनोगत व्यक्त करताना

कार्यशाळेतील प्रशिक्षणार्थी प्रशिक्षण घेताना

श्री. डॉ. आर. परिहार, महासंचालक, बार्टो, पुणे, प्रशिक्षणार्थींना मार्गदर्शन करताना

“माहिती अधिकार कार्यकर्ता पुरस्कार वितरण कार्यक्रम” ०९ फेब्रुवारी २०१४

सजग नागरीक मंच या सामाजिक कार्य करणा-या संस्थेने माहिती अधिकार कार्यकर्ता पुरस्कार वितरण कार्यक्रमाचे आयोजन पुणे येथे करण्यात आले होते. या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष म्हणून श्री. रत्नाकर गायकवाड, मुख्य माहिती आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांना आमंत्रित करण्यात आले होते. या कार्यशाळेची प्रस्तावना श्री. विवेक वेलनकर, अध्यक्ष सजग नागरीक मंच, पुणे यांनी केली.

श्री. गणेश बो-हाडे यांना माहिती अधिकार कार्यकर्ता पुरस्कार वितरण मा. रत्नाकर गायकवाड, मुख्य माहिती आयुक्त यांच्या हस्ते करण्यात आले.

श्री. रत्नाकर गायकवाड, मुख्य माहिती आयुक्त यांच्या हस्ते माहिती अधिकार पुरस्कार स्विकारताना श्री. गणेश बो-हाडे.

विवरणपत्रे

विवरणपत्र क्रमांक १

माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या अंमलबजावणीकरिता महाराष्ट्र राज्यामध्ये सन २०१३ मध्ये पदनिर्देशित करण्यात आलेल्या सहायक जन माहिती अधिकारी, जन माहिती अधिकारी, व अपिलीय अधिकारी यांची मंत्रालय विभागनिहाय माहिती

अ. क्र.	विभागाचे नाव	सहायक जन माहिती अधिकारी	जन माहिती अधिकारी	प्रथम अपिलीय अधिकारी
१	२	३	४	५
१	कृषी व पदुम विभाग			
	अ) कृषी उपविभाग	११३०	१२२४	६५५
	ब) पदुम उपविभाग	४६०	४४५	८६
२	सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग	७३४	७८२	१८८
३	रोजगार व स्वयंरोजगार विभाग	६६	६७	६४
४	पर्यावरण विभाग	३६	३८	३७
५	वित्त विभाग	१४४	२५६	१६७
६	अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग	१२९	१०८	२१
७	सामान्य प्रशासन विभाग	११८	११४	१२५
८	उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग	१३९१५	१४२५८	१३८५९
९	गृह विभाग			
	अ) गृह (खुद्द)	८०१	३३२	२१४
	ब) बंदरे	१०	१०	२
	ब) राज्य उत्पादन शुल्क	५८	५१	४९
	ड) परिवहन	५९०	६२७	८०
१०	गृहनिर्माण विभाग	१७१	११५	७८
११	उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग			
	अ) उद्योग	३२९	३६८	१८२
	ब) उर्जा	११३३	१०९७	४५३
	क) कामगार	३९	८५	५३
१२	विधी व न्याय विभाग	३२०	३०७	३०१
१३	वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग	१०७	१५३	८०

अ. क्र.	विभागाचे नाव	सहायक जन माहिती अधिकारी	जन माहिती अधिकारी	प्रथम अपिलीय अधिकारी
१	२	३	४	५
१४	संसदीय कार्य विभाग	५	१	१
१५	नियोजन विभाग			
	अ) नियोजन विभाग (खुद)	७३	५२	२५
	ब) रोहयो (माहिती अप्राप्त)			
१६	सार्वजनिक आरोग्य विभाग	७०६	७३५	२४८
१७	सार्वजनिक बांधकाम विभाग	९९५	९५१	२४९
१८	महसूल व वन विभाग			
	अ) महसूल उप विभाग	५८५९	१०३३६	१४९८
	ब) वने उप विभाग	१८७	५३०	२२९
	क) पुनर्वसन उप विभाग	१६	१६	१६
१९	ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग			
	अ) ग्रामविकास व पंचायत राज	२५२०८	४५५८६	३९८१
	ब) जलसंधारण	४०२	४२७	८३
२०	शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग	६४९	६३९	५०९
२१	सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग	१९९	२९१	५२
२२	आदिवासी विकास विभाग	१५५९	१६१३	४३५
२३	नगर विकास विभाग	१०१४	११३४	२६२
२४	जलसंपदा विभाग	८२४	३७२	१०१
२५	पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग	२६५	२८९	११९
२६	महिला व बाल विकास विभाग	१७५	१७६	१४
२७	पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग	५१	५५	१०
२८	महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय	२७	२७	१४
२९	अल्पसंख्याक विकास विभाग	४	१४	९
३०	मराठी भाषा विभाग	८	१५	७
३१	महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोग	०	२	१
	एकूण	५८५९६	८३८५८	२४५५७

टीप : सदर माहिती सर्व विभागांकडून प्राप्त झालेल्या अहवालांच्या आधारे संकलित करण्यात आली आहे.

विवरणपत्र क्रमांक २
जानेवारी २०१३ ते डिसेंबर २०१३ या कालावधीत महाराष्ट्र राज्यामध्ये प्राप्त झालेल्या माहिती अर्जाचा एकत्रित गोषवारा

अ. क्र.	विभागाचे नाव	डिसेंबर २०१२ अखेरीस प्रलंबित अर्जाची सुधारित संख्या	२०१३ या वर्षी प्राप्त झालेल्या अर्जाची संख्या	२०१३ या वर्षी निकाली काढलेल्या अर्जाची संख्या	निकाली काढलेल्या अर्जांपैकी		२०१३ या वर्ष अखेरीस प्रलंबित अर्जाची संख्या	२०१३ या कालावधीत उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या माहितीपैटी जमा झालेली रक्कम (रुपये)	अहवालाच्या कालावधीत उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या माहितीपैटी जमा झालेली रक्कम (रुपये)	दारिद्र्य रेखालालील लाभ घेतलेला लोकांची संख्या
					माहिती	माहिती				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
१	कृषी व पदुम विभाग									
	अ) कृषी उपविभाग	१७९७	१२६००	११९४२	११७५५	१८७	२४५५	११८५४०	६३	
	ब) पदुम उपविभाग	२८०	३५३४	३५५१	३५३०	२१	२६३	३७३१७	०	
२	सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग	६७५	१४६४१	१४७६६	१४०२२	७३४	५५०	१२८५५४	३४	
३	रोजगार व स्वयंरोजगार विभाग	१०	४६९	४६९	४६१	८	१०	४२९२	२०	
४	पर्यावरण विभाग	२०६	१८९४	१९९८	१९७७	२१	१०२	२३८४४	०	
५	वित्त विभाग	८०२	८४७७	८५४९	८३५२	११७	७३०	६६६६९	३९	
६	अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग	४६२	५०७६	४९९२	४८६५	१२७	५४६	११०८१६	२१	
७	सामान्य प्रशासन विभाग	१५५	७३६३	७३७१	६६९१	६८०	१४७	१३१४७१	१२१	
८	उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग	७३८	१२०४४	११६३७	१११०३	५३४	११४५	२३५२९१	२४९	
९	गृह विभाग									
	अ) गृह (खुद्द)	३४८०	३८१५८	३७८२९	३६३७६	१४५३	३८०९	१३३२३१	३२३	
	ब) बंदर	१०	२८८	२७५	२७३	२	२३	११४२४	१	
	ब) राज्य उत्पादन शुल्क	८०६	३९८६	३९७५	३६९१	२८४	८१७	७७६५६	३२०	
	ड) परिवहन	५				०	५			
१०	गृहनिर्माण विभाग	२४३१६	५३७६३	७५२०१	७४७५३	४४८	२८७८	३२८३२९३	०	
११	उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग									
	अ) उद्योग	३८२	३५८५	३६०१	३५८२	१९	३६६	१८६५६०	६०	
	ब) उर्जा	१६८५	१११०९	१२०९७	११९९५	१०२	१४९७	९९३८४	४७३	
	क) कामगार	४००	४९७७	४७५९	४६९५	६४	६१८	५९३४०	२८	
१२	विधी व न्याय विभाग	३३८६४	१३८३७	१३६७८	११२८८	२३१०	३४०२३	२५५४७९	२५१	
१३	वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग	३९६	९०२९	८८९६	८६९१	२०५	५२९	१४०६६३	२४८	
१४	संसदीय कार्य विभाग	०	४८	४८	४८	०	०	०	०	

अ. क्र.	विभागाचे नाव	डिसेंबर २०१२	२०१३ या		२०१३ या		निकाली काढलेल्या अर्जांपैकी		२०१३ या		अहवालाच्या कालावधीत उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या माहितीपैटी जमा झालेली रक्कम (रुपये)	दारिद्र्य रेषेखालील लाभ घेतलेला लोकांची संख्या
			वर्षी प्राप्त झालेल्या अर्जांची संख्या	वर्षी निकाली काढलेल्या अर्जांची संख्या	माहिती उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या अर्जांची संख्या	माहिती नाकारण्यात आलेल्या अर्जांची संख्या	वर्ष अखेरीस प्रलंबित अर्जांची संख्या	अहवालाच्या कालावधीत उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या माहितीपैटी जमा झालेली रक्कम (रुपये)	१०			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०			
१५	नियोजन विभाग											
	अ) नियोजन विभाग (खद्द)	१	२३१	२२७	२२०	७	५	५२५२	११			
	ब) रोहयो	१०	५४८	५४३	५४०	३	२३	१०१६	०			
१६	सावंजनिक आरोग्य विभाग	६८७	६७४६	६७०७	६६५६	५१	७२६	३१५४४	०			
१७	सावंजनिक बांधकाम विभाग	३०८६	२९११९	२८७०१	२७३८८	१३२३	३५०४	८११६९६	१७६७			
१८	महसूल व वन विभाग											
	अ) महसूल उप विभाग	७०१९	१२०८०८	११८७१४	११५७२४	२९१०	९११३	३३६३६०६	०			
	ब) वने उप विभाग	१६७६	१४८०७	१००६३	९७९३	२७०	६४२०	१६१८९०	५६३			
	क) पुनर्वसन उप विभाग	४७३०	१०५६३	१४६५५	१४४७६	१०९	६३८	४४३३५	६०			
१९	ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग											
	अ) ग्रामविकास व पंचायत राज	४०७५	५४२३५	५३५३२	५३३७४	१५८	४७७८	३१११९३	०			
	ब) जलसंधारण	२२२	११२९	११६८	११५२	१६	१८३	१५११६	०			
२०	शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग	१४४३	२६३६८	२५०४७	२४१४९	८९८	२७६४	७८९५१	७०			
२१	सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग	६९५	११८२३	६८८६	६७८३	१०३	५६४२	३२१०३	७१४			
२२	आदिवासी विकास विभाग	६२४	३८८७	३८९०	३१४२	७४८	६२१	५९०८७	७०३			
२३	नगर विकास विभाग	२२२०६	२४३८७२	२२८५७६	२२७४५६	११२०	३७५०२	६७२०६८१	७९			
२४	जलसंपदा विभाग	२८२३	१४०९०	१५८१२	१५५१७	२९५	११११	४७२५५२				
२५	पाणी परवठा व स्वच्छता विभाग	१६४	१३१९	१३१९	१३०४	१५	१६४	३०५४४	१०			
२६	महिला व बाल विकास विभाग	१०३	१८१३	१७६२	१७४९	१३	१५४	२२१८५	३०			
२७	पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग	३६	७९६	८०७	७८७	२०	२५	३८३२५	०			
२८	महाराष्ट्र विधान मंडळ संचिवालय	२९५	३७४	६२४	४८७	१३७	४५	१६१६६	३२			
२९	अल्पसंख्याक विकास विभाग	१०८	१२५२	१११८	१८३	१३५	२४२	५०६५	३२			
३०	मराठी भाषा विभाग	६	२६६	२६४	२६०	४	८	१७५४	०			
३१	महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोग	१७	६५६	६५६	५७३	८३	१७	११६६	०			
	एकूण	१२०५१३	७५११९०	७४७५०५	७३१४७१	१६०३४	१२४१९८	१७३३८६५१	६३३२			

टोप : सदर माहिती सर्व विभागांकडून प्राप्त झालेल्या अहवालाच्या आधारे सकालित करण्यात आली आहे.

विवरणपत्र क्रमांक २ अ

जानेवारी २०१३ ते डिसेंबर २०१३ या कालावधीत खुद मंत्रालयीन विभागात प्राप्त झालेल्या माहिती अर्जाचा तपशील दर्शविणारे विवरण पत्र

अ. क्र.	विभागाचे नाव	डिसेंबर २०१२ अखेरीस प्रलंबित अर्जाची सधारित संख्या	२०१३ या वर्षी प्राप्त झालेल्या अर्जाची संख्या	२०१३ या वर्षी निकाली काढलेल्या अर्जाची संख्या	निकाली काढलेल्या अर्जापैकी		२०१३ या वर्ष अखेरीस प्रलंबित अर्जाची संख्या	२०१३ या वर्ष अखेरीस प्रलंबित अर्जाची संख्या	अहवालाच्या कालावधीत उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या माहितीपटी जमा झालेली रक्कम (रुपये)	
					माहिती उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या	माहिती नाकारण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या				
१			२	३	४	५	६	७	८	९
१	कृषी व पदुम विभाग									
	अ) कृषी उपविभाग	०	२३१	२३१	१९६	३५	०	८८०९		
	ब) पदुम उपविभाग	११	२३८	२४८	२४५	३	१	५५४४		
२	सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग	२८	८६९	८८७	८८२	५	१०	८०५६		
३	रोजगार व स्वयंरोजगार विभाग	०	६३	५९	५८	१	४	९७३		
४	पर्यावरण विभाग	१४०	५८८	७२८	७१४	१४	०	७६३६		
५	वित्त विभाग	८	९०३	९००	८८५	१५	११	१२३१८		
६	अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग	५	४७२	४७४	४४४	३०	३	५७१८		
७	सामान्य प्रशासन विभाग	४९	३९२४	३९१७	३४१०	५०७	५६	८३९१३		
८	उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग	२९	७१९	७१५	६८२	३३	३३	७३४०१		
९	गृह विभाग									
	अ) गृह (खुद्द)	४३	१५९१	१५२८	१३४७	१८१	१०६	१२७४४		
	ब) बंदरे	०	९	९	९	०	०	०		
	ब) राज्य उत्पादन शुल्क	१	१४०	१३४	१३२	२	७	९०५		
	ड) परिवहन (अप्राप्त)									
१०	गृहनिर्माण विभाग	२२	१०७७	१०५९	१०५९	०	४०	२३३५४		
११	उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग									
	अ) उद्योग	१४	३०२	३१४	३१०	४	२	५२३०		
	ब) उर्जा	२	१६८	१६९	१६९	०	१	६२६		
	क) कामगार	४	३१५	३१३	३०६	७	६	५३८२		
१२	विधी व न्याय विभाग	२४	५८२	५८९	५३१	५८	१७	८८६८		
१३	वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग	२०	७१०	७०१	६४१	६०	२९	८३१३		
१४	संसदीय कार्य विभाग	०	४८	४८	४८	०	०	०		

अ. क्र.	विभागाचे नाव	डिसेंबर २०१२ अखेरीस प्रलंबित अर्जाची सधारित संख्या	२०१३ या वर्षी प्राप्त झालेल्या अर्जाची संख्या	२०१३ या वर्षी निकाली काढलेल्या अर्जाची संख्या	निकाली काढलेल्या अर्जापैकी		२०१३ या वर्ष अखेरीस प्रलंबित अर्जाची संख्या	अहवालाच्या कालावधीत उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या माहितीपोटी जमा झालेली रक्कम (रुपये)
					माहिती उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या संख्या	माहिती नाकारण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या		
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१५	नियोजन विभाग							
	अ) नियोजन विभाग (खुद्द)	१	११६	११७	११३	४	०	५०६
	ब) रोहयो	१	६४	६५	६२	३	०	०
१६	सार्वजनिक आरोग्य विभाग	११	१५६४	१५५०	१५११	३१	२५	१०७८७
१७	सार्वजनिक बांधकाम विभाग	४०	९३१	९३३	७६०	१७३	३८	११३८९
१८	महसूल व वन विभाग							
	अ) महसूल उप विभाग	१५२	४२३	४२३	४२१	२	१५२	७४८८
	ब) वने उप विभाग	६	४२४	४२४	४१६	८	६	१७२८८
	क) पुनर्वसन उप विभाग	१	२८८	२८९	२८९	०	०	१७७७
१९	ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग							
	अ) ग्रामविकास व पंचायत राज	१०	७२६	७२२	७१४	८	१४	१२९२३
	ब) जलसंधारण	१	५२	५०	४४	६	३	४४२
२०	शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग	२२	८५१	८५४	७१५	१३९	११	११५२६
२१	सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग	९०	८८६	९५७	८७८	७९	११	९१७६
२२	आदिवासी विकास विभाग	५	२९९	२८९	२८९	०	१५	२७६७
२३	नगर विकास विभाग	६२	३१७१	३०८१	२९७४	१०७	१५२	२२७६९
२४	जलसंपदा विभाग	७१	८२६	८४२	७४९	९३	५५	१३२७५
२५	पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग	८	१२४	१२४	१२३	१	८	४४५२
२६	महिला व बाल विकास विभाग	२	२३७	२३९	२३९	०	०	११०७०
२७	पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग	५	१५६	१५८	१५७	१	३	२९४५
२८	महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय	२९५	३७४	६२४	४८७	१३७	४५	१६१६६
२९	अत्प्रसंख्याक विकास विभाग	०	३२७	३२७	३२७	०	०	४६३६
३०	मराठी भाषा विभाग	४	१५४	१५२	१४८	४	६	८१५
३१	महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोग	१७	६५६	६७३	५९०	८३	०	११६६
	एकूण	१२०४	२५५९८	२५९१६	२४०७४	१८४२	८८६	४३५९५३

टीप : सदर माहिती सर्व विभागांकडून प्राप्त झालेल्या अहवालांच्या आधारे संकलित करण्यात आली आहे.

विवरणपत्र क्रमांक २ ब

जानेवारी २०१३ ते डिसेंबर २०१३ या कालावधीत संचालनालय/आयुक्तालय तसेच विभागीय स्तरावरील कार्यालयात प्राप्त झालेल्या माहिती अर्जाचा तपशील दर्शविणारे विवरण पत्र

अ. क्र	विभागाचे नाव	डिसेंबर २०१२ अखेरीस प्रलंबित अर्जाची सुधारित संख्या	२०१३ या वर्षी प्राप्त झालेल्या अर्जाची संख्या	२०१३ या वर्षी निकाली काढलेल्या अर्जाची संख्या	निकाली काढलेल्या अर्जापैकी		२०१३ या वर्ष अखेरीस प्रलंबित अर्जाची संख्या	अहवालाच्या कालावधीत उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या माहितीपोटी जमा झालेली रक्कम (रुपये)
					माहिती उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या	माहिती नाकारण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या		
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१ कृषी व पदुम विभाग								
१) कृषी उपविभाग		२४६	१६१५	१७८८	१७६१	२७	१५३	१०६५
ब) पदुम उपविभाग		१३७	१४१४	१४५१	१४४३	८	१००	१८०१९
२ सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग		६३३	१३४७६	१३५८५	१२८७९	७०६	५२४	१०९७०७
३ रोजगार व स्वयंरोजगार विभाग		२	८१	८२	८२	०	१	१६३१
४ पर्यावरण विभाग		०	०	०	०	०	०	०
५ वित्त विभाग		५८१	५५१७	५४९३	५३४२	१५१	६०५	२७३६१
६ अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग		४५७	४६०४	४५१८	४४२१	९७	५४३	१०५०९८
७ सामान्य प्रशासन विभाग		९३	३१४६	३१५८	२९९३	१६५	८१	२४५३६
८ उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग		७०९	११३२५	१०९२२	१०४२१	५०१	१११२	१६१८९०
९ गृह विभाग								
अ) गृह (खुद्द)		६२४	४५१	१०४३	१०४१	२	३२	६७९२
ब) बंदरे		१०	२७९	२६६	२६४	२	२३	११४२४
ब) राज्य उत्पादन शुल्क		८	३५७	३५८	३४१	१७	७	१२४२
ड) परिवहन						०	०	
१० गृहनिर्माण विभाग		२४२९४	५२६८६	७४१४२	७३६९४	४४८	२८३८	३२५९९३९
११ उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग								
अ) उद्योग		३८	१४६०	१२९८	१३९३	५	१००	२६३१७
ब) उर्जा		१२	३७३	३४५	३४५	०	४०	०
क) कामगार		३२०	४५६२	४३६४	४३०८	५६	५१८	५३४५१
१२ विधी व न्याय विभाग		३०६	३१७३	३२३५	१६६५	१५७०	२४४	४२३९५
१३ वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग		२६९	५९४३	५९१८	५८५०	६८	२९४	८०५१०
१४ संसदीय कार्य विभाग		०		०	०	०	०	०

अ. क्र	विभागाचे नाव	डिसेंबर २०१२ अखेरीस प्रलंबित अर्जाची सुधारित संख्या	२०१३ या वर्षी प्राप्त झालेल्या अर्जाची संख्या	२०१३ या वर्षी निकाली काढलेल्या अर्जाची संख्या	निकाली काढलेल्या अर्जापैकी		२०१३ या वर्ष अखेरीस प्रलंबित अर्जाची संख्या	अहवालाच्या कालावधीत उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या माहितीपोटी जमा झालेली रक्कम (रुपये)
					माहिती उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या	माहिती नाकारण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या		
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१५	नियोजन विभाग							
	अ) नियोजन विभाग (खुद)	०	६७	६३	६०	३	४	३५२७
	ब) रोहयो	०	४०	४०	४०	०	०	०
१६	सार्वजनिक आरोग्य विभाग	१८६	११२४	१८९६	१८९२	४	२१४	९३३५
१७	सार्वजनिक बांधकाम विभाग	१९	६३०	६३७	५०३	१३४	१२	६१३५
१८	महसूल व वन विभाग							
	अ) महसूल उप विभाग	१७७७	४२९४६	४१९८६	४१०३३	९५३	२७३७	१८२७५६४
	ब) वने उप विभाग	१६७०	१४४१०	९६३९	९३७७	२६२	६४४१	१४४६०२
	क) पुनर्वर्सन उप विभाग	४६२३	८८०५	१२८६५	१२७१४	१५१	५६३	२४२३९
१९	ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग							
	अ) ग्रामविकास व पंचायत राज	२५	५२३	५१०	५०२	८	३८	८३२४
	ब) जलसंधारण	४	२८४	२७३	२७२	१	१५	३०८९
२०	शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग	१३५९	१६२६७	१६०२६	१५३८७	६३९	१६००	६७४२५
२१	सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग	३९	११६३	१३४३	१३३४	९	६५९	९९९२
२२	आदिवासी विकास विभाग	२०७	२१६४	२१७८	१४८३	६९५	१९३	४४२००
२३	नगर विकास विभाग	१९७	४५२०	४५१९	४३६८	१५१	२०८	१४०३५४
२४	जलसंपदा विभाग	१६२०	११८२०	१२४४०	१२२६३	१७७	१०००	४१५७४०
२५	पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग	२६	५३३	५२१	५१८	३	३८	१२७५
२६	महिला व बाल विकास विभाग	५३	३२७	३६४	३५९	५	१६	२६८३
२७	पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग	२२	३६६	३८१	३७५	६	७	२८६७६
२८	महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय	०	०	०	०	०	०	०
२९	अल्पसंख्याक विकास विभाग	०	०	०	०	०	०	०
३०	मराठी भाषा विभाग	०	११२	११२	११२	०	०	९३९
	एकूण	४०५६६	२१८२५३	२३७८५९	२३०८३५	७०२४	२०९६०	६६६१४७६

टीप : सदर माहिती सर्व विभागांकडून प्राप्त झालेल्या अहवालांच्या आधारे संकलित करण्यात आली आहे.

विवरणपत्र क्रमांक २ क

जिल्हास्तरीय कार्यालयात प्राप्त झालेल्या अर्जाचे जिल्हावार तपशिल दर्शविणारे विवरणपत्र (यात नगर पालिकांची माहिती अंतर्भूत आहे. मात्र, त्या जिल्ह्यातील महानगरपालिकांची नाही)

अ. क्र.	जिल्हाचे नाव	डिसेंबर २०१२ अखेरीस प्रलंबित अर्जाची सुधारित संख्या	२०१२ या वर्षी प्राप्त झालेल्या अर्जाची संख्या	२०१३ या वर्षी निकाली काढलेल्या अर्जाची संख्या	निकाली काढलेल्या अर्जापैकी		२०१३ या वर्षी अखेरीस प्रलंबित अर्जाची संख्या	अहवालाच्या कालावधीत उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या माहितीपेटी जमा झालेली (रवकम रुपये)
					माहिती उपलब्ध करून ^१ देण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या	माहिती नाकारण्यात ^२ आलेल्या अर्जाची संख्या		
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	मुंबई शहर	५४५९	७२८४	७१०६	७०६७	३९	५६३७	२९३०८८
२	मुंबई उपनगर	११९०७	१८१६५	१७६२७	१७४०८	२१९	१२४४५	८२५९६३
३	ठाणे जिल्हा	२१८४	१४९८५	१४७४४	१४६६२	८२	२४२५	५७०८०५
४	रायगड	८०८	११६७५	९०७४	९०२९	४५	३४०९	१८२२३७
५	रत्नागिरी	६६७	७१२०	७०४५	६६७१	३७४	७४२	६२५८१
६	सिंधुदुर्ग	३९४	४८३५	४८४२	४७०८	१३४	३८७	८५५२२
७	नाशिक	८५०	११३८९	११०४९	११०६०	-११	११८२	८७८४५
८	धळे	७८३	८९५३	७२१९	७२०३	१६	२५१७	४२०१२
९	नंद्रवार	४७४	६२१७	४५४६	४५०२	४४	२१४५	३३२८२
१०	अहमदनगर	१५७५	१३२५३	१३१५२	१२९५८	११४	१६७६	१५९५६३
११	जळगांव	१४३६	१५३४२	१३७०६	१३२६०	४४६	३०७२	१६३४३३
१२	पुणे	११६२५	१७०५५	१८२४५	१७६६७	५७८	१०४३५	२६३७१३
१३	सातारा	१२८२	८६२६	८४७८	८९४४	३३४	१४३०	२०३४०६
१४	सांगली	१३०२	४०१८	३७३४	३४९५	२३९	१५८६	४१००१
१५	कोल्हापुर	१३३३	८५००	८१७०	७८७१	२९९	१६६३	७४५३०
१६	सोलापुर	११८१	१००२८	९६३६	९४६६	१७०	१५५३	१६१०६६
१७	औरंगाबाद	१०८१	७६४४	७०४९	६४४२	६०७	१६७६	५८२०८
१८	जालना	६९४	४८०९	४६८८	४५६४	१२४	८१५	३११०६
१९	परभणी	८९१	४२७६	४३७९	४२३९	४०	७१६	१६३३८
२०	हिंगाली	२२६	३५२४	३४११	३३६३	४८	३३९	३८६९१
२१	नांदेड	१०८१	६६०२	६७११	६७६२	३७	८८४	७८५६०
२२	बोडी	८६४	४४६४	४१४३	४०९२	५१	११८५	३६१८५
२३	लातूर	२५८२	५१२६	५०६१	४९८४	७७	२६४७	४८२८६
२४	उस्मानाबाद	५१९	४४१६	४३३८	४२९५	४३	५१७	२६८४३
२५	अमरावती	६०५	७७१२	६८६९	६७३७	१३२	१४४८	७१५२४
२६	अकोला	१०३८	४१७६	३००२	२९८५	१७	२२१२	२०९६२
२७	वाराशम	३६४	२६३९	२४८७	२४०३	४४	५१६	१६५५१
२८	बुलढाणा	८६२	८८६७	८६५९	८५७९	८०	१०७०	५७२९७
२९	यवतमाळ	५६९	५९३४	५१७०	५१५१	११	१३३३	६५४११
३०	नागपूर	१०१०	७०२६	७०२८	७५८२	१४६	१०१८	११८७६२
३१	वर्धा	३१६	३२४५	३१३२	३११३	११	४२९	२४९८७
३२	चंदपुर	४२९	५२१७	५१७२	५१३२	४०	४७४	८६८५६
३३	गडचिरोली	२१५	२३३८	२२६७	२२४१	२६	२८६	३१७०८
३४	भंडारा	१५७	२०८६	२००४	१९४७	५७	२३९	१९३०९
३५	गोंदिया	२४८	२८४४	२७८२	२५१८	२६४	३१०	२७८२०
एकूण		५६९१९	२६१०९४	२४७५१५	२४२४०२	५११३	७०४९८	४१४१४६०

टोप : सदर माहिती संबंधी विभागांकडून प्राप्त झालेल्या अहवालाच्या आधारे संकलित करण्यात आली आहे.

विवरणपत्र क्रमांक २ ड

जानेवारी २०१३ ते डिसेंबर २०१३ या कालावधीत महानगरपालिका स्तरावर प्राप्त झालेल्या माहिती अर्जाचा तपशील दर्शविणारे विवरणपत्र

अ. क्र.	महानगरपालिकेचे नाव	डिसेंबर २०१२ अखेरीस प्रलंबित अर्जाची सुधारित संख्या	२०१३या वर्षी प्राप्त झालेल्या अर्जाची संख्या	२०१३ या वर्षी निकाली काढलेल्या अर्जाची संख्या	निकाली काढलेल्या अर्जापैकी		२०१३ या वर्ष अखेरीस प्रलंबित अर्जाची संख्या	अहवालाच्या कालावधोत उपलब्ध करून देण्यात आलेली माहितीपोटी जमा झालेली रक्कम रुपये
					माहिती उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या	माहिती नाकारण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या		
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	बृहन्मुंबई	१०९५४	१२९९२२	११८२०४	११८१४८	५६	२२६७२	३८५४९५४
२	ठाणे	२७०	५०६२	४५३०	४४७७	५३	८०२	३१६७९४
३	कल्याण - डोविवली	१०३	३००४	२९९६	२९७५	२१	१११	२९९४०
४	नवी मुंबई	२७६	४५२६	४५४०	४५०८	३२	२६२	१७९१७६
५	उल्हासनगर	२४०	३४३५	३३७४	३३७४	०	३०१	१३३६३
६	भिंवडी-निजामपूर	१११	३५९२	३५१२	३५१२	०	१११	५७९८३
७	मिरा-भाईंदर	४१५	४९३८	४८०२	४८०२	०	५५१	९७४९६
८	नाशिक	१५२	२७९९	२७४४	२७२६	१८	२०७	१६६०५
९	मालेगाव	५४	१८६२	१८७८	१८७७	१	३८	१२५२८
१०	अहमदनगर	४४	१७६६	१७४०	१७३५	५	७०	६०४०९
११	धुळे	४१	६४४	६८५	६८५	०	०	१०१३४
१२	जळगाव	५३	१२४३	१२१७	१२०९	८	७९	३८२९७
१३	पिंपरी-चिंचवड	३७६	४०३९	४०५७	४०१६	४१	३५८	१४११४१
१४	पुणे	५८३	१०८९६	१०२८८	१०२५३	३५	११११	७६३०५
१५	सांगली-मिरज कुपवाड शहर	६५	१३९०	१२६०	१२६०	०	११५	५६००

अ. क्र.	महानगरपालिकेचे नाव	डिसेंबर २०१२ अखेरीस प्रलंबित अर्जाची सुधारित संख्या	२०१३या वर्षी प्राप्त झालेल्या अर्जाची संख्या	२०१३ या वर्षी निकाली काढलेल्या अर्जाची संख्या	निकाली काढलेल्या अर्जापैकी		२०१३ या वर्ष अखेरीस प्रलंबित अर्जाची संख्या	अहवालाच्या कालावधीत उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या माहितीपोटी जमा झालेली रक्कम रुपये	
					माहिती उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या	माहिती नाकारण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	
१६	सोलापुर		११७	९६१	९८९	९८९	०	८९	६८३५
१७	कोल्हापुर		१४०	६३१	७७१	७११	६०	०	६२८०
१८	ओरंगाबाद		१५८	१३५१	१३९७	१३९३	४	११२	३२२०६
१९	नांदेड-वाघाळा		१९१	११४०	९४९	९४९	०	३८२	४५५१०
२०	अमरावती		१०६	१२१३	१२८०	१२४६	३४	३९	११०१
२१	अकोला		१९९१	९४६	४८८	४८८	०	२४४९	१२९८१
२२	नागपूर		११८	४९३६	४७८४	४७६५	११	२७०	१७८२६६
२३	वसई-विरार		१७	३४७०	३३७३	३३७३	०	११४	१८६५४२
२४	परभणी		०	४४६	३११	३१०	१	१३५	४३०
२५	लातूर		३८	४७०	४७५	४७५	०	३३	३१७९
२६	चंद्रपुर		३६	६६७	६७६	६७६	०	२७	४२९१५
	एकूण		१६६४९	१९५३४९	१८१३२०	१८०९३२	३८८	३०६७८	५४३७६७०

टीप : सदर माहिती नगर विकास विभागांकडून प्राप्त झालेल्या अहवालांच्या आधारे संकलित करण्यात आली आहे.

विवरणपत्र क्रमांक २ ई

जानेवारी २०१३ ते डिसेंबर २०१३ या कालावधीत महामंडळांकडे प्राप्त झालेल्या माहिती अर्जाचे विवरण पत्र

अ. क्र.	विभागाचे नाव	डिसेंबर २०१२ अखेरीस प्रलंबित अर्जाची सुधारित संख्या	२०१३ या वर्षी प्राप्त झालेल्या अर्जाची संख्या	२०१३ या वर्षी निकाली काढलेल्या अर्जाची संख्या	निकाली काढलेल्या अर्जापैकी		२०१३ या वर्ष अखेरीस प्रलंबित अर्जाची संख्या	अहवालाच्या कालावधीत उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या माहितीपोटी जमा झालेली रक्कम
					माहिती उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या	माहिती नाकारण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या		
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	कृषी व पदुम विभाग							
	अ) कृषी उपविभाग							
	महाराष्ट्र राज्य कृषी उद्योग विकास महामंडळ, मुंबई	६	१५२	१५३	१५१	२	५	२३५३
	महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, मुंबई	२	४३	४४	४४	०	१	७८०
	महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन व औषधी वनस्पती मंडळ, पुणे	०	१४	१४	१४	०	०	०
	ब) पदुम उपविभाग					०	०	
	पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी महाराष्ट्र शेळी व मेंढी विकास महामंडळ, पुणे	१	२०	२१	२१	०	०	०
	महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई	०	२२	२२	०	०	०	१२५
	महाराष्ट्र पशुधन विकास महामंडळ, अकोला	०	१०	१०	१०	०	०	०
२	सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग							
	महाराष्ट्र राज्य यंत्रमाग महामंडळ	०	११	१७	१७	०	२	०
	महाराष्ट्र राज्य वयाचार महामंडळ	६	११६	१११	१०२	१	११	९४३७
	महाराष्ट्र राज्य वस्त्रोदयोग महामंडळ	२	१६	१८	१४	४	०	४०६
	महाराष्ट्र राज्य हातमाग महामंडळ	४	२८	३०	३०	०	२	२८
	महाराष्ट्र राज्य हौसींग फायनान्स महामंडळ	२	११४	११५	१०५	१०	१	९२०
	महाराष्ट्र राज्य कृषी पणन मंडळ	०	०	०	०	०	०	०
	महाराष्ट्र राज्य सहकारी ग्राहक महासंघ	०	०	०	०	०	०	०
	महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ	०	०	०	०	०	०	०
	महाराष्ट्र राज्य हातमाग महासंघ	०	१	१	१	०	०	०
	महाराष्ट्र राज्य वस्त्रोदयोग महासंघ	०	२	२	२	०	०	०
	कृषि उत्पन्न बाजार समिती	०	०	०	०	०	०	०
	महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादक पणन महासंघ	०	०	०	०	०	०	०
३	रोजगार व स्वयंरोजगार विभाग							
	अण्णासाहेब आर्थिक विकास महामंडळ	३	१२	१४	९	५	१	१५८
४	पर्यावरण विभाग							
	महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ	६६	१३०६	१२७०	१२६३	७	१०२	१६२०८
५	सामान्य प्रशासन विभाग							
	महाराष्ट्र मार्जी सैनिक महामंडळ मर्यादित, पुणे	०	११	१०	१०	०	१	०

अ. क्र.	विभागाचे नाव	डिसेंबर २०१२ अखेरीस प्रलंबित अर्जाची सुधारित संख्या	२०१३ या वर्षी प्राप्त झालेल्या अर्जाची संख्या	२०१३ या वर्षी निकाली काढलेल्या अर्जाची संख्या	निकाली काढलेल्या अर्जापैकी		२०१३ या वर्ष अखेरीस प्रलंबित अर्जाची संख्या	२०१३ या वर्ष अखेरीस प्रलंबित आलेल्या अर्जाची संख्या	अहवालाच्या कालावधीत उपलब्ध करून देण्यात ¹ आलेल्या माहितीपोटी जमा झालेली रक्कम
					माहिती उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या	माहिती नाकारण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	
	यशदा, पुणे	५	४२	४६	४६	०	१		७५१८
	मराठवाडा प्रशासकीय व विकास प्रशिक्षण प्रबोधिनी, औरंगाबाद	०	०	०	०	०	०		०
	डॉ. पंजाबराव देशमुख विदर्भ प्रशासकीय व विकास प्रशिक्षण प्रबोधिनी, अमरावती	०	२	२	२	०	०		०
	नागरीक संरक्षण समिती	०	२	१	१	०	१		०
	महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनी मर्यादित, मुंबई	२	४६	४५	४१	४	३		४९१०
६	गृह विभाग								
	महाराष्ट्र राज्य पोलीस गृहनिर्माण व कल्याण महामंडळ	०	१८	१८	१८	०	०		०
	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ	३०६	४९६	७४५	७४५	०	५७		०
	महाराष्ट्र मेरी टाईम बोर्ड					०	०		
७	उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग								
	उद्योग उपविभाग								
	महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, मुंबई	२०५	१४२९	१५०१	१५०१	०	१३३		११५६५२
	महाराष्ट्र राज्य वित्तीय महामंडळ, मुंबई	३	७५	७६	६७	१	२		३२४
	महाराष्ट्र पेट्रोकेमिकल्स महामंडळ, मर्या. मुंबई	०	१	१	१	०	०		०
	महाराष्ट्र राज्य खादी व ग्रामोदयोग मंडळ, मुंबई	३	१२१	१२०	१२०	०	४		१६३७
	कोकण विकास महामंडळ, मर्या. पुणे	०	१	१	१	०	०		०
	पश्चिम महाराष्ट्र विकास महामंडळ, मर्या. पुणे	३	१५	१२	१२	०	६		१७९
	मराठवाडा महाराष्ट्र विकास महामंडळ, मर्या. औरंगाबाद	०	५	३	३	०	२		१००
	विदर्भ महाराष्ट्र विकास महामंडळ मर्या. नागपूर	०	१	१	१	०	०		०
	महाराष्ट्र राज्य खनिकर्म महामंडळ, नागपूर	१	१८	१९	१९	०	०		११०
	महाराष्ट्र राज्य लघु उद्योग विकास महामंडळ	२८	१५६	१६३	१६२	१	२१		३७१२१
	महाराष्ट्र इलेक्ट्रॉनिक महामंडळ, मर्या. मुंबई	०	१	१	१	०	०		०
	उर्जा उपविभाग								
	महाराष्ट्र राज्य विद्युत धारक कंपनी लि., मुंबई	०	१	१	१	०	०		०
	महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कंपनी लि., मुंबई	८६	२०१	२४२	२३८	४	४५		४३६४९
	महाराष्ट्र राज्य विद्युत परेषण कं. लि. मुंबई	७२	९३५	९१९	९०८	११	८८		८९६९
	महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कं. लि. मुंबई	१४४३	१०००६	१०१९५	१०१०८	८७	१२५४		३५७५३
	महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण, मुंबई	६	१२८	१३३	१३३	०	१		३६६०
	महाराष्ट्र राज्य विद्युत नियामक आयोग, मुंबई	५	१२२	११८	११८	०	१		१२५९
	कामगार उपविभाग								
	महाराष्ट्र कामगार कल्याण महामंडळ, मुंबई		२१	१०४	८६	८५	१	३९	१०३७

अ. क्र.	विभागाचे नाव	डिसेंबर २०१२ अखेरीस प्रलंबित अर्जाची सुधारित संख्या	२०१३ या वर्षी प्राप्त झालेल्या अर्जाची संख्या	२०१३ या वर्षी निकाली काढलेल्या अर्जाची संख्या	निकाली काढलेल्या अर्जापैकी		२०१३ या वर्ष अखेरीस प्रलंबित अर्जाची संख्या	२०१३ या वर्ष अखेरीस प्रलंबित आलेल्या अर्जाची संख्या	अहवालाच्या कालावधीत उपलब्ध करून देण्यात ¹ आलेल्या माहितीपोटी जमा झालेली रक्कम
					माहिती उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या	माहिती नाकारण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	
८	सार्वजनिक बांधकाम विभाग								
	महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ		५	३७२	३६७	३६७	०	१०	२३१४५
९	महसूल व वन विभाग								
	महसूल उपविभाग								
	महाराष्ट्र महसूल न्यायाधिकरण, मुंबई		०	४७	४७	४५	२	०	७१८४
	महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ, पुणे		३	०	०	०	०	३	०
	नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक		६३	०	०	०	०	६३	०
	वने उपविभाग								
	वन विकास महामंडळ, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर		१५	४३६	४८५	४३५	५०	४६	८००१
१०	ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग (जलसंधारण)								
	महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ, औरंगाबाद		१	१०	११	११	०	०	६६
११	सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग								
	महातमा फुले मागासवर्ग विकास महामंडळ		२२	२३२	२२५	२२५	०	२९	१५४८
	लोकशाहीर अण्णा भाऊ साठे विकास महामंडळ		६	१२४	१२५	१२५	०	५	१२१७
	वसंतराव नाईक विमुक्त जाती भटक्या जमाती विकास महामंडळ		१	२९	३०	३०	०	०	०
	संत रोहीदास चमोऱ्योग व चर्मकार विकास महामंडळ		२२	५८	७३	७१	२	७	७३६
	महाराष्ट्र राज्य इतर मागासवर्ग व वित्त विकास महामंडळ		९	८४	८६	८४	२	७	८०७९
	महाराष्ट्र राज्य अपंग वित्त व विकास महामंडळ		२	४१	४३	३७	६	०	७१६
	महाराष्ट्र राज्य सफाई कर्मचारी आयोग		०	०	०	०	०	०	०
१२	आदिवासी विकास विभाग								
	आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक		८०	८३	१५५	१४९	६	८	१११२
	शबरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळ, नाशिक		९	१८	२७	२७	०	०	५११
१३	नगर विकास विभाग					०	०		
	सिडको, नवी मुंबई		१८७	५७११	५६९०	५५८९	१०१	२०८	२२२३१९
	मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण, मुंबई		७९	२९३७	२८२९	२६६०	१६९	१८७	१४६४२३
	नागपूर सुधार प्रन्यास, नागपूर		९६	३५३५	३४९९	३४९९	०	१३२	५९१६२
	पिपरी चिंचवड नवनगर विकास प्राधिकारण		१०	५७९	५७३	५७३	०	१६	१६०२९
१४	जलसंपदा विभाग								
	महाराष्ट्र कृष्ण खोरे पाटबंधारे विकास महामंडळ, पुणे		०	१३०	१२८	१२८	०	२	९०८९
	विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर		२८२	११५	३९४	३९१	३	३	१६५३
	गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, औरंगाबाद		४१५	१५९	५७२	५७२	०	२	७८४२
	तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव		९२	१००२	१०४५	१०३६	९	४९	१६८६९

अ. क्र.	विभागाचे नाव	डिसेंबर २०१२ अखेरीस प्रलंबित अर्जाची सुधारित संख्या	२०१३ या वर्षी प्राप्त झालेल्या अर्जाची संख्या	२०१३ या वर्षी निकाली काढलेल्या अर्जाची संख्या	निकाली काढलेल्या अर्जापैकी		२०१३ या वर्ष अखेरीस प्रलंबित अर्जाची संख्या	२०१३ या वर्ष माहिती उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या अर्जाची संख्या	अहवालाच्या कालावधीत उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या माहितीपोटी जमा झालेली रक्कम	
					३	४	५	६	७	८
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	१०८४
	कोँकण पाटवंधारे विकास महामंडळ, ठाणे	३५३	३८	३९१	३७८	१३	०			२४८१७
१५	पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग									
	महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण	१३०	६६२	६७४	६६३	११	११८			५७४०
१६	महिला व बाल विकास विभाग									
	महिला आर्थिक विकास महामंडळ, मुंबई	२	२४	२२	२२	०	४			१२१६
	महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग	६	८८	९१	९१	०	३			७८३
	महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोग	२	१५	१७	१७	०	०			५२
	महाराष्ट्र राज्य समाजकल्याण बोर्ड	०	६	६	६	०	०			०
१७	पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग									
	महाराष्ट्र राज्य पर्यटन विकास महामंडळ, मुंबई	१	२३७	२३२	२१९	१३	१४			५७४०
	महाराष्ट्र रंगभूमी आणि सांस्कृतिक विकास महामंडळ, मुंबई	०	३७	३६	३६	०	१			९६४
	कोल्हापूर चित्रनगरी	०	०	०	०	०	०			०
१८	अल्पसंख्याक विकास विभाग									
	मौलाना आझाद अल्प संख्याक आर्थिक विकास महामंडळ	०	११५	११५	११५	०	०			३३९
	महाराष्ट्र राज्य हज समिती	०	११	११	११	०	०			९०
	महाराष्ट्र राज्य अल्पसंख्याक आयोग	१	५७	५८	५८	०	०			०
	महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळ	१०७	७३२	५९७	४६२	१३५	२४२			०
	महाराष्ट्र राज्य उदू साहित्य अकादमी	०	१०	१०	१०	०	०			०
१९	वैद्यकीय शिक्षण व ओषध द्रव्ये विभाग									
	हाफकिन जीव ओषध निर्माण महामंडळ मर्या., मुंबई	१	४१	३९	३९	०	३			२८०५
२०	नियोजन विभाग									
	उर्वरित महाराष्ट्र वैधानिक विकास मंडळ, मुंबई	०	३	३	३	०	०			०
	मराठवाडा वैधानिक विकास मंडळ, औरंगाबाद	०	१	०	०	०	१			०
	विदर्भ वैधानिक विकास मंडळ, नागपूर	०	४	४	४	०	०			२००
	महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र, नागपूर	०	१४	१४	१४	०	०			७६०
	एकूण	४३७१	३३६०९	३५०२५	३४३४९	६७६	२९५५			८७०९२६

टोप : सदर माहिती सर्व विभागांकडून प्राप्त झालेल्या अहवालांच्या आधारे संकलित करण्यात आली आहे.

विवरणपत्र क्रमांक ३

जानेवारी २०१३ ते डिसेंबर २०१३ या कालावधीत महाराष्ट्र राज्यामध्ये प्राप्त झालेल्या प्रथम अपिलांचा एकत्रित गोषवारा

अ. क्र.	विभागाचे नाव	डिसेंबर २०१२ अखेरीस प्रलंबित अपिलांची संख्या	अहवालाच्या कालावधीत प्राप्त झालेल्या अपिलांची संख्या	अहवालाच्या कालावधीत निकाली काढलेल्या अपिलांची संख्या	निकाली काढलेल्या अपिलांपैकी		अहवाल कालावधीच्या अखेरीस प्रलंबित अपिलांची संख्या
					माहिती उपलब्ध करून देण्यात ¹ आलेल्या अपिलांची संख्या	नाकारण्यात ² आलेल्या अपिलांची संख्या	
१	२	३	४	५	६	७	८
१	कृषी व पदुम विभाग						
	अ) कृषी उपविभाग	१८६	१९५५	१७७९	१७२१	५८	३६२
	ब) पदुम उपविभाग	१६	२१५	२१३	२००	१३	१८
२	सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग	२००	२६१०	२६७९	२१२७	५५२	१३१
३	रोजगार व स्वयंरोजगार विभाग	१	४३	४१	२४	१७	३
४	पर्यावरण विभाग	२०८	१५५	३६१	३४७	१४	१६
५	वित्त विभाग	५६	५९३	५८६	५२०	६६	६३
६	अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग	३७	३०७	२९०	२५१	३९	५४
७	सामान्य प्रशासन विभाग	४५	६११	६२२	५१०	११२	३४
८	उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग	१२८	१४३८	१३८६	१११३	२७३	१८०
९	गृह विभाग						
	अ) गृह (खुद)	५१९	३९९०	४१४९	३२५०	८९९	३६०
	ब) बंदरे	२	१५	१४	१२	२	३
	ब) राज्य उत्पादन शुल्क	४०	३१२	२६५	२२२	४३	८७
	ड) परिवहन (माहिती अप्राप्त)					०	०
१०	गृहनिर्माण विभाग	१७२८	४०७३	४२४७	४१४७	१००	१५५४
११	उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग						
	अ) उद्योग	१७	२४४	२४१	२२८	१३	२०
	ब) उर्जा	२०४	१७०४	१७५४	१६९२	६२	१५४
	क) कामगार	२७	२५६	२५०	२२१	२९	३३
१२	विधी व न्याय विभाग	६१५	१२७१	११९४	९४८	२४६	६९२
१३	वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग	५७	७०२	७१४	६७१	४३	४५
१४	संसदीय कार्य विभाग	०	२	२	०	२	०

अ. क्र.	विभागाचे नाव	डिसेंबर २०१२ अखेरीस प्रलंबित अपिलांची संख्या	अहवालाच्या कालावधीत प्राप्त झालेल्या अपिलांची संख्या	अहवालाच्या कालावधीत निकाली काढलेल्या अपिलांची संख्या	निकाली काढलेल्या अपिलांपैकी		अहवाल कालावधीच्या अखेरीस प्रलंबित अपिलांची संख्या
					माहिती उपलब्ध	नाकारण्यात करुन देण्यात आलेल्या अपिलांची संख्या	
१	२	३	४	५	६	७	८
१५	नियोजन विभाग						
	अ) नियोजन विभाग (खुद्द)	०	१३	११	२	१	२
	ब) रोहयो					०	०
१६	सार्वजनिक आरोग्य विभाग	२९	६०८	५८०	५७१	१	५७
१७	सार्वजनिक बांधकाम विभाग	४९५	५८४१	५७६४	५०२५	७३९	५७२
१८	महसूल व वन विभाग						
	अ) महसूल उप विभाग	९३५	४०६२	४६६२	४४६८	११४	३३५
	ब) वने उप विभाग	१०७	१९८२	१३७१	११३०	२४१	७१८
	क) पुनर्वसन उप विभाग	३९४	११८८	१४५६	१३१७	१३९	१२६
१९	ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग						
	अ) ग्रामविकास व पंचायत राज	१२७३	१६१०६	१६४८४	१६३६७	११७	१६१५
	ब) जलसंधारण	२३	५४२	५३७	५२८	१	२८
२०	शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग						
२१	सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग	७५	९३	१५७	१५७	०	११
२२	आदिवासी विकास विभाग	५१	५४०	५२१	३९६	१२५	७०
२३	नगर विकास विभाग	३२५९	२११४५	२१३०२	२०२३६	१०६६	३१०२
२४	जलसंपदा विभाग	२२१	१२९४	१४१०	११७४	२३६	१०५
२५	पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग	९	७९	८०	७५	५	८
२६	महिला व बाल विकास विभाग					०	०
२७	पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग	३	६४	६४	५७	७	३
२८	महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय	३१	३७	६२	३७	२५	६
२९	अल्पसंख्याक विकास विभाग	७५	१६४	७४	६१	१३	१६५
३०	मराठी भाषा विभाग	१	२३	२१	७	१४	३
३१	महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोग	१५	१२०	१३२		१३२	३
	एकूण	११०६७	७५०७७	७५३४३	६९८१२	५५३१	१०८१५

टोप : सदर माहिती सर्व विभागांकडून प्राप्त झालेल्या आधारे संकलित करण्यात आली आहे.

विवरण पत्र क्रमांक - ४
राज्य माहिती आयोगाचे एकूण कामकाज
(दिनांक ०१/०१/२०१३ ते दिनांक ३१/१२/२०१३)

अ. क्र.	तपशील	वर्षभरात प्राप्त	निकाली	निकाली टक्केवारी (वर्षभरात प्राप्त संख्येशी)
१	२	३	४	५
१	अपौले	३५,४७५	२९५९२	८३,४२
२	तक्रारी	६५९६	६५५२	११,३३
३	इतर अजे	२८२८६	२७१६५	९६,००

विवरण पत्र क्र. ४ अ

**माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) नुसार राज्य माहिती आयोगाकडे प्राप्त झालेल्या द्वितीय अपिलांची माहिती दर्शविणारे विवरण पत्र
जानेवारी २०१३ ते डिसेंबर २०१३**

अ. क्र.	विभाग	मागील वर्ष (२०१२) अखेरीस प्रलंबित अपिलांची संख्या	२०१३ साली प्राप्त झालेल्या अपिलांची संख्या	एकूण (३+४)	मुख्य माहिती आयुक्त नागपूर	माहिती आयुक्त नागपूर	माहिती आयुक्त औरगाबाद	माहिती आयुक्त पुणे	माहिती आयुक्त कोकण	माहिती आयुक्त बृहन्मुंबई	माहिती आयुक्त अमरावती	माहिती आयुक्त नाशिक	एकूण	२०१३ वर्ष अखेरीस प्रलंबित द्वितीय अपिलांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१	मुंबई (मुख्यालय)	२०९८	४२११	६३०९	६१६९								६१६९	१४०
२	बृहन्मुंबई	२९९६	४२६०	७२५६						१८६२			१८६२	५३९४
३	कोकण	२३२८	४३०७	६६३५					२८७३				२८७३	३७६२
४	पुणे	५०९७	४१२१	९२९८				३०१०					३०१०	६२०८
५	ओरगाबाद	३६८८	४८३३	८५२१			५२५९						५२५९	३२६२
६	नाशिक	३९९३	५५७५	९५६८								४७६५	४७६५	४८०३
७	नागपूर	८०८	३२६२	४०७०		२४७९							२४७९	१५९१
८	अमरावती	२४५३	४९०६	७३५९							३१७५		३१७५	४१८४
एकूण		२३४६१	३५४७५	५८९३६	६१६९	२४७९	५२५९	३०१०	२८७३	१८६२	३१७५	४७६५	२९५९२	२९३४४

विवरण पत्र क्र. ४ ब

माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १८ नुसार राज्य माहिती आयोगाकडे प्राप्त झालेल्या तक्रारीची माहिती दर्शविणारे विवरण पत्र जानेवारी

अ. क्र.	विभाग	मार्गील वर्ष (२०१२) अखेरीस प्रलंबित तक्रारीची संख्या	२०१३ साली प्राप्त झालेल्या तक्रारीची संख्या	एकूण (३+४)	मुख्य माहिती आयुक्त	माहिती आयुक्त नागपूर	माहिती आयुक्त ओरगाबाद	माहिती आयुक्त पुणे	माहिती आयुक्त कोकण	माहिती आयुक्त बृहन्मुंबई	माहिती आयुक्त अमरावती	माहिती आयुक्त नाशिक	एकूण	२०१२ वर्ष अखेरीस प्रलंबित तक्रारीची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१	मुंबई (मुख्यालय)	११७५	२२७४	३४४९	३३०१								३३०१	१४८
२	बृहन्मुंबई	२४२	१०८७	१३२९						७७९			७७९	५५०
३	कोकण	१४७	२९७	४४४					३३७				३३७	१०७
४	पुणे	११४	१२१	३१५				९५					९५	२२०
५	ओरगाबाद	११४	७४२	९३६			५२३						५२३	४१३
६	नाशिक	२३	७५५	७७८								७१६	७१६	६२
७	नागपूर	२९८	६५५	९५३		३७१							३७१	५८२
८	अमरावती	१०२१	६६५	१६८६							४३०		४३०	१२५६
एकूण		३२९४	६५९६	९८९०	३३०१	३७१	५२३	९५	३३७	७७९	४३०	७१६	६५५२	३३२८

विवरण पत्र क्र. ४ क
राज्य माहिती आयोग सन २०१३ मध्ये प्राप्त झालेल्या इतर अर्जांची माहिती दर्शविणारे विवरण पत्र

अ. क्र	विभाग	मागील वर्ष (२०१२) अखेरीस इतर अर्जांची संख्या	२०१३ साली प्राप्त झालेल्या इतर अर्जांची संख्या	एकूण (३+४)	मुख्य माहिती आयुक्त	माहिती आयुक्त नागपूर	माहिती आयुक्त आँरगाबाद	माहिती आयुक्त पुणे	माहिती आयुक्त कोकण	माहिती आयुक्त बृहन्मुंबई	माहिती आयुक्त अमरावती	माहिती आयुक्त नाशिक	एकूण	२०१२ वर्ष अखेरीस प्रलंबित इतर अर्जांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१	मुंबई (मुख्यालय)	१३१	२९७६	३१०७	३०८६								३०८६	२१
२	बृहन्मुंबई	२५	१७७०	१७९५						१७८६			१७८६	९
३	कोकण	६२	६७६२	६८२४					६३५०				६३५०	४७४
४	पुणे	७५	८६२१	८६९६				७८२२					७८२२	८७४
५	आँरगाबाद	०	२५०९	२५०९			२५०९						२५०९	०
६	नाशिक	२९	४१९६	४२२५								४१९१	४१९१	३४
७	नागपूर	०	४९२	४९२		४७७							४७७	१५
८	अमरावती	५३	९६०	१०१३							९३४		९३४	७९
एकूण		३७५	२८२८६	२८६६१	३०८६	४७७	२५०९	७८२२	६३५०	१७८६	९३४	४१९१	२७१५५	१५०६

विवरण पत्र ५ (१)

महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोगाकडे दाखल झालेल्या अपीलांच्या/तक्रारींच्या निर्णयात मा. राज्य मुख्य माहिती आयुक्त तसेच मा. राज्य माहिती आयुक्त, बृहन्मुंबई, कॉकण, पुणे, औरंगाबाद, नागपूर, अमरावती व नाशिक खंडपीठे यांनी ०१.०१.२०१३ ते ३१.१२.२०१३ पर्यंत केलेल्या शास्तीच्या प्रकरणांची यादी.

राज्य मुख्य माहिती आयोग, मुख्यालय

अ.क्र.	जन माहिती अधिकारी यांचा तपशील	अपील/तक्रार क्र.	शास्ती रक्कम (रक्कम रुपये)
१	श्रीमती शहानवाज नबी, जन माहिती अधिकारी, नुरुल इस्लाम हायस्कूल, शिवाजी नगर, गोवंडी, मुंबई ४३	अपील क्रमांक १६८०/२०१२	१००००
२	श्री. व्हि.जी. साठे, जन माहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार रोहा, तहसिल कार्यालय रोहा, जि. रायगड	अपील क्रमांक १७१०/२०१२	५०००
३	श्री. व्हि.जी. साठे, जन माहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार रोहा, तहसिल कार्यालय रोहा, जि. रायगड	अपील क्रमांक १७११/२०१२	५०००
४	श्री. राणे, जन माहिती अधिकारी तथा मुख्य लिपिक, नवजीवन विद्यामंदीर, गणेश नगर, भांडूप (प) मुंबई ७८	अपील क्रमांक १७४५/२०१२	५०००
५	श्री. जी. एन. थारवे, जन माहिती अधिकारी तथा तलाठी, जुनर तहसिल कार्यालय, जुनर	अपील क्रमांक १८०१/२०१२	२५०००
६	श्री. व्हि. आर. संगाळे, जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामसेवक, पंचायत समिती, निफाड, जि. नाशिक	अपील क्रमांक १८६१/२०१२	५०००
७	श्री. ज.न.जोग, जन माहिती अधिकारी तथा अवर सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२	अपील क्रमांक १८५२/२०१२	१००००
८	श्री. संजय साळवे, जन माहिती अधिकारी तथा वरिष्ठ लिपिक तथा सह दुस्यम निवंधक वर्ग २ तहसिलदार यांचे कार्यालय, वरसई जि. ठाणे	अपील क्रमांक १८०३/२०१२	२५०००
९	श्री. द.सु. वसावे, तत्कालीन जन माहिती अधिकारी तथा मुख्य प्रशासकीय अधिकारी, ग्रॅंट वैद्यकिय महाविद्यालय, ज.जी. रुग्णालय समूह, भायखळा	अपील क्रमांक १९१९/२०१२	१००००
१०	श्री.ल.ना. सदाफुले, जन माहिती अधिकारी तथा अवर सचिव, इंडस्ट्रिज, एनजी.आणि लेबर विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२	अपील क्रमांक ७८६/२०१२	१००००
११	श्री. एल. ऊ. मुंदडा, जन माहिती अधिकारी, तथा मुख्याध्यापक, च.गो. मुंदडा हायस्कूल सिसरसम, ता.जि. हिंगोली	अपील क्रमांक १८१७/२०१२	१००००
१२	श्री. बवन दार्जीबा भिसे, जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक महाराष्ट्र विद्यालय, माळविहरा, ता. जि. हिंगोली	अपील क्रमांक १८९६/२०१२	१००००
१३	श्री. वि.जी. साठये, जन माहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, रोहा, जि. रायगड	अपील क्रमांक १८१४/२०१२	२५०००
१४	श्री. तानाजी पाटेळे, जन माहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार, धारावी विभाग, मुंबई शहर जुने जकात घर, फोर्ट, मुंबई ०१	अपील क्रमांक २०००/२०१२	२५०००
१५	श्री. दिनकर पवार, जन माहिती अधिकारी तथा डेयुटी रजिस्टर, मुंबई विद्यापीठ, फोर्ट, मुंबई ३२	अपील क्रमांक २६/२०१३	१००००
१६	मतदार नोंदवी अधिकारी तथा जन माहिती अधिकारी, १५१ दिंडोऱी विधान सभा मतदार संघ	अपील क्रमांक ६२/२०१३	२५०००
१७	जन माहिती अधिकारी तथा सहा. पोलीस आयुक्त, पश्चिम विभाग वांद्रे, मुंबई	अपील क्रमांक १६१४,१६१५/२०१२,	२५०००
१८	श्री. विजय पडवळ, धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य मुंबई यांचे कार्यालय, ३ रा मजला, C३ डॉ. अऱी बेळेट रोड, वरळी, मुंबई - १८	अपील क्रमांक १३/२०१३	१००००
१९	श्री. व्ही. वाय. चंद्रन, उपशिक्षण निरिक्षक, एन वार्ड, उत्तर विभाग, नवीन प्रशासकीय इमारत, क्र. २, २ रा माळा, आर.सी.मार्ग, चैंबुर (पु), मुंबई ७१	अपील क्रमांक १८२६/२०१२	३०००
२०	श्री. जे.जे. शिंगटे, निवासी नायब तहसिलदार, आजरा, तहसिलदार कार्यालय, अजारा, जि. कोल्हापुर	अपील क्रमांक १५३/२०१३	३०००
२१	श्री. एच. आय. मोर्मान, निवासी नायब तहसिलदार, तहसिलदार कार्यालय, खाटव (वडूज), जिल्हा-सातारा	अपील क्रमांक २८४/२०१३	२५०००
२२	सौ. ए. बी. सावंत, The Dy. Education Inspector Zila Parishad (Secretary), Thane	अपील क्रमांक २८८/२०१३	१००००
२३	श्री. संजय पतंगे, तलाठी सर्जा ओवळा ठाणे	अपील क्र. २०२२/२०१२	१००००
२४	जन माहिती अधिकारी तथा निरीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क मुंबई श्री. शिवाजी पाटील	अपील क्र. १४५७/२०१२	१००००
२५	जन माहिती अधिकारी तथा कला संचालनालय, मुंबई श्री. नागेश वाघमोडे	अपील क्र. ४२९/२०१२	१००००
२६	श्री. बी. आर. बेहरे, जन माहिती अधिकारी तथा तहसिलदार, गह निर्माण भवन, वांद्रे, पूर्व, मुंबई ५१	अपील क्र. ३९२/२०१३	१००००
२७	श्री. बी. आर. बेहरे, जन माहिती अधिकारी तथा तहसिलदार, गह निर्माण भवन, वांद्रे, पूर्व, मुंबई ५१	अपील क्र. ३९३/२०१३	१००००
२८	जन माहिती अधिकारी तथा पर्यवेक्षक, यशवंतराव चळकाण हायस्कूल, कोंदिवली (प) मुंबई	अपील क्र. ३९५/२०१३	१००००

२९	श्रीमती माधवी भोसले, जन माहिती अधिकारी तथा अधीक्षक, शिक्षण निरीक्षक, पश्चिम विभाग यांचे कार्यालय, जोगेश्वरी	अपील क्र. ३९४/२०१३	५०००
३०	जन माहिती अधिकारी तथा प्रशासकीय अधिकारी, सांगली मिरज आणि कुपवाड शहर महानगरपालिका, जि. सांगली	अपील क्र. १०६४/२०१३	१००००
३१	जन माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी, ग्रामपंचायत विभाग, जि.प. रत्नागिरी,	अपील क्र.५७७/२०१३	१००००
३२	जन माहिती अधिकारी तथा उप कार्यकारी अभियंता, रायगड पाटबंधारे विभाग, कोलाड, रायगड	अपील क्र.६००/२०१३	२५०००
३३	जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत उंबर्ड, वैभववाडी, जि. सिंधुदुर्ग	अपील क्र.६०२/२०१३	२५०००
३४	श्री. एस. डी. राठोड, ज.मा.अ. तथा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, ३ महापालिका मार्ग, टपाल पेटी क्र.१००३६, मुंबई	अपील क्र.५०१/२०१३	१००००
३५	जन माहिती अधिकारी तथा उप अधिक्षक, भूमी अभिलेख, कराड	अपील क्र.५६५/२०१३	१००००
३६	श्री. एस. एस. सोनावणे, जन माहिती अधिकारी तथा सहायक कुलसचिव, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई	अपील क्र.५२६/२०१३	२५०००
३७	जन माहिती अधिकारी तथा गांव कामगार तलाठी, किलज, ता. तुळजापूर, जि-उत्तमानाबाद	अपील क्र.५३४/२०१३	१००००
३८	श्री. आनंद कोळी, जन माहिती अधिकारी सहायक पोलीस आयुक्त, यांचे कार्यालय, मध्य नियंत्रण कक्ष, भायखळा, मुंबई -२७	अपील क्र.६४०/२०१३	१००००
३९	जन माहिती अधिकारी तथा नायब तहसिलदार, तहसिलदार कार्यालय, श्रीवर्धन, जि-रायगड	अपील क्र.४८९/४९०/२०१३	२५०००
४०	श्री. रंनजीत भोसल, जन माहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार, हवेली, जि-पुणे	अपील क्र.६०४/२०१३	५०००
४१	श्री. सु.स.देशमुख, जन माहिती अधिकारी, अन्न व प्रशासन अर.बी.आय.मुंबई	अपील क्र.५७४/२०१३	५०००
४२	जन माहिती अधिकारी तथा प्राध्यापक, इस्माईल युसुफ महाविद्यालय, जोगश्वरी, मुंबई ६०	अपील क्र.७८१/२०१३	२५०००
४३	श्री. ए.के. पालवे, जन माहिती अधिकारी तथा उप अभियंता, वांधकाम क्र. १, मध्य मुंबई, वरळी १८	अपील क्र.४५०/२०१३	२५०००
४४	श्री. विनायक काकडे, सेवानिवेत्त व वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक, उत्तर नियंत्रण कक्ष, ठाकूर गाव, कांदिवली (पू)	अपील क्र.४५६,४५७,४५९, ४६१,४६६, ४७१,४७२,४७५/२०१३	१००००
४५	श्री. आर. एन. फुंदे, शाखा अभियंता, तहसिल कार्यालय शेजारी, जालना	अपील क्र.१२८/२०१३	१००००
४६	श्री. विडुल माने जनमाहिती अधिकारी तथा ग्रामसेवक	अपील क्र.१०३८/२०१३	५०००
४७	श्री. दिपक मारे, जन माहिती अधिकारी तथा तलाठी, तहसिलदार, अंधेरी यांचे कार्यालय, अंधेरी (प) मुंबई ५८	अपील क्र.१८२/२०१३	५०००
४८	श्री. सहायक पोलीस आयुक्त (प्रशासन) सशस्त्र पोलीस दल, नायगाव, मुंबई	अपील क्र.१४३/२०१३	२५०००
४९	श्री. साठे, निवासी नायब तहसिलदार, तहसिलदार रोहा यांचे कार्यालय, जि. रायगड	अपील क्र.११३२/२०१३	१००००
५०	श्रीमती महाडीक, निवासी नायब तहसिलदार, राजापूर, जि. रत्नागिरी	अपील क्र.६०३/२०१३	१००००
५१	कनिष्ठ अभियंता, म.रा.वि. वि.क. मर्या. उपविभाग, ता. आर्णा, जि. यवतमाळ	अपील क्र.५५/२०१३	२५,०००
५२	जन माहिती अधिकारी तथा पुरातत्व व स्तुतंग्रहालये, सेंट जॉर्ज रुग्णालय आवारा, मुंबई ०१	अपील क्र.८६/२०१३	५०००
५३	ग्रामपंचायत तुळगे, ता. चंदनगड, जि. कोल्हापूर	अपील क्र.३५२/२०१३	२५०००
५४	गावकामगार तलाठी, मु.पो. मौजे चौकाक, ता. हातकणगले	अपील क्र.३०६/२०१३	२५०००
५५	निवासी नायब तहसिलदार, तहसिलदार पनवेल यांचे कार्यालय, जि. रायगड	अपील क्र.२०७/२०१३	२५०००
५६	निवासी नायब तहसिलदार, पाटोदा, जि. बीड	अपील क्र.३८१/२०१३	१००००
५७	अधीक्षक, धर्मादाय आयुक्त यांचे कार्यालय, सोलापूर शहर, सोलापूर	अपील क्र.५१७/२०१३	२५०००
५८	ग्रामविकास अधिकारी, पंचायत समिती राजापूर जि. रत्नागिरी	अपील क्र.५१५/२०१३	५०००
५९	जन माहिती अधिकारी तथा पर्यवेक्षका, मथुरदास रोड, इराणीवाडी, कांदिवली (प) मुं ६७	अपील क्र.६५५/२०१३	२५०००
६०	जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक आर.एस. टी. माध्यमिक विद्यालय, गोवडी	अपील क्र.१२०३/२०१३	१००००
६१	जन माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी, पंचायत समिती कार्यालय, ता. खटाव, जि. सातारा	अ. क्र. ८०६,८०७,८०८,८०९/२०१३	१००००
६२	जन माहिती अधिकारी तथा तालुका निरीक्षक, भूमी अभिलेख वर्सई तालुका, जि. ठाणे	अपील क्र. ८०१/२०१३	१००००
६३	जन माहिती अधिकारी तथा सहायक आयुक्त (प्रशा) समाजकल्याण आयुक्तालय,पुणे	अपील क्र. ८४४/२०१३	१००००

६४	जन माहिती अधिकारी तथा सहायक अभियंता, महावितरण, गुहागर, जि. रत्नागिरी	अपील क्र. ८७९/२०१३	१००००
६५	जन माहिती अधिकारी तथा वरिष्ठ लिपोक, सह निबंधक कार्यालय कल्याण, जि. ठाणे	अपील क्र. १८०३/२०१३	२५०००
६६	ज.मा.अ. तथा मुख्याध्यापिका, विवेकानंद हायस्कुल, चेंबुर	त.क्र. ३२३/२०१३	१००००
६७	ज.मा.अ. तथा मुख्याध्यापिका, भारतमाता विद्यालय, कांदिवली	अपील क्र. ९७३/२०१३	१००००
६८	ज.मा.अ. तथा मुख्याध्यापिका, सिद्धार्थ विधी महाविद्यालय, फोर्ट	अपील क्र. १३४/२०१३	२५०००
६९	ज.मा.अ. तथा नायब तहसिलदार, पनवेल, जि. रायगड	अपील क्र. ८२९/२०१३	१००००
७०	जन माहिती अधिकारी, शिक्षण विभाग, जिल्हा परिषद ठाणे	अपील क्र. १०१४, १०१५/२०१३	१००००
७१	जन माहिती अधिकारी तथा कार्यालयीन अधीक्षक, सिध्दोकी तंत्रिकेतन, भायखळा	अपील क्र. ११०२/२०१३	५०००
७२	जन माहिती अधिकारी तथा सचिव, प्रामपंचायत पिंपळनेर, ता. लोणार, जि. बुलढाणा	अपील क्र. १३६३/२०१३	१००००
७३	जन माहिती अधिकारी तथा प्रभारी उप अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद बुलढाणा	अपील क्र. १३६५/२०१३	१००००
७४	जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक, अँग्लो उर्द्द वायस्कुल, ता. पनवेल, जि. रायगड	अपील क्र. १३७०/२०१३	५०००
७५	जन माहिती अधिकारी तथा उप अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, कराड, जि. सातारा	अपील क्र. १४१४/२०१३	१५०००
७६	जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत अंजनवेल, ता. गुहागर, जि. रत्नागिरी	अपील क्र. १३८७ ते १३९५/२०१३	१००००
७७	जन माहिती अधिकारी तथा अधिक्षक, ग्रामपंचायत विभाग, जि. रायगड	अपील क्र. १३६९/२०१३	१००००
७८	जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामसेवक, मु. पो. तरडफ, जि. सातारा	अपील क्र. १३२७/२०१३	५०००
७९	जन माहिती अधिकारी तथा मिळकत व्यवस्थापक, मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनरचना मंडळ, मुंबई	अपील क्र. १४९२/२०१३	२५०००
८०	जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत साकुडे, ता. दापोली, जि- रत्नागिरी	अपील क्र. १३९९/२०१३	१००००
८१	जन माहिती अधिकारी तथा उप अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मिरा-भाईंदर महानगरपालिका, ठाणे	अपील क्र. १४८१/२०१३	१००००
८२	जन माहिती अधिकारी तथा सहायक अभियंता, (देखभाल), एस विभाग, भांडूप मुंबई ७८	अपील क्र. १५८९/२०१३	१००००
८३	जन माहिती अधिकारी तथा प्रशासकीय अधिकारी,(मालमत्ता), जी/दक्षिण विभाग, परेल, मुंबई १३	अपील क्र. १६३५/२०१३	२५०००
८४	जन माहिती अधिकारी तथा वरिष्ठ निरीक्षक (अनुज्ञापन), एच/पश्चिम, बांप्रा, (ए) मुंबई ५०	अपील क्र. १६११, १६१२/२०१३	१००००
८५	जन माहिती अधिकारी तथा प्रशासकीय अधिकारी (मालमत्ता) जी/दक्षिण विभाग, गोवंडी, मुंबई ४३	अपील क्र. १४७८/२०१३	२५०००
८६	जन माहिती अधिकारी तथा सहायक अभियंता (इ व का) एच/पूर्व, सोताकुडा, मुंबई ७५	अ. क्र. १६३१, १६३३, १६३४/२०१३	२५०००
८७	जन माहिती अधिकारी तथा वैद्यकीय अधिकारी, पहाडा क्लिनेज, गोरेगाव मुंबई १०४	अपील क्र. १६४२/२०१३	१००००
८८	जन माहिती अधिकारी तथा सहायक अभियंता (इ व का), के/पश्चिम विभाग, पालिराम पथ, अंधेरी मुंबई ५७	अपील क्र. १७६९/२०१३	१००००
८९	जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक, अमरनाथ पाटील शिक्षण संस्था गोवंडी, मुंबई	अपील क्र. १९५३/२०१२	२५०००
९०	जन माहिती अधिकारी तथा सहायक अभियंता (इ व का) एम/पूर्व, गोवंडी, मुंबई ४३	अपील क्र. २०६९/२०१२	५०००
एकूण			१२२१०००

राज्य माहिती आयोग, बृहन्मुंबई खंडपीठ

अ.क्र.	जन माहिती अधिकारी यांचा तपशील	अपील/तक्रार क्र.	शास्ती रक्कम (रक्कम रुपये)
१	श्री. सुर्यवंशी, तत्कालीन जन माहिती अधिकारी तथा सहा. भूव्यवस्थापक (बोरीवली/अंधेरी), सहमुख्य अधिकारी कार्यालय, मुंबई क्षेत्रिकास मंडळ, बांप्रा (पूर्व),	अ.क्र. २०, दि. २३/०१/२०१३	१,७५०
२	श्रीम. मनिषा मोहिते तत्कालीन जन माहिती अधिकारी तथा नायब तहसिलदार (अति./निष्का.) अपर जिल्हाधिकारी (अति./निष्का.), पश्चिम उपनगरे यांचे	अ.क्र ९७, दि. २१/०६/२०१३	५,०००
३	श्री. चंद्रशेखर मराठे, जन माहिती अधिकारी तथा सहा. अभियंता (इ व का), आर/उत्तर (दहिसर) विभाग कार्यालय, ब्रूमनपा, दहिसर (प), मुंबई-६८	अ.क्र. ४४४, दि. २७/०६/२०१३	५,०००

४	श्री. चंद्रशेखर मराठे, जन माहिती अधिकारी तथा विभाग कार्यकारी अभियंता, बृमनपा, आर/उत्तर, (दहिसर) विभाग, दहिसर (प), मुंबई-६८	अ.क्र.२५७, दि.२७/०६/२०१३	२५,०००
५	श्री. विराज डी. मडावी, जन माहिती अधिकारी तथा मिळकत व्यवस्थापक-२, गृहनिर्माण भवन, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१	अ.क्र.३३७, दि.०३/०७/२०१३	५०००
६	श्री. सुनिल बावोस्कर, जन माहिती अधिकारी तथा सहा. अभियंता (इ व का), बृमनपा, एच/पश्चिम विभाग, बांद्रा (प), मुंबई-५०	अ.क्र.३५७, दि.०४/०७/२०१३	२५,०००
७	श्री. मंगेश शेवाळे, जन माहिती अधिकारी तथा सहा. अभियंता (जलकामे), मनपा, आर/मध्य विभाग, बोरिवली (प), मुंबई-९२	अ.क्र.२७५, दि.२०/०७/२०१३	१०,००० (एकत्रित निर्णय)
८		अ.क्र.२७६, दि.२०/०७/२०१३	
९	श्रीम. यु. एच. देशपांडे, जन माहिती अधिकारी तथा उप विधी अधिकारी, मनपा, मुंबई कार्यालय, मुंबई-०१	अ.क्र.४१७, दि.२०/०७/२०१३	१०,०००
१०	श्रीम. यु. एच. देशपांडे, जन माहिती अधिकारी तथा सहा. अभियंता, एच/पश्चिम विभाग, बृमनपा, बांद्रा (प), मुंबई-५०	अ.क्र.५१२, दि.२४/०७/२०१३	२५,००० (एकत्रित निर्णय)
		अ.क्र.५१३, दि.२४/०७/२०१३	
		अ.क्र.५१४, दि.२४/०७/२०१३	
		अ.क्र.५१५, दि.२४/०७/२०१३	
११	श्री. भरत धरी, जन माहिती अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, बृमनपा, सहा. पालिका आयुक्त, एच/पश्चिम विभाग यांचे कार्यालय, बांद्रा (प), मुंबई-५०	अ.क्र.७७७, दि.२२/०८/२०१३	२५,०००
१२	श्री. एस. जी. सुर्यवर्षी जन माहिती अधिकारी तथा मिळकत व्यवस्थापक, संगा/उपमुख्य अधिकारी/संगा यांचे कार्यालय, मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्वना मंडळ, गृहनिर्माण भवन, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१	अ.क्र.८८८, दि.२८/०८/२०१३	१०,०००
१३	श्री. पालवे जन माहिती अधिकारी तथा उप अभियंता (सा वा) उप विभाग क्र. १ वरळी मुंबई १८	अ.क्र.८८०, दि.३१/१०/२०१३	२५,०००
१४	श्री. बावदाने जन माहिती अधिकारी तथा प्रशासन अधिकारी, मुंबई गृहनिर्माण व क्षेत्र विकास मंडळ, गृहनिर्माण भवन वांद्रे (पूर्व) मुंबई-५१	अ.क्र.८८१, दि.३१/१०/२०१३	२५,००० (एकत्रित निर्णय)
		अ.क्र.८८२, दि.३१/१०/२०१३	
एकूण			१,९६,७५०

राज्य माहिती आयोग, कोंकण खंडपीठ

अ.क्र.	जन माहिती अधिकारी यांचा तपशील	अपील/तक्रार क्र.	शास्ती रकम
१	श्री.एस.पौ.तावडे, वीरमाता जिजाबाई टेक्नॉलॉजिकल इन्स्टिट्युट माटुंगा, मुंबई	८४६/२०१२	७,२५०
२	श्री.शांतीलाल राठोड,लेखाधिकारी कल्याण डॉविवली महानगरपालिका, कल्याण, जि. ठाणे	११०३/२०११	१०,०००
३	श्री.संजय पवार, कनिष्ठ अभियंता, उल्हासनगर महानगरपालिका, उल्हासनगर-३, जि. ठाणे	१८१४/२०११	५,७५०
४	श्रीम.एस.एस.गायकवाड, सहाय्यक निबंधक सहकारी संस्था, एस.विभाग मुंबई कोकणभवन, नवी मुंबई	१०३/२०११ त.क्र.८/२०१२	५,०००
५	श्री.अ.क.सव्यद, प्रबंधक, जिल्हा व सत्र न्यायालय ठाणे.	२१७२/२०११	२५,०००
६	श्री.पाटील, नगरअभियंता, खोपोली नगरपरिषद खोपोली, ता. खालापूर, जि. रायगड	१३३८/२०११	१,०००
७	१) श्री.डॉ. एल हमर, तत्कालीन उप आधिकारी, भूम, आभलख, शहापूर, जि. ठाणे, कनिष्ठ लोपक, नगरभूमापन आधिकारी यांचे कार्यालय, उल्हासनगर, जि. ठाणे. २) श्री.दामोदर शिवराम गवारे, शहापूर, जि. ठाणे	१५८९/२०१२	१२,५००
८	१) श्री.आर.डॉ. फड, तत्कालीन कल्याण उल्हासनगर. २) श्री. ए.एच.गोळे, मंडळ अधिकारी कल्याण.	१५६८/२०१०	१२,५००
९	श्री. ओ. एस. गायकवाड, नायब तहसिलदार, (महसूल) मुरबाड, ता. मुरबाड, जि. ठाणे	२८४६/२०१२	२४,७५०
१०	न्यू एज्युकेशन सोसायटी रत्नागिरी, व्हारा फाटक हायस्कूल, रत्नागिरी	२१६४/२०११	२५,०००
११	श्री.चंदुलाल पारचे,प्रभाग क्षेत्र अधिकारी,ग प्रभाग, कल्याण डॉविवली महानगरपालिका, कल्याण, जि. ठाणे	१२५०/२०११	१०,०००
१२	श्री.एम.एन.घोडक,संशोधन अधिकारी, अनुसुचित जमाती प्रमाणपत्र समिती कोकण विभाग, ठाणे	२०७६/२०१२	२५,०००

१३	श्री.पी. डी. मिश्रा, कार्यकारी अभियंताघाटघर जलविद्युत विभाग क्र.२ कळवा, ठाणे	१७२/२०१३	१०,५००
१४	श्री.पी.एन.पवार, उप अधिकारी, राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग क्रमांक २४,पुणे	१९७१/२०१२	२५,०००
१५	श्रीमती माधवी सरदेशमुख निवडणूक नायब तहसिलदार जिल्हाधिकारी कार्यालय ठाणे	१३२७/२०११	१०,०००
१६	श्री. विजयकुमार कासकर, मुख्य पर्यवेक्षक (घ.क.व्य.), प्रमुख अभियंता यांचे कार्यालय मुंबई-१	९०/२०१२ मध्योल पूरक सं. क्र. ७/२०१३	२५,०००
१७	सौ. मिनाक्षी यू. डोहाळे, मुख्याध्यापिका, श्री. रंगराव विठोबा पवार, मराठी प्राथमिक शाळा कामतघर, ता.भिवंडी, जि. ठाणे	१७०७/२०१२	२५,०००
१८	श्री. विजय रिजावानी, मालमत्ता व्यवस्थापक उल्हासनगर महानगरपालिका, उल्हासनगर, जि. ठाणे	१२७२/२०११	२,२५०
१९	श्री. जे. वाय.पाटील. लिपोक, वन क्षेत्रपाल मांडवी (सं) पो. चांदोप, ता. वसई जि. ठाणे	२१०७/२०११	२५,०००
२०	श्री. राजकुमार कांबळे, सहा. सार्वजनिक आराग्य अधिकारी पिरा भाईदर महानगरपालिका, जि. ठाणे	२५३/२०११	१०,०००
२१	श्री.कुलदीप रामटेके, कार्यकारी अभियंता, भातसा कालवा विभाग क्र.१, शहापूर, जिल्हा ठाणे	६६२/२०११	६,०००
२२	श्री. सुनिल दत्ताराम चव्हाण, ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत मसरे, डांगमोडे ता. मालवण, जि. सिंधुदूर्ग.	१७२४/२०११	८,०००
२३	श्री. आर. के. गवारी, विस्तार अधिकारी, (ग्रा. पं.), पंचायत समिती, विक्रमगड, जि. ठाणे	१५३२/२०११	५,०००
२४	श्री.योगेंद्र पुनाजी राठोड, उप अभियंता ग प्रभागक्षेत्र कल्याण डॉविलवी महानगरपालिका, कल्याण, जि. ठाणे	१०९५/२०१३	२५,०००
२५	श्री. हनिप जी. म्हालुंगकर, कार्यालय अधिक्षक व श्री.पांडुरंग नाटेकर, बांधकाम विभाग प्रमुख व स्वच्छता निरिक्षक, वेंगुले नगरपरिषद, जि. सिंधुदूर्ग	१३५/२०१३	२५,०००
२६	श्री. जे. एम. कुंभार, तलाठी महुद (बु.) ता सांगोला. जि. सोलापूर	१८०५/२०११	५,०००
२७	श्रीम. शिल्पा अनंत भोइर, ग्रामसेवक ग्रुप ग्रामपंचायत रायता पिंपळोली, ता. कल्याण, जि. ठाणे.	१७७२/२०११	५,०००
२८	श्री. के. एन. जाधव, तलाठी सजा गोखिवरे फादरवाडी, ता. वसई जि. ठाणे.	१६५४/२०१०	२५,०००
२९	श्री.पिंपळे, अधिक्षक (बांधकाम विभाग पुर्व, कार्यकारी अभियंता यांचे कार्यालय)जव्हार, जिल्हा ठाणे	११६६/२०११	५,०००
३०	श्री. व्ही. आर. झाडगे, मुख्यालय सहाय्यक, उपअधिक्षक, भुमि अभिलेख, आटपाडी, जि. सांगली	१२६३/२०१३	२५,०००
३१	श्रीम. स्वाती घोगडे, नायब तहसिलदार (महसूल), राजापूर, जि. रत्नागिरी	२१५८/२०१२	२५,०००
३२	१)श्री.आर.अे.मेतके, कनिष्ठ सहाय्यक (सध्या शिक्षण विभाग, पंचायत, समिती हातकणंगले, जिल्हा कोल्हापूर २)श्री.ह. श्री.जाधव, कनिष्ठ प्रशासन अधिकारी, पंचायत समिती देवरुख, जि. रत्नागिरी	१६२०/२०१३	५,०००
३३	श्री.दत्ताराम न्हानु सावंत, ग्रामसेवक ग्रामपंचायत वेताळ, बांबडे, ता. कुडाळ, जि. सिंधुदूर्ग	१३७/२०१२	१०,०००
३४	श्रीमती पी.एम. वाळळ गामसेवक, ग्रामपंचायत वाळळ, ता.खालापूर, जि. रायगड	१८८५/२०१३	३,०००
३५	श्री.आनंद भिकाजी सुर्यवंशी, कनिष्ठ विधी अधिकारी, कल्याण डॉविलवी महानगरपालिका, कल्याण, जि. ठाणे	१७२९/२०१३	१७,२५०
३६	श्री.पी.एस.माने, सहाय्यक आयुक्त प्रभाग समिती क्र.१ भिवंडी निजामपूर महानगरपालिका, जि. ठाणे	१७७०/२०१३	१,२५०
३७	श्री.सुखदेव गवई, (तत्कालीन मंडळ अधिकारी, नळगाव),पुरवठा निरिक्षक, अंबरनाथ, जि. ठाणे	७५१/२०१०	१०,०००
३८	श्री.डी.बी.सुरवसे, मुख्याध्यापक, नागनाथ प्रशास्त्रा, जामगाव (पां) बार्शी, जि. सोलापूर	४०५/२०१० , त.क्र.५४/ २०११	२५,०००
३९	श्रीमती मनिषा एम. आरेकर, निवडणूक नायब तहसिलदार, कुडाळ, ता. कुडाळ, जि. सिंधुदूर्ग	२१११/२०११	६,०००
एकूण			५,६३,०००

मा. राज्य माहिती आयुक्त, पुणे

अ.क्र.	जन माहिती अधिकारी यांचा तपशील	अपील/तक्रार क्र.	शास्ती रक्कम (रक्कम रुपये)
१	तहसीलदार (सर्वसाधारण शाखा), जिल्हाधिकारी कार्यालय, जि.सोलापूर (श्रीमती उषा जाधव)	२५९४/२०१०/सोलापूर	४५००
२	ग्रामसेवक, निगुडमाळ (ताकवली), ता व जि.सातारा (श्री.के.डी.भोसले)	४८/२०११/सातारा	७५००
३	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत मांडवण फराटा, ता.शिरूर, जि.पुणे (श्री.एन.डी.जगदाळे)	१५३/२०११/पुणे	२५०००

४	सहायक अभियंता, महावितरण परांडा, ता.परांडा, जि.उस्मानाबाद (श्री.टी.जी.वडवळे)	२४३/२०११/पुणे	२५०००
५	अधीक्षक, सार्वजनिक न्यास नोंदणी कार्यालय, पुणे (श्री.सी.ए.पाटील)	१३५३/२०१०/पुणे	१७७५०
६	उपशिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हापरिषद सोलापूर, (श्री.जे.टी.खंडगळे)	२०४/२०११/सोलापूर	२५०००
७	ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत चाकण, ता.खेड, जि.पुणे (श्री.भाऊसाहेब पांडुरंग वणवे)	२०८०/२०१०/पुणे	५७५०
८	ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत चाकण, ता.खेड, जि.पुणे (श्री.भाऊसाहेब पांडुरंग वणवे)	२०८१/२०१०/पुणे	७५००
९	उपशिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) जिल्हा परिषद सोलापूर, (श्री.एस.डब्ल्यू.चंदनशिंवे)	३१६७/२०१०/सोलापूर	११२५०
१०	गट शिक्षण अधिकारी, पंचायत समिती मावळ, जि.पुणे (श्री.एस.आर.गायकवाड)	६२८/२०११/पुणे	२५०००
११	मुख्याध्यापक, कै.शहजीराव पाटील माध्यमिक विद्यालय, शहजीनगर(रेडा), ता.इंदापूर, जि.पुणे (श्री.आसाराम बंगा सुळे)	५७६/२०११/पुणे	१००००
१२	प्रशासन अधिकारी, लोणावळ नगरपालिका शिक्षण मंडळ, लोणावळ ता.मावळ, जि.पुणे (श्री.बी.वाय.जगताप)	७२०/२०११/पुणे	४५००
१३	उप अभियंता, बांधकाम नियंत्रण उपआयुक्त विभागीय कार्यालय क्र.१, पुणे महानगरपालिका, पुणे (श्रीमती मिरा सबनीस)	६३१/२०११/पुणे	२५०००
१४	कृषि अधिकारी, तालुका कृषि अधिकारी कार्यालय, दहीवडी, ता.माण, जि.सातारा (श्री.ए.एल.जाधव)	८२७/२०११/सातारा	२५०००
१५	सहायक विक्रीकर आयुक्त, विक्रीकर सह आयुक्त याचे कार्यालय सोलापूर, (श्री.विलास रामू मारे)	३३५/२०११/सोलापूर	१००००
१६	ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत अकोलेकटी, ता.उत्तर सोलापूर, जि.सोलापूर (श्री.एस.एस.म्हेत्रे)	८५०/२०११/सोलापूर	१००००
१७	गाव कामगार तलाठी, कापूसखेड, ता.वाळवा, जि.सांगली (श्री.श्रीरंग नामदेव पाटील)	१२०६/२०११/सांगली	१००००
१८	मुख्याध्यापक, जागृती बालक मंदिर, कर्णिकनगर, सोलापूर (श्री.मनोज दत्तात्रय साळुंखे)	१०४३/२०११/सोलापूर	५०००
१९	ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत राळेगाव-थेरेपाळ, ता.पारनेर, जि.अहमदनगर (श्री.सुदेश पुरुषोत्तम कराळे)	९२०/२०११/पुणे	२५०००
२०	गट निदेशक, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था शिरोळ, जि.कोल्हापूर (श्री.चंद्रकांत भोसले)	१०६०/२०११/कोल्हापूर	२५०००
२१	लिंपांक, कुड्डवाडी नगरपारिषद, ता.माढा, जि.सोलापूर (श्री.मोहन गंगाधर सातारकर)	१०३८/२०११/सोलापूर	४२५०
२२	मुख्याध्यापक, जागृती बालक मंदिर, कर्णिकनगर, सोलापूर (श्री.मनोज दत्तात्रय साळुंखे)	१०४४/२०११/सोलापूर	५०००
२३	मुख्याध्यापक, कै.यशवंतराव चद्वाण विद्यालय, बोरोळ, ता.देवणी, जि.लातूर (श्री.सतीश शिवाजीराव शेंडगे)	१३०३/२०११/पुणे	५०००
२४	पालीस उप अधीक्षक, जिल्हा पोलीस मुख्यालय कोल्हापूर (श्री.विजय परकाळे)	१०५२/२०११/कोल्हापूर	२५०००
२५	पुरवठा अव्वल कारकून, अन्नधान्य पुरवठा विभाग, तहसील कार्यालय, पलूस, जि.सांगली (श्री.हरी गजानन टेके)	१३८८/२०११/सांगली	१००००
२६	सहायक आरोग्य अधिकारी, क प्रभाग कार्यालय, पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका,पिंपरी, पुणे (श्री.जे.एन.देवकर)	१३१४/२०११/पुणे	५०००
२७	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत मौजे कोरेंगांव, ता.बार्णी, जि.सोलापूर (श्री.आर.पी.सुतारा)	१२५०/२०११/सोलापूर	२५०००
२८	उप अधीक्षक, भूमि अभिलेख कार्यालय कोरेंगांव, जि.सातारा (श्री.एस.टी.घुले)	१३७०/२०११/सातारा	१८५००
२९	नगर भूमापन अधिकारी क्र.१, पुणे (श्री.सुनिल इंदलकर)	११४०/२०११/पुणे	९०००
३०	नगर भूमापन अधिकारी क्र.१, पुणे (श्री.सुनिल इंदलकर)	११४१/२०११/पुणे	१०७५०
३१	नगर भूमापन अधिकारी क्र.१, पुणे (श्री.सुनिल इंदलकर)	११४२/२०११/पुणे	१०५००
३२	सहायक अभियंता, महावितरण, संवसु उपविभाग मोहोळ, जि.सोलापूर (श्री.बी.आर.लोंढे)	१२६१/२०११/सोलापूर	५०००
३३	पुरवठा अव्वल कारकून, अन्नधान्य पुरवठा विभाग, तहसील कार्यालय, खटाव(वडुज), जि.सातारा (श्री.आर.एन.वसव)	१३५८/२०११/सातारा	१००००
३४	सहायक प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प घोडेगाव, ता.आंबेगाव, जि.पुणे (श्री.यू.एन. चौधरी)	१४७७/२०११/पुणे	१५०००
३५	उप अधीक्षक, भूमि अभिलेख कार्यालय आटपाडी, जि.सांगली (श्री.एस.एन.घुले)	९११/२०१२/सांगली	१०२५०
३६	निवासी नायब तहसीलदार, तहसील कार्यालय वाई, जि.सातारा (श्रीमती कल्पना जे. भोसले)	१३७१/२०११/सातारा	५०००
३७	ग्रामसेवक, युप ग्रामपंचायत कोळवण, ता.मुळशी, जि.पुणे (श्री.की.एम. माणाडे)	१७८०/२०११/पुणे	५०००
३८	निवासी नायब तहसीलदार, तहसील कार्यालय वाई, जि.सातारा (श्रीमती कल्पना जे. भोसले)	१३७२/२०११/सातारा	५०००

४९	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत घाटणे, ता.माढा, जि.सोलापूर (श्री.रामभाऊ कृष्णात कदम)	११२२/२०११/सोलापूर	१००००
५०	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत शहापूर, ता.कराड, जि.सातारा (श्री.आर.एस.सावंत)	१५६३/२०११/सातारा	१००००
५१	ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत भोसे, ता.मिरज, जि.सांगली (श्री.एस.आर.क्षिरसागर)	८३६/२०११/सांगली	१००००
५२	प्रभारी सहायक कार्यालयीन निरीक्षक, बडगांव नगरपरिषद, ता.हातकणंगले, जि.कोल्हापूर (श्री.राजन भालचंद्र ढवळे)	१७५२/२०११/कोल्हापूर	१५०००
५३	तहसीलदार, अपर जिल्हाधिकारी व सक्षम प्राधिकारी (नाजकथा), पुणे नागरी समुह कार्यालय, पुणे (श्री.विवेक साळुंखे)	११५९/२०११/पुणे	५०००
५४	उप अधिकारी, बांधकाम विकास विभाग, पुणे महानगरपालिका, पुणे (श्री.अनिल शिंदे)	२१८४/२०११/पुणे	२५०००
५५	उप कार्यकारी अधिकारी, महावितरण, कोथरुड विभाग, कर्वेरोड, पुणे (श्रीमती सुवर्णा हुंडेकरी)	१७६३/२०१२/पुणे	२५०००
५६	ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत शिरवळ, ता.खंडाळा, जि.सातारा (श्री.बी.एन खुंटे)	१८६४/२०११/सातारा	१००००
५७	ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत शिरवळ, ता.खंडाळा, जि.सातारा (श्री.बी.एन खुंटे)	१८६५/२०११/सातारा	५०००
५८	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत पळसखेळ, ता.आटाडी, जि.सांगली (श्री.अरुण नामदेव कांबळे)	११७४/२०११/सोलापूर	१००००
५९	उप शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) जिल्हा परिषद सोलापूर (श्री.जे.टी.खंडागळे)	२०९३/२०११/सोलापूर	२५०००
५०	परिमंडळ अधिकारी, अन्नधान्य वितरण कार्यालय, ई विभाग, येरवडा, जि.पुणे (श्री.एस.ए.शिंदे)	२३०६/२०११/पुणे	२५०००
५१	परिमंडळ अधिकारी, अन्नधान्य वितरण कार्यालय, ई विभाग, येरवडा, जि.पुणे (श्री.एस.ए.शिंदे)	२३०७/२०११/पुणे	२५०००
५२	गाव कामगार तलाठी, गिरवली, ता.आंबेगांव, जि.पुणे (श्री.एस.एम. पवार)	२१९४/२०११/पुणे	२५०००
५३	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत तिटवे, ता.राधानगरी, जि.कोल्हापूर (श्री.एस.बी. पाटील)	१९४२/२०११/कोल्हापूर	५०००
५४	अधीक्षक, पंचायत समिती जत, जि.सांगली (श्री.एस.बी.चौधुरी)	२७६३/२०११/सांगली	१००००
५५	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत चिखली, ता.इंदापूर, जि.पुणे (श्रीमती एस की.दळवी)	९३६/२०११/पुणे	५०००
५६	कृषि अधिकारी, तालुका कृषि अधिकारी कार्यालय मंगळवेढा, जि.सोलापूर (श्री.एस.सी.गस्ते)	२७६४/२०११/सोलापूर	१००००
५७	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत घोटी, ता.माढा, जि.सोलापूर (श्री.एस.जी. साखरे)	२८२१/२०११/सोलापूर	१००००
५८	सहायक संचालक, नगररचना विभाग, कोल्हापूर महानगरपालिका, कोल्हापूर (श्री.मा.द. राठोड)	२८५३/२०११/कोल्हापूर	१५०००
५९	उपकार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद पुणे, (श्री.आय.बी.जाधव)	१६५७/२०११/पुणे	१५०००
६०	कार्यासन अधिकारी (म-१), महसूल व वनविभाग, मंत्रालय, मुंबई (श्री.रणजित आ. पाटील)	२१५३/२०११/पुणे	१७५००
६१	अधीक्षक, ग्रामपंचायत विभाग, जिल्हा परिषद पुणे (श्री.कल्याण परशुराम सोनावणे)	४७९/२०११/पुणे	१००००
६२	गावकामगार तलाठी, मैजे गलांडवाडी, ता.दाँड, जि.पुणे (श्री.सुनिल नारायण गायकवाड)	४३०/२०११/पुणे	१५०००
		एकूण शास्त्री रक्कम	८२४५००

मा. राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद

अ. क्र.	जन माहिती अधिकारी यांचा तपशील	अपील/तक्रार क्र.	शास्त्री रक्कम (रक्कम रुपये)
१	तहसीलदार, वैजापूर, जि. औरंगाबाद	२७८२/२०११	२५०००
२	नगर अधिकारी, नगर परिषद, तुळजापूर, जि. उस्मानाबाद	२२०९/२०११	-
३	नायब तहसीलदार (पुरवठा), तहसील कार्यालय, नायगाव (खै.), जि. नांदेड	२४४८/२००९	-
४	मुख्याध्यापक, केंद्रीय प्राथमिक शाळा, मोठीवाडी, ता. माजलगाव, जि. बीड	२३८२/२०११	-
५	ग्रामसेवक, ग्राम पंचायत कार्यालय, सनगाव, ता. अंबाजोगाई, जि. बीड	०१८७/२०१२	-
	अधीक्षक/सचिव, भारत निर्माण, पाणी पुरवठा व स्वच्छता समिती		
६	जन माहिती अधिकारी, नगर परिषद, पेठण, जि. औरंगाबाद	२०८३/२०११	२५०००

७	मुख्याधिकारी, नगर परिषद, जालना	२०८३/२०११	२५०००
८	जन माहिती अधिकारी, पंचायत समिती, पैठण, जि. ओरंगाबाद	२०५९/२०११	-
९	नायब तहसीलदार (पु.), तहसील कार्यालय, किनवट, जि. नांदेड	०६९३/२०११	-
१०	मंडळ कृषि अधिकारी, तालुका कृषि कार्यालय, मुखेड, जि. नांदेड	०४२२/२०१२	-
११	नायब तहसीलदार (म.), तहसील कार्यालय, वाशी, जि. उस्मानाबाद	२९४५/२०११	२५०००
१२	अन्न धान्य वितरण अधिकारी, औरंगाबाद	२२९१/२०१०	२५०००
१३	लेखापाल, राष्ट्रीय बालकामगार प्रकल्प, जिल्हाधिकारी कार्यालय, जालना	४२१/२०१२	-
१४	कक्ष अधिकारी, वैद्यकिय शिक्षण व औषधी द्रव्य विभाग, (औषधे-१), मंत्रालय, पुंवई	३०६/२०१२	२५०००
१५	गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, किनवट, जि. नांदेड	७५२/२०१२	-
	मुख्याध्यापक केंद्रीय प्राथमिक शाळा, मांडवा, ता. किनवट, जि. नांदेड		
१६	मंडळ अधिकारी, तामसा, ता. हदगाव, जि. नांदेड	८०१/२०१२	२५०००
१७	कक्ष अधिकारी, पंचायत समिती, परंडा, जि. उस्मानाबाद	५८३/२०११	२५०००
१८	नायब तहसीलदार, तहसील कार्यालय, वाशी, जि. उस्मानाबाद	१२५७/२०१२	२५०००
१९	नायब तहसीलदार, तहसील कार्यालय, लोहारा, जि. उस्मानाबाद	७८/२०१२	२५०००
२०	नायब तहसीलदार(म.), जिल्हाधिकारी कार्यालय, उस्मानाबाद	७३६/२०१२	२५०००
२१	शाखा अभियंता, निविदा लिपीक, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, भोकर, जि. नांदेड	५०२/२०१२	२५०००
२२	विस्तार अधिकारी (पंचायत), पंचायत समिती, परभणी	२४८४/२०११	२५०००
२३	उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम, उपविभाग, माजलगाव, जि. बीड	२४३१/२०११	२५०००
२४	नायब तहसीलदार, तहसील कार्यालय, फुलंब्री, जि. ओरंगाबाद	८७५/२०१२	२५०००
२५	शाखा अभियंता, लिपीक, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, भोकर, जि. नांदेड	८९९/२०१२	२५०००
२६	नायब तहसीलदार (नि.), तहसील कार्यालय, उदगार, जि. लातूर	१३५३/२०१२	२५०००
२७	लेखापाल, लेखाशाखा क्रं.१, विभागीय कार्यालय, लघु पाटबंधारे (स्था. स्त.), जालना	९२१/२०१२	-
२८	उप कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, कल्नड (पूर्व), जि. ओरंगाबाद	२२०५/२०११	२५०००
२९	उपशिक्षणाधिकारी (मा.), जिल्हा परिषद, बीड	१४२९/२०११	२५०००
३०	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत कार्यालय, मांडवी, ता. किनवट, जि. नांदेड	२२८५/२०१२	२५०००
३१	नायब तहसीलदार (म.-१), तहसील कार्यालय, जाफ्राबाद, जि. जालना	२४९३/२०१०	२५०००
३२	अधिक्षक, सार्वजनिक न्यास नाँदणी, कार्यालय, परभणी	२६७९/२०११	२५०००
३३	उपशिक्षणाधिकारी (मा.), जिल्हा परिषद, बीड	१४०८/२०१२	
३४	शिक्षण विभाग (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, बीड	१३३९/२०१२	२५०००
३५	उपअभियंता, जिल्हा परिषद, बांधकाम विभाग, भोकरदन, जि. जालना	२५८६/२०१०	
३६	तहसील कार्यालय, लोहा, जि. नांदेड	२५४०/२०१०	२५०००
३७	नगर परिषद अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नगर परिषद, जालना	१४८८/२०११	-
३८	उपशिक्षणाधिकारी (प्रा.), जिल्हा परिषद, परभणी	१३१४/२०१२	-
३९	उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, जितूर, जि. परभणी	२०८२/२०१३	-
४०	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत कार्यालय, शिराढोण, ता.कळंब, जि. उस्मानाबाद	२११५/२०१२	-

४१	तालुका कृषि अधिकारी कार्यालय, गंगाखेड, जि. परभणी	२३८३/२०१२	-
४२	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत कार्यालय, खडकवाडी, ता. पाटोदा, जि. बीड अध्यक्ष/सचिव, ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता समिती, खडकवाडी, ता पाटोदा, जि बीड उपअधियंता, पाणी पुरवठा उपविभाग, पाटोदा, जि बीड	२७००/२०१२	-
४३	मुख्याध्यापक, नेताजी सुभाषचंद्र बोस, माध्यमिक विद्यालय, बीडसांगवी, ता आष्टी, जि बीड	२५१५/२०१२	२५०००
४४	उपविभागीय अधिकारी लघु पाटबंधरे विभाग, अंबड, जि. जालना	२००४/२०१२	-
४५	उपशिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद, बीड	१६१४/२०११	२५०००
४६	उपकार्यकारी अधियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग क्र.२, सोलापूर	१८६३/२०११	२५०००
४७	अध्यक्ष/सचिव, मस्सा (खं.), ग्रामीण पाणीपुरवठा व स्वच्छता समिती, मस्सा (खं.), ता. कळंब, जि. उस्मानाबाद	२९९०/२०१२	-
४८	उपकार्यकारी अधियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, फुलंब्री, जि. औरंगाबाद	१४९३/२०१२	-
४९	नायब तहसीलदार (निवडणूक) तहसील कार्यालय, वाशी, जि. उस्मानाबाद	१८९८/२०१२	-
५०	कक्ष अधिकारी, पंचायत समिती, परंडा, जि. उस्मानाबाद	१७७५/२०१२	-
५१	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत कार्यालय, जयवेववाडी, ता. भोकरदन, जि. जालना	२६७२/२०१०	-
५२	कार्यालयीन अधिकारी, नगर परिषद, पुर्णा, जि. परभणी	२२५८/२०१२	-
५३	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत कार्यालय, सावंगी (भां.), ता. जितूर, जि. परभणी	३१४९/२०१२	२५०००
५४	नायब तहसीलदार (पु.), तहसील कार्यालय, तुळजापूर, जि. उस्मानाबाद	११५/२०१३	२५०००
५५	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत कार्यालय, अणदूर, ता. तुळजापूर, जि. उस्मानाबाद	११८८/२०१२	२५०००
५६	उपजिल्हाधिकारी, भूसंपादन, जायकवाडी प्रकल्प क्रमांक-२, बीड	३०१७/२०१२	२५०००
५७	शाखा अधियंता, पंचायत समिती, पूर्णा, जि. परभणी	२४९९/२०१२	-
५८	नायब तहसीलदार (पु.), तहसील कार्यालय, औरंगाबाद	३१२३/२०१२	२५०००
५९	तलाठी, तलाठी सज्जा, पारगाव, ता. वाशी, जि. उस्मानाबाद	३०७०/२०१२	-
६०	नायब तहसीलदार, तहसील कार्यालय, औरंगाबाद	३२२३/२०१२	२५०००
६१	शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, नांदड	१०७/२०१३	२५०००
६२	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत कार्यालय, सोनखेड, ता. लोहा, जि. नांदड	३१८४/२०१२	२५०००
६३	नायब तहसीलदार (पु.), तहसील कार्यालय, वसमत, जि. हिंगोली	२१२/२०१३	२५०००
६४	नायब तहसीलदार (पु.), तहसील कार्यालय, गेवराई, जि. बीड	२९६/२०१२	२५०००
६५	सहायक अधियंता, उपविभाग, जितूर, जि. परभणी	७०१/२०१३	२५०००
६६	गट विकास अधिकारी श्रेणी-१, पंचायत समिती, पैठण, जि. औरंगाबाद	१७०/२०१३	२५०००
६७	तहसील कार्यालय, कन्ड, जि. औरंगाबाद	०६३१/२०१३	२५०००
६८	सहायक अधियंता, महावितरण, उपविभाग, उदगोर (ग्रामीण), जि. लातूर	४३२/२०१३	२५०००
६९	सचिव, कृषि उत्पन्न बाजार समिती, भूम, जि. उस्मानाबाद	८०५/२०१३	-
७०	उपविभागीय अधियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग (उत्तर), जालना	७९९/२०१३	-
७१	उपविभागीय अधियंता, लघु पाटबंधरे (स्थानिक स्तर), उपविभाग, परभणी	८०१/२०१३	-
७२	नायब तहसीलदार (म.), तहसील कार्यालय, माजलगाव, जि. बीड	१०२०/२०१३	२५०००
७३	नायब तहसीलदार, (म.), संकलन विभाग अभिलेख कक्ष, तहसील कार्यालय, औरंगाबाद	२८५४/२०१२	-

७४	निवासी उपजिल्हाधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, बीड	१६१७/२०११	२५०००
७५	ओहरशिअर, महाराष्ट्र राज्य बक्फ मंडळ, औरंगाबाद	२७३५/२०१२	२५०००
		एकूण	११०००००

मा. राज्य माहिती आयुक्त, नागपूर

अ. क्र.	जन माहिती अधिकारी यांचा तपशील	अपील/तक्रार क्र.	शास्ती रकम (रकम रुपये)
१	जन माहिती अधिकारी तथा अधिक्षक (प्रशासकीय) सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, पोटेगाव, गडचिरोली	अपील क्र. ६/२०१२	१००००
२	जन माहिती अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य बक्फ मंडळ, पानचवकी, औरंगाबाद	२०२२/२०१२	२५,०००
३	श्री. आर.एस.सोनवाने, तत्कालीन जन माहिती अधिकारी तथा तलाठी, तलाठी कार्यालय खामखुरा, ता. अर्जुनी/मोर, जि. गोदिया	२०९२/२०१२	१००००
४	श्री. एस. ए. नाफडे, जन माहिती अधिकारी तथा अव्वल कारकून, (आस्थापाना शाखा) जिल्हाधिकारी कार्यालय, अकोला	अपील क्र. १/२०१२	१००००
५	जन माहिती अधिकारी तथा उपशिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद गोदिया	२०४६/२०१२	१००००
६	श्री. भगवान वनकर, जन माहिती अधिकारी तथा अव्वल कारकून, उप विभागीय अधिकारी कार्यालय, वर्धा	२०४८/२०१२	१५,०००
७	जन माहिती अधिकारी तथा नायब तहसिलदार, गोरेगाव, जि. गोदिया	५०५/२०१२	-
८	जन माहिती अधिकारी तथा सहायक वनसंरक्षक (तेंदू), उपवनसंरक्षक, गडचिरोली, वन विभाग, गडचिरोली	६३९/२०१३	-
	एकूण		६००००

मा. राज्य माहिती आयुक्त, अमरावती

अ. क्र.	जन माहिती अधिकारी यांचा तपशील	अपील/तक्रार क्र.	शास्ती रकम (रकम रुपये)
१	जन माहिती अधिकारी तथा सचिव श्री. एस. सी. राजगुरे, ग्रामपंचायत साखर डोह, ता. मानोरा, जि. वाशिम	२०५५/२०१२	१००००
२	१) श्री.ए.म.ए. निमसटकर, वरिष्ठ सहायक, आस्थापाना, २) श्री. टी. पी.निमसरकर, सहायक लेखा अधिकारी, पंचायत समिती पांढरकवडा, ता. पांढरकवडा, जि. यवतमाळ	२०२२/२०१२	१००००(प्रत्येकी ५०००)
३	श्री. एस. एन. सरगार, विस्तार अधिकारी, पंचायत समिती दारव्हा, जि. यवतमाळ	५८५/२०१२	२०००
४	श्री.एम. आय. सच्यद, मुख्याध्यापक, उर्दु हायस्कूल, साखरखेडा, ता. सिंदखेड राजा, जि. बुलढाणा	२१४८/२०१२	५०००
५	१) श्री. एस.डब्ल्यू. जाधव, जन माहिती अधिकारी तथा परिक्षेत्र अधिकारी, मेहकर २) श्री. व्हि.एन. सातपुते, तत्कालीन जन माहिती अधिकारी, तथा परिक्षेत्र अधिकारी, लोणार जि. बुलढाणा	२२६६/२०१२	१००००(प्रत्येकी ५०००)
६	श्रीम. ए.आर.लाहुडकर, ज.मा. अ तथा अधिक्षक, पंचायत समिती चांदुर रेल्वे, जि. अमरावती	२४२०/२०१२	५०००
७	तत्कालीन ज.मा.अ. तथा मुख्याध्यापक, नंशनल उर्दु हायस्कूल, धनज बु. ता. कारंजा लाड, जि. वाशिम	३६६/२०१२	५०००
८	१) श्री.एस.व्ही. नागरे, क. लि., २) श्री. टी. एस. मुरडकर, अव्वल कारकून ३) कु. व्हि.जे. पडघन, क. लि., तहसिल कार्यालय, सिंदखेड राजा, जि. बुलढाणा	४४२/२०१२	६००० (प्रत्येकी २०००)
९	श्री. मोडोकार, तत्कालीन, ज.मा.अ. तथा कनिष्ठ सहायक, पंचायत समिती, कारंजा लाड, जि. वाशिम	४४६/२०१२	२०००
१०	श्रीम. जयश्री पी. सानप, तत्कालीन प्रेषक लिपीक/ क. लि. तहसिल कार्यालय, सिंदखेड राजा, जि. बुलढाणा	४५१/२०१२	२०००
११	१) श्री.एस.व्ही. नागरे, क. लि., २) श्रीम. जयश्री पी. सानप, तत्कालीन माहिती अधिकार लिपीक, तहसिल कार्यालय, सिंदखेड राजा, जि. बुलढाणा	४५२/२०१२	२००० (प्रत्येकी १०००)
१२	श्री. एस. पी. इंगोले, तत्कालीन जन माहिती अधिकारी तथा कनिष्ठ अभियंता, नगर परिषद कार्यालय, जि. वाशिम	४७४/२०१२	५०००

१३	श्री. एस.जी. चहारे, तत्कालीन जन माहिती अधिकारी तथा कनिष्ठ अभियंता, म. रा. वि. वि. कंपनी मर्या. उपविभाग रिसोड, जि. वाशिम	४९४/२०१२	५०००
१४	श्री. संजय कांबळे, तत्कालीन ज. मा.अ. तथा गट शिक्षण अधिकारी, पंचायत समिती, पूसद, जि. यवतमाळ	५२५/२०१२	१०००
१५	श्रीम. ए.डी. पवार, ज. मा.अ. तथा निवासी नायब तहसिलदार, तहसिल कार्यालय केळापूर, जि. यवतमाळ	१९६६/२०१२	१००००
१६	श्री. पी. आर. पडोळे, ज.मा.अ. तथा कक्ष अधिकारी, पंचायत समिती बुलढाणा, जि. बुलढाणा	१९८३/२०१३	१००००
१७	श्री. व्हिं.एल. गुल्हाणे, तत्कालीन जन माहिती अधिकारी तथा शिक्षण उपनिरीक्षक, शिक्षण उपसंचालक कार्यालय, अमरावती विभाग, अमरावती	६४६/२०१२	५०००
१८	श्री. एस. के. राठोड, तत्कालीन जन माहिती अधिकारी तथा सहायक अभियंता म. रा. वि. वि. कंपनी मर्या. उपविभाग मानोरा, जि. वाशिम	१९६४/२०१२	१००००
१९	श्री. जी. एस. मारेवार, जन माहिती अधिकारी तथा सहायक अभियंता म. रा. वि. वि. कंपनी मर्या. मेहकर, जि. बुलढाणा	१९६२/२०१२	१००००
	एकूण		११५००

मा. राज्य माहिती आयुक्त, नाशिक

अ. क्र.	जन माहिती अधिकारी यांचा तपशील	अपील/तक्रार क्र.	शास्ती रकम (रकम रुपये)
१	उप अभियंता (रस्ते-३), सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, नाशिक.	८४२/२०११	५०००
२	जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद नंदुरबार.	८५४/२०११	१००००
३	मंडळ कृषि अधिकारी, चिंचपाडा/ विसरवाडी/नवापूर/खांडवारा, ता. नवापूर, जि.नंदुरबार. (प्रत्येकी रु.५,०००)	८६३/२०११	२००००
४	उपशिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, नाशिक.	८६६/२०११	१००००
५	ग्रामसेवक, ग्रामांचायत शिवुर व नाहुली ता.जामखेड, जि.अहमदनगर.	८६९/२०११	५०००
६	ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामांचायत पिंपळनेर ता.साक्री, जि.धुळे.	८७१/२०११	५०००
७	निवासी नायब तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, नाशिक.	८७३/२०११	५०००
८	कार्यकारी अभियंता, अहमदनगर पाटवंधारे विभाग, अहमदनगर.	८८०/२०११	१००००
९	उपविभागीय अधिकारी, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, सटाणा जि.नाशिक.	८८३/२०११	२००००
१०	निवासी नायब तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, साक्री जि.धुळे.	८८५/२०११	१००००
११	अधिक्षक, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, अहमदनगर.	८८६/२०११	५०००
१२	पुरवठा तपासणी अधिकारी, तहसिल कार्यालय जळगांव. ता.जि.जळगांव.	९४०/२०११	१००००
१३	सहायक अभियंता श्रेणी-२, सार्वजनिक बांधकाम विभाग परभरी आणि जन माहिती अधिकारी, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, भोकर जि.नांदेड. (प्रत्येकी रु.१०,०००)	९४५/२०११	२००००
१४	निवासी नायब तहसिलदार, तहसिल कार्यालय दिंडारी जि.नाशिक.	१३६०/२०११	२५००
१५	पुरवठा अव्वल कारकुन, तहसिल कार्यालय, निफाड जि.नाशिक.	१३६४/२०११	३०००
१६	मुख्य प्रशासकीय अधिकारी, उपसंचालक आरोग्य सेवा नाशिक मंडळ कार्यालय, नाशिक.	१३६५/२०११	१०००
१७	प्रशासन अधिकारी, सहसंचालक (उच्च शिक्षण) जळगांव विभाग यांचे कार्यालय, जळगांव.	१३७५/२०११	५०००
१८	मुख्याध्यापक, जमहर हायस्कूल व ज्युनि. कॉलेज, मालेगांव जि.नाशिक.	१३८३/२०११	१००००
१९	सहायक निवंधक, सहकारी सस्था भुसावळ जि.जळगांव.	१३८५/२०११	५०००
२०	उपसंचालक, जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचे कार्यालय, नंदुरबार.	१३८८/२०११	१००००
२१	अवर सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.	१३९०/२०११	५०००

२२	सहाय्यक पोलीस आयुक्त (विभाग-१) नाशिक शहर नाशिक.	८९८/२०११	५०००
२३	प्रथम लिपिक, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शहादा जि.नंदुरबार.	८९९/२०११	५०००
२४	विभागीय उपनिवंधक, सहकारी संस्था, नाशिक विभाग, नाशिक.	९००/२०११	१००००
२५	पुरवडा अव्वल कारकून, तहसिल कार्यालय, जामनेर जि.जळगांव.	१४०१/२०११	५०००
२६	मुख्य औषध निर्माण अधिकारी, जिल्हा रुण्णालय, नाशिक.	१४१५/२०११	५०००
२७	वरिष्ठ सहाय्यक (प्राथमिक-२) शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) यांचे कार्यालय, जिल्हा परिषद, नाशिक.	१४२०/२०११	५०००
२८	पोलीस निरीक्षक, मानवी संसाधन विकास शाखा, पोलीस अधिकारी कार्यालय, धुळे.	१४५/२०११	१००००
२९	उप अभियंता, बांधकाम विभाग, मालेगांव महानगरपालिका, मालेगांव जि.नाशिक.	११०/२०११	१००००
३०	उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, राहुरी जि.अहमदनगर.	११६/२०११	१००००
३१	उपकार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, बुलढाणा.	२०१/२०११	१००००
३२	उपविभागीय अधिकारी, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, मालेगांव / सटाणा / देवळा जि.नाशिक.	१८०/२०११	२५०००
३३	उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, राहुरी जि.अहमदनगर.	३०२/२०११	५०००
३४	विभागीय उपनिवंधक, सहकारी संस्था, नाशिक विभाग नाशिक.	३०५/२०११	१००००
३५	विभागीय उपनिवंधक, सहकारी संस्था, नाशिक विभाग नाशिक.	२७०/२०११	१००००
३६	वरिष्ठ लिपिक, महानगरपालिका शिक्षण मंडळ, मालेगांव महानगरपालिका, मालेगांव जि.नाशिक.	३२५/२०११	५०००
३७	उपविभागीय अधिकारी, पाचोरा भाग यांचे कार्यालय, पाचोरा जि.जळगांव.	३६६/२०११	२००००
३८	उपकार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग कुडाळ जि.सिंधुरुदा.	४३२/२०११	६२५०
३९	निवासी नायब तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, कर्जत जि.अहमदनगर.	५६१/२०११	२०००
४०	तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, गंगापूर जि.औरंगाबाद.	६०८/२०११	१००००
४१	मुख्याध्यापक, नुतन माध्यमिक विद्यालय, चुंचाळे ता.चोपडा, जि.जळगांव.	१४७४/२०११	५०००
४२	तलाठी, ढवळपुरी ता.पारनेर, जि.अहमदनगर.	१४७५/२०११	५०००
४३	पुरवडा अव्वल कारकून, तहसिल कार्यालय, बोदवड जि.जळगांव.	१४७९/२०११	५०००
४४	ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत वाडीव-हे ता.इगतपुरी, जि.नाशिक.	१४४०/२०११	५०००
४५	उपविभागीय अभियंता, कृषि बांधकाम उपविभाग क्र.१०, वरळी, मुर्वई.	१४४२/२०११	१००००
४६	महारायवस्थापक (मासांतआ), महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी मर्या. वांद्रे (पूर्व) मुंबई-५१.	१५०१/२०११	१००००
४७	कृषि अधिकारी, तालुका कृषि अधिकारी कार्यालय, तळोदा जि.नंदुरबार.	१५१४/२०११	५०००
४८	वनक्षेत्रपाल, देवळीरी ता.चोपडा, जि.जळगांव.	४२०/२०११	१००००
४९	मुख्याध्यापक, माध्यमिक विद्यालय, विरदेल ता.शिंदखेडा, जि.धुळे.	४४८/२०११	२५०००
५०	निवासी नायब तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, कर्जत जि.अहमदनगर.	४५३/२०११	२७५०
५१	जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नंदुरबार.	४५९/२०११	१५०००
५२	शिरस्तेदार, उपविभागीय अधिकारी कळवण यांचे कार्यालय, कळवण जि.नाशिक.	६१३/२०११	५०००
५३	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत वडगांव ता.पाथडी, जि.अहमदनगर.	६८९/२०११	५०००
५४	उपनिवंधक, सहकारी संस्था (आस्थापना, मुख्यालय पुणे.	६९१/२०११	५०००
५५	सहाय्यक अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्या. ग्रामीण विभाग कोपरगांव जि.अहमदनगर.	११६८-०१/२०११	१००००
५६	उपनिवंधक, सहकारी संस्था नाशिक तालुका, नाशिक.	१२१९-०१/२०११	१००००
५७	उपकार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्या. संगमनेर विभाग जि.अहमदनगर.	१२६९-०१/२०११	५०००

५८	उपकार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, अहमदनगर.	१३००-१०/२०११	१०७५०
५९	सहायक निबंधक, सहकारी संस्था येवला तालुका, येवला जि.नाशिक.	७००/२०११	१००००
६०	सहायक प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, नंदुरबार.	३५१/२०११	१००००
६१	सहायक प्रकल्प अधिकारी, अपर आयुक्त यांचे कार्यालय, आदिवासी विकास भवन, नाशिक.	८१३/२०११	५०००
६२	उप अधिकारक, भूमि अभिलेख निफाड जि.नाशिक.	२२३/२०११	१००००
६३	बालविकास प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक बालविकास सेवा योजना प्रकल्प, मालेगांव जि.नाशिक.	८२१/२०११	१००००
६४	कायकारी अभियंता, लघुसिंचन विभाग, जिल्हा परिषद जळगांव.	७७३/२०११	१००००
६५	उपनिबंधक, सहकारी संस्था जळगांव.	१०९३/२०१०	२५०००
६६	नगरअभियंता, श्रीरामपूर नगरपरिषद, श्रीरामपूर जि.अहमदनगर.	१३६/२०११	१५०००
६७	सहायक पुरवठा पुरवठा अधिकारी, जिल्हा पुरवठा कार्यालय, नाशिक.	३४९/२०१०	२५०००
६८	प्रशासकीय अधिकारी, जिल्हा रुग्णालय, नाशिक.	१५१८/२०११	५०००
६९	निवासी नायब तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, अमळनेर जि.जळगांव.	१५२९/२०११	२०००
७०	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत प्रतापपूर ता.साक्री, जि.धुळे.	१५३५/२०११	५०००
७१	गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, जामखेड जि.अहमदनगर.	१५४८/२०११	५०००
७२	ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत बोलठाण ता.नांदगांव, जि.नाशिक.	१५६८/२०११	१५०००
७३	तहसिलदार, तहसिल कार्यालय गंगापूर जि.औरंगाबाद.	१५८६/२०११	१००००
७४	सचिव, कृषि उत्पन्न बाजार समिती, मालेगाव जि.नाशिक.	१६०७/२०११	५०००
७५	आस्थापाना अधिकारक, जळगांव शहर महानगरपालिका, जळगांव.	१६७४/२०११	५०००
७६	संशोधन अधिकारी, अनुसूचित जमाती जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती, नाशिक.	१६७९/२०११	६०००
७७	निवासी नायब तहसिलदार, श्रीरामपूर ता.श्रीरामपूर जि.अहमदनगर.	३५१/२०११	१००००
७८	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत ढेकु खु. ता.अमळनेर, जि.जळगांव.	४५६/२०११	५०००
७९	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत ढेकु खु. ता.अमळनेर, जि.जळगांव.	४५७/२०११	५०००
८०	विभाग प्रमुख, भुसावळ नगरपरिषद, भुसावळ जि.जळगांव.	७६१/२०११	१०५०
८१	लेखापाल, भुसावळ नगरपरिषद, भुसावळ जि.जळगांव.	७७८/२०११	१००००
८२	गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती चाळीसांगाव जि.जळगांव.	८३७/२०११	५५०
८३	उप अभियंता, मार्ग प्रकल्प उपविभाग, शहादा जि.नंदुरबार.	१७०४/२०११	१००००
८४	सहायक प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक बालविकास सेवा योजना प्रकल्प कार्यालय, नंदुरबार.	१७५३/२०११	१००००
८५	तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, गंगापूर जि.औरंगाबाद.	१७३३/२०११	५०००
८६	सेक्रेटरी, दि.न्यु एज्युकेशन इन्स्टिट्यूट, नाशिक.	१७६७/२०११	५०००
८७	मुख्य कर्मचारी वर्ग अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळ, मध्यवर्ती कार्यालय, मुंबई.	१७७१/२०११	१००००
८८	तहसिलदार, तहसिल कार्यालय आटी जि.बीड.	१७७७/२०११	१००००
८९	प्रशासकीय अधिकारी, जिल्हा रुग्णालय, अहमदनगर.	१७७९/२०११	५०००
९०	गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, श्रीगोदा जि.अहमदनगर.	१८३५/२०११	५०००
९१	लिपिक (जमाबंदी संकलन), तहसिल कार्यालय, कोपरगांव जि.अहमदनगर.	१८३५/२०११	५०००
९२	उपअभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग नेवासा जि.अहमदनगर.	१८४०/२०११	१००००
९३	पोलीस निरीक्षक, पोलीस स्टेशन भुसावळ जि.जळगांव.	१८४२/२०११	५०००
९४	शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद धुळे.	१८५१/२०११	५०००

१५	उपप्राचार्य, के.आर.कोतकर कनिष्ठ महाविद्यालय, चाळीसगांव जि.जळगांव.	१७४४/२०११	१००००
१६	निवासी नायब तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, कोपरगाव जि.अहमदनगर.	१८५९/२०११	५०००
१७	कार्यालय अधिकक्ष, अधिन जिल्हा उपनिवंधक सहकारी संस्था यांचे कार्यालय, जळगांव.	१८९८/२०११	५०००
१८	ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत अडसुरेंगांव ता.येवला, जि.नाशिक.	१८७१/२०११	१००००
१९	अव्वल कारकुन, संजय गांधी योजना, तहसिल कार्यालय, जामनेर जि.जळगांव.	१९१०/२०११	५०००
१००	निवासी नायब तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, नवापूर जि.नंदुरबार.	१९१७/२०११	१००००
१०१	नगर भूमापन अधिकारी, भूमि अभिलेख कार्यालय, जळगांव.	१९४४/२०११	१५०००
१०२	जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नंदुरबार.	१९४७/२०११	५०००
१०३	मुख्याध्यापक, नुतन माध्यमिक विद्यालय, चुंचाळे ता.चोपडा, जि.जळगांव.	५१७/२०११	५०००
१०४	मुख्याध्यापक, नुतन माध्यमिक विद्यालय, चुंचाळे ता.चोपडा, जि.जळगांव.	६४९/२०११	५०००
१०५	तहसिलदार (भूसुधार), जिल्हाधिकारी कार्यालय, अहमदनगर.	७२०/२०११	५०००
१०६	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत धनगरजवळका ता.पाटोदा, जि.बीड.	८०७/२०११	५०००
१०७	उप अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उत्तर उपविभाग, दादर, मुंबई.	२२५६/२०११	१००००
१०८	सहाय्यक प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, धुळे.	२०६५-१०/२०११	१००००
१०९	उपकार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्या. सावदा जि.जळगांव.	२०८५/२०११	५०००
११०	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत वडीब-हे ता.इगतपुरी, जि.नाशिक.	२०९४/२०११	१००००
१११	पुरवठा अव्वल कारकुन, तहसिल कार्यालय, येवला जि.नाशिक.	२०९६/२०११	२०००
११२	मुख्य लिपिक, सहसंचालक उच्च शिक्षण यांचे कार्यालय, जळगांव.	२११६/२०११	१५०००
११३	अधिक्षक, शिक्षण मंडळ, नाशिक महानगरपालिका, नाशिक.	२१२८/२०११	५०००
११४	कक्ष अधिकारी (साप्रवि), जिल्हा परिषद, नाशिक.	२१५०/२०११	२०००
११५	सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, राजूर ता.अकोले, जि.अहमदनगर.	२१७३/२०११	५०००
११६	सहाय्यक अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्या. उपविभाग श्रीगोदा जि.अहमदनगर.	२१८०/२०११	५०००
११७	लेखापाल (दक्षता कक्ष), उपवनसंरक्षक जळगांव वनविभाग यांचे कार्यालय, जळगांव.	२१५५/२०११	१००००
११८	शाखा अभियंता, लघु पाटवंधरे (स्थानिक स्तर) उपविभाग मालेगांव जि.नाशिक.	२१६३/२०११	१००००
११९	विशेष लेखापरिकक्ष वर्ग-२, सहकारी संस्था, मुख्यालय लेखा परिकक्ष मंडळ, मुंबई.	२१९५/२०११	१००००
१२०	शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) जिल्हा परिषद, धुळे.	२२०८/२०११	५०००
१२१	गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती नंदुरबार.	२२१२/२०११	५०००
१२२	अतिक्रमण अधिक्षक, मालेगांव महानगरपालिका, मालेगांव जि.नाशिक.	३१२/२०११	१००००
१२३	सहाय्यक प्र अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, नाशिक.	३५७/२०११	४०००
१२४	सहाय्यक अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्या. येवला शहर उपविभाग, येवला जि.नाशिक.	४०१/२०११	२००००
१२५	निवासी नायब तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, कर्जत जि.अहमदनगर.	५७८/२०११	२०००
१२६	कक्ष अधिकारी (का-१५), आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.	२३६६/२०११	१२५००
१२७	जिल्हा नियोजन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, जळगांव.	२४३९/२०११	१००००
१२८	जिल्हा नियोजन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, जळगांव.	२४४०/२०११	१००००
१२९	जिल्हा नियोजन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, जळगांव.	२४४१/२०११	१००००
१३०	विभागीय कर्मचारी वर्गा अधिकारी, राज्य परिवहन महामंडळ, जळगांव.	२४४३/२०११	२००००

१३१	उप अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग क्र.१ धडगाव जि.नंदुरबार.	२४२४/२०११	१००००
१३२	वैद्यकीय अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, काठी ता. अक्कलकुवा, जि.नंदुरबार.	२४६३-१०/२०११	१००००
१३३	वैद्यकीय अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, जमाना ता.अक्कलकुवा, जि.नंदुरबार.	२४६४-१०/२०११	१००००
१३४	वैद्यकीय अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, डाव ता.अक्कलकुवा, जि.नंदुरबार.	२४६५-१०/२०११	१००००
१३५	वैद्यकीय अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, खापर ता.अक्कलकुवा, जि.नंदुरबार.	२४६८-१०/२०११	१००००
१३६	वैद्यकीय अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, ब्रिटीश अंकुशविहार ता.अक्कलकुवा, जि.नंदुरबार.	२४७०-१०/२०११	१००००
१३७	शाखा अभियंता, जिल्हा परिषद इवद उपविभाग कळवण जि.नाशिक.	२४९५/२०११	१००००
१३८	नगरभूमापन अधिकारी, तहसिल कार्यालय आवार, जळगांव.	५७७/२०१२	१००००
१३९	इमारत पर्यवेक्षक, मालेगांव महानगरपालिका, मालेगांव जि.नाशिक.	५८०/२०१२	५०००
१४०	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत मनेगांव ता.सिन्नर, जि.नाशिक.	५९८/२०१२	३०००
१४१	अभियंता (वाहन विभाग) जळगांव शहर महानगरपालिका, जळगांव.	६२०/२०१२	५०००
१४२	जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, जळगांव.	६३१/२०१२	५०००
१४३	वनपरिक्षेत्र अधिकारी, पारोळा जि.जळगांव.	६६७/२०१२	५०००
१४४	उपअधिक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क, धुळे.	६७०/२०१२	५०००
१४५	प्रशासन अधिकारी, विभागीय कृषि सहसंचालक कार्यालय, नाशिकरोड. जि.नाशिक.	४४६/२०११	१००००
१४६	मुख्याध्यापक, कै.भा.सु.देवे इग्लिश स्कूल व ज्यु. कॉलेज, रावर ता.जि.धुळे.	७३९/२०११	५०००
१४७	बांधकाम अभियंता, धरणगांव नगरपरिषद, धरणगाव जि.जळगांव.	९०५/२०१२	५०००
१४८	मंडळ अधिकारी, दिंडोरी जि.नाशिक.	९१०/२०१२	५०००
१४९	ऑडिट अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य वक्फ बोर्ड, औरंगाबाद.	९३१/२०१२	५०००
१५०	उपजिल्हा निवडणूक अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, जळगांव.	९५९-११/२०१२	५०००
१५१	उप अभियंता, जिल्हा परिषद सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग पार्थडी जि.अहमदनगर व गटशिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती पार्थडी जि.अहमदनगर. प्रत्येकी (रु.१२,५००)	१०६०/२०१०	२५०००
१५२	कक्ष अधिकारी (साप्रवि), जिल्हा परिषद नाशिक.	१००४/२०१२	५०००
१५३	विभागीय अधिकारी, नाशिक पूर्व विभाग, नाशिक महानगरपालिका, नाशिक.	१०११/२०१२	५०००
१५४	लिपिक (फौजदारी संकलन), तहसिल कार्यालय, अहमदनगर.	१०२६/२०१२	५०००
१५५	नगररचनाकार, धुळे महानगरपालिका धुळे.	१०३६/२०१२	१००००
१५६	मुख्याध्यापक, माध्यमिक विद्यालय, भोणे ता.धरणगांव, जि.जळगांव.	१०३९/२०१२	५०००
१५७	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत धमाणे ता.जि.धुळे.	११०१/२०१२	२०००
१५८	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत खडकी बु. ता.चाळीसगांव, जि.जळगांव.	११६२/२०१२	५०००
१५९	मुख्याध्यापक, डी.डी.विटको बॉइंज हायस्कूल, नाशिक.	११८५/२०१२	५०००
१६०	सहाय्यक आयुक्त (विविध कर), नाशिक महानगरपालिका, नाशिक.	१२००/२०१२	५०००
१६१	कार्यालय अधिक्षक, अपर आयुक्त कार्यालय, आदिवासी विकास भवन, नाशिक.	१२०२/२०१२	४०००
१६२	प्राचार्य, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, शिरपूर जि.धुळे.	१२२५/२०१२	५०००
१६३	निवासी वैद्यकीय अधिकारी, जेडीसी बिटको हॉस्पिटल, नाशिकरोड.	१२३०/२०१२	५०००
१६४	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत आंभोळ ता.अकोले, जि.अहमदनगर.	१२५१/२०१२	५०००
१६५	मुख्याध्यापक, आ.ग.हायस्कूल, सावदा ता.रावर, जि.जळगाव.	१२५८/२०१२	५०००
१६६	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत तिसगाव ता.राहाता, जि.अहमदनगर.	१२६३/२०१२	५०००

१६७	पुरवठा निरीक्षण अधिकारी, तहसिल कार्यालय, धुळे.	१२६८/२०१२	१०००
१६८	सहायक सहकार अधिकारी, उपनिवंधक सहकारी संस्था तालुक धुळे यांचे कार्यालय, धुळे.	१२७४/२०१२	५०००
१६९	शाखा अभियंता, जिल्हा परिषद बांधकाम उपविभाग, रावर जि.जळगांव.	१३६१/२०१२	१०००
१७०	शाखा अभियंता, जिल्हा परिषद बांधकाम उपविभाग, रावर जि.जळगांव.	१३६२/२०१२	५०००
१७१	निवासी नायब तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, दिंडोरी जि.नाशिक.	१३७६/२०१२	५०००
१७२	पुरवठा तपासणी अधिकारी, तहसिल कार्यालय भुसावळ जि.जळगांव.	१३८५/२०१२	५०००
१७३	वरिष्ठ सहाय्यक (लेखा), जिल्हा परिषद बांधकाम उपविभाग, एरंडोल आणि शाखा अभियंता, पंचायत समिती, अमळनेर जि.जळगांव. (प्रत्येकी रु.५,०००)	१४१५/२०१२	१००००
१७४	पुरवठा अव्वल कारकुन, तहसिल कार्यालय नांदगांव जि.नाशिक.	१४१९/२०१२	१००००
१७५	अवर सचिव (आस्था-१०), ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.	२४८/२०११	१००००
१७६	तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, दिंडोरी जि.नाशिक.	१०८१-०८/२०११	१००००
१७७	लेखापाल, धुळे महानगरपालिका धुळे.	१६१०/२०१२	१००००
१७८	मुख्य लिपिक, सहाय्यक निबंधक सहकारी संस्था राहाता यांचे कार्यालय, राहाता जि.अहमदनगर.	१६५५/२०१२	५०००
१७९	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत सोयगांव ता.नांदगांव, जि.नाशिक.	१६५७/२०१२	५०००
१८०	तलाठी, संगमनेर बु. ता.संगमनेर, जि.अहमदनगर.	१६६७/२०१२	५०००
१८१	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत देवपूर ता.सिन्नर, जि.नाशिक.	१५९३/२०१२	५०००
१८२	उप अधिकारी, राज्य उत्पादन शुल्क, अहमदनगर.	१७६३/२०१२	५०००
१८३	शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद, नंदुरबार.	१७९८/२०१२	५०००
१८४	गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, भडगाव जि.जळगांव.	१२९२-०७/२०११	५०००
१८५	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत किण्ठी ता.जामनेर, जि.जळगांव.	७२२/२०११	५०००
१८६	उपविभागीय अधिकारी, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, मालेगाव / सटाणा व देवळा जि.नाशिक. (प्रत्येकी रु.५,०००)	७५४/२०११	१५०००
१८७	सहाय्यक, मौलाना आझाद अल्पसंघांक आर्थिक विकास महामंडळ, मुंबई.	८१६/२०११	५०००
१८८	प्रमुख लिपिक, सिन्नर नगरपरिषद, सिन्नर जि.नाशिक.	८३२/२०११	५०००
१८९	सहाय्यक दुधब्यवसाय विकास अधिकारी, प्रादेशिक दुधब्यवसाय विकास अधिकारी यांचे कार्यालय, औरंगाबाद.	५५/२०१०	१५०००
१९०	बांधकाम अभियंता, त्र्यंबकेश्वर नगरपरिषद, त्र्यंबकेश्वर जि.नाशिक.	१८१०/२०१२	२०००
१९१	उद्यान निरीक्षक, नाशिक महानगरपालिका नाशिक.	११५०/२०१२	५०००
१९२	उप अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग क्र.१, धडगांव जि.नंदुरबार.	११५६/२०१२	५०००
१९३	उप अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग मोलगी ता.अक्कलकुवा, जि.नंदुरबार.	११५९/२०१२	५०००
१९४	मुख्याध्यापक, नुतन माध्यमिक विद्यालय, चेंचुचाळे ता.चोपडा, जि.जळगांव.	११७८/२०१२	२०००
१९५	लिपिक (नपा-१ संकलन), नगरपालिका शाखा, जिल्हाधिकारी कार्यालय जळगांव.	५५१/२०११	५०००
१९६	मुख्याध्यापक, ब्रम्हानंद न्यु इंग्लिश स्कूल, दोडी बु. ता.सिन्नर, जि.नाशिक.	६२४/२०११	१००००
१९७	कार्यालय अधिकार (लेखापरिक्षण शाखा) सहकार आयुक्त कार्यालय, पुणे.	६०५/२०११	२०००
१९८	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत भोयरेपठार ता.जि.अहमदनगर.	१११८-०८/२०११	५०००
१९९	उपशिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, धुळे.	७५१/२०११	५०००
२००	तलाठी, डोंगरगांव ता.निफाड, जि.नाशिक.	१०१/२०११	५०००
२०१	कार्याकारी अभियंता, लायूसिंचन विभाग, जिल्हा परिषद, जळगांव.	७७४/२०११	१००००
२०२	ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत जामखेड जि.अहमदनगर.	२०८६/२०१२	५०००
२०३	प्रशासकीय अधिकारी, भुसावळ नगरपरिषद, भुसावळ जि.जळगांव.	५५३/२०११	५०००
	एकूण	१५७९७५०	

विवरण पत्र ५ (२)

महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोगाकडे दाखल झालेल्या अपीलांच्या/तक्रारींच्या निर्णयात मा. राज्य मुख्य माहिती आयुक्त तसेच मा. राज्य माहिती राज्य मुख्य माहिती आयोग, मुख्यालय

अ. क्र.	जन माहिती अधिकारी यांचा तपशील	अपील/तक्रार क्र.	नुकसान भरपाई रक्कम(रक्कम रुपये)
१	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई ३२	५२६/२०१३	१,००,०००.००
२	सिध्दार्थ विधी महाविद्यालय, मुंबई १	९३४/२०१३	२५,०००
एकूण			१,२५,०००.००
राज्य माहिती आयोग, पुणे			
अ. क्र.	जन माहिती अधिकारी यांचा तपशील	अपील/तक्रार क्र.	नुकसान भरपाई रक्कम(रक्कम रुपये)
१	उप अधिकारी, भूमि अभिलेख, शिरुर ता. शिरुर, जि. पुणे	२५०८/२०११	२०००
एकूण			२०००
राज्य माहिती आयोग, औरंगाबाद			
अ. क्र.	जन माहिती अधिकारी यांचा तपशील	अपील/तक्रार क्र.	नुकसान भरपाई रक्कम(रक्कम रुपये)
१	नायब तहसिलदार, तहसील कार्यालय, अर्धापूर, जि. नांदेड	९४२/२०१२	१०००
२	कृषी अधिकारी, तालुका कृषी अधिकारी,	१३१३/२०१२	२०००
३	उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम, उपविभाग, फुलंबी, जि. औरंगाबाद	१४९४/२०१२	५०००
४	नायब तहसिलदार, निवडणूक विभाग, तहसील कार्यालय, वाशी, जि. उस्मानाबाद	१८९८/२०१२	१००००
५	कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्या., नोडल कार्यालय, औरंगाबाद	२९८५/२०१२	१००००
६	सहायक अभियंता, महावितरण उपविभाग परंडा, जि. उस्मानाबाद	१०९३/२०१२	२०००
७	उपशिक्षणाधिकारी, सर्व शिक्षण अभियान, जिल्हा परिषद, परभणी	३१३/२०१३	२०००
एकूण			३२,०००

राज्य माहिती आयोग, नागपूर

अ. क्र.	जन माहिती अधिकारी यांचा तपशील	अपील/तक्रार क्र.	नुकसान भरपाई रक्कम(रक्कम रुपये)
१	श्री. आगळे, जन माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई	१५२४/२०१२	२०००
२	श्री. घनश्याम ढोणे, जन माहिती अधिकारी तथा सचिव, कृषी उत्पन्न बाजार समिती, चिमूर जि.चंद्रपूर	१५५३/२०१२	२०००
३	श्री आर एस सावरकर, जनमाहिती अधिकारी, पंचायत समिती आष्टी, ता. आष्टी, जि.वर्धा.	१६९०/२०१२	२०००
४	श्री. घोरडे, जन माहिती अधिकारी तथा नायब तहसिलदार (पुरवठा विभाग), कामठी ता. कामठी जि. नागपूर	१७६९/२०१२	१५००
५	श्री. सी. आर. भंडारी, जनमाहिती अधिकारी तथा सहा. जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, गोंदिया	२०१७/२०१२	५०००
६	श्री टी पी जोशी, सहायक अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विज वितरण कं. मर्या., विभागीय कार्यालय, मलकापूर जि बुलढाणा	२०६२/२०१२	२५००
७	जन माहिती अधिकारी तथा सहायक वनसंरक्षक, नागपूर वनविभाग, नागपूर	२०८७/२०१२	२५००
८	श्री. डी.टी. वावधने, जन माहिती अधिकारी तथा सचिव, ग्राम पंचायत देवळी(आमगाव) ता. उमरेड जि. नागपूर	२१०१/२०१२	१५००
९	जनमाहिती अधिकारी, जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त कार्यालय, गोंदिया	२२४४/२०१२	३०००
१०	जनमाहिती अधिकारी तथा रेशीम विकास अधिकारी, रेशीम संचालनालय, नागपूर	२२४७/२०१२	१५००
११	जनमाहिती अधिकारी तथा रेशीम विकास अधिकारी, रेशीम संचालनालय, नागपूर	२२४८/२०१२	१५००
१२	जनमाहिती अधिकारी तथा रेशीम विकास अधिकारी, रेशीम संचालनालय, नागपूर	२२४९/२०१२	१५००
१३	जनमाहिती अधिकारी तथा रेशीम विकास अधिकारी, रेशीम संचालनालय, नागपूर	२२५०/२०१२	१५००
१४	जनमाहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक, नगर परिषद उच्च विद्यालय व कनिष्ठ विज्ञान महाविद्यालय, आर्वा जि. वर्धा	२२३७/२०१२	२०००
१५	श्री. दुबे तसेच कार्यालयाचे माहिती अधिकारी कु. आरती पुरी, जनमाहिती अधिकारी तथा गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती सावली जि. चंद्रपूर	२२६८/२०१२	२०००
१६	श्री. मडावी, जनमाहिती अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, गोसेखुर्द, उजवा कालवा विभाग क्र.२, ब्रह्मपुरी जि. चंद्रपूर	२२८६/२०१२	३०००
१७	श्री. अरुण सोनकुसरे, जनमाहिती अधिकारी तथा उपमुख्य अभियंता, महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कं.मर्या., इंधन व्यवस्थापन कक्ष, वांद्रे, मुंबई	२३१५/२०१२	३०००

१८	जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामसेवक, ग्राम पंचायत सिंदी मेघे जि. वर्धा	२३५७/२०१२	१५००
१९	श्री. एस.पी. न्यायनित, जनमाहिती अधिकारी तथा सहा.संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई.	५८/२०१३	२५००
२०	जनमाहिती अधिकारी तथा तहसिलदार, तहसिल कार्यालय उमरेड, जि. नागपूर	२३८६/२०१२	२०००
२१	जनमाहिती अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर	१२९/२०१३	२५००
२२	श्री लोहबेर, जनमाहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी, आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, गोदिंया	१४०/२०१३	२५००
२३	श्री जी एच डोये, जनमाहिती अधिकारी तथा तलाठी सा.क्र.४५, मौजा-शेरडी, कार्यालय-खापा, ता.सावनेर, जि. नागपूर	१६१/२०१३	२५००
२४	श्री सादीक अपील, जनमाहिती अधिकारी, नगर परिषद कारंजा (लाड), जि. वाशिम.	१७४/२०१३	२५००
२५	श्री हेमके, जनमाहिती अधिकारी तथा सचिव, ग्राम पंचायत घोराड, ता कळमेश्वर जि नागपूर.	२१०/२०१३	२०००
२६	श्री. बालपांडे, जनमाहिती अधिकारी तथा अधिक्षक, जिल्हा कृषी कार्यालय गोदिंया	२९४/२०१३	३०००
एकूण			५९०००

राज्य माहिती आयोग, अमरावती

अ. क्र.	जन माहिती अधिकारी यांचा तपशील	अपील/तक्रार क्र.	नुकसान भरपाई रक्कम(रक्कम रुपये)
१	वैद्यकीय अधिक्षक, सामान्य रुग्णालय, खांमगांव जि.बुलडाणा	६१७/२०११	२०००
२	शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक),जिल्हा परिषद, नांदेड जि.नांदेड	१३२५/२०११	२०००
३	शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक),जिल्हा परिषद, नांदेड जि.नांदेड	१३२६/२०११	२०००
४	शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक),जिल्हा परिषद, नांदेड जि.नांदेड	१३२७/२०११	२०००
५	उपजिल्हाधिकारी (महसुल),जिल्हाधिकारी कार्यालय अमरावती	११८९/२०१२	३०००
६	उपसंचालक आरोग्य सेवा अकोला मंडळ कार्यालय अकोला	१२०३/२०१२	३०००
७	शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक),जिल्हा परिषद, नांदेड जि.नांदेड	१९२४/२०११	२०००
८	गटशिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती चिखलदरा जि.अमरावती	१००५/२०१२	३०००
९	गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती पुसद जि.यवतमाळ	७९९/२०११	३०००
१०	तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, घाटंजी जि.यवतमाळ	१६१३/२०११ व १६१५/२०११	२५००
११	तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, घाटंजी जि.यवतमाळ	१६१४/२०११ व १६२०/२०११	२५००
१२	तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, घाटंजी जि.यवतमाळ	१६१८/२०११ व १६१९/२०११	२५००
१३	कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद बांधकाम विभाग क्र.२ यवतमाळ	१६२४/२०११	२५००
१४	उप मुख्यकार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सा.प्र.वि.) यवतमाळ	१८१२/२०११	२०००
१५	तालुका कृषी अधिकारी, तेलहारा, जि.अकोला	२१९३/२०११	२५००
१६	तालुका कृषी अधिकारी, अकोला यांचे कार्यालया	२१९४/२०११	२५००

१७	गटविकास अधिकारी,पंचायत समिती उमरखेड, जि.यवतमाळ	१४३/२०१२	२५००
१८	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद वाशिम	१४१३/२०१२	३०००
१९	जिल्हाधिकारी कार्यालय,अमरावती (वि.भु.संपादन कामे)	१४३९/२०१२	३०००
२०	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद ,बुलडाणा	१४६२/२०१२	३०००
२१	जिल्हाधिकारी कार्यालय, अकोला	१७१७/२०१२	२०००
२२	जिल्हाधिकारी कार्यालय,यवतमाळ	१५७३/२०१२	३०००
२३	कृषी संहसंचालक, अमरावती विभाग, अमरावती	१७२०/२०१२	३०००
२४	मुख्याधिकारी,नगर परिषद शेगांव , जि.बुलडाणा.	७५०/२०१२	२०००
२५	सहाय्यक अभियंता,म.रा.वि.वि.कंपनी, लोणार, जि.बुलडाणा.	१२०५/२०१२, १२०६/२०१२ व १२०७/२०१२	३०००
२६	शिक्षणाधिकारी, प्राथमिक,जिल्हा परिषद अकोला	१४७४/२०१२	३०००
२७	मुख्य कार्यकारी अधिकारी,जिल्हा परिषद अकोला	१७८६/२०१२	३०००
२८	उपायुक्त (प्रशासन), अकोला महानगर पालीका, अकोला	१७८८/२०१२ व १७९०/२०१२	३०००
२९	मुख्य कार्यकारी अधिकारी,जिल्हा परिषद बुलडाणा	१७८९/२०१२	३०००
३०	अधिक्षक अभियंता, म.रा.वि.वि.कंपनी बुलडाणा	१७९७/२०१२	३०००
३१	मुख्य कार्यकारी अधिकारी,जिल्हा परिषद बुलडाणा	१८२४/२०१२	३०००
३२	जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,कृषि विभाग,अकोला जि.अकोला	१८३९/२०१२	३०००
३३	जिल्हाधिकारी,जिल्हाधिकारी कार्यालय यवतमाळ	१८५१/२०१२	३०००
३४	जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,कृषि विभाग,अकोला जि.अकोला	१८५८/२०१२	३०००
३५	गटविकास अधिकारी,पंचायत समिती महागांव जि.यवतमाळ	१६०३/२०१२	३०००
३६	मुख्य कार्यकारी अधिकारी,महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळ,पानचक्की ओरंगाबाद	१२५९/२०१२	३०००
३७	कुलसचिव,डॉ,पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापिठ, अकोला	२०५१/२०११	३०००
३८	मुख्य कार्यकारी अधिकारी,जिल्हा परिषद अकोला	२७३८/२०११	३०००
३९	व्यवस्थापकीय संचालक,पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी महाराष्ट्र मेंढी व शेळी विकास महामंडळ, पुणे	२७३९/२०११	३०००
४०	गटविकास अधिकारी,पं.समिती बाभुळगांव जिल्हा परिषद यवतमाळ	३०८७/२०११	५०००
४१	गटविकास अधिकारी,पं.समिती बाभुळगांव जिल्हा परिषद यवतमाळ	३०८७/२०११	५०००
४२	गटविकास अधिकारी,पं.समिती बाभुळगांव जिल्हा परिषद यवतमाळ	३२२८/२०११ व ३२२९/२०११	३०००
४३	गटविकास अधिकारी,पंचायत समिती पुसद जिल्हा परिषद यवतमाळ	१७५७/२०११	१५००
४४	शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद वाशिम	३४७०/२०११	१५००
४५	जिल्हाधिकारी कार्यालय, नांदेड	१३३६/२०१२	३०००
४६	जिल्हा आरोग्य, जिल्हा परिषद बुलडाणा	३००/२०१२ व ३०१/२०१२	३०००

४७	शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद बुलडाणा	१९६६/२०११ व १९७४/२०११	३०००
४८	मुख्याध्यापक, गाजी ऊर्दु हॉयस्कूल, अचलपुर	१५८९/२०१२ व १५९०/२०१२	२०००
४९	शिक्षण उपसंचालक, अमरावती विभाग अमरावती	१५९१/२०१२	२०००
५०	मुख्याध्यापक, गाजी ऊर्दु हॉयस्कूल, अचलपुर	१५९२/२०१२	२०००
५१	जिल्हा नियोजन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय अमरावती	१७३०/२०१२, १७३१/२०१२, १७३१/२०१२, १७४८/२०१२, १७४९/२०१२	६०००
५२	कार्यकारी अभियंता, विशेष प्रकल्प सार्वजनिक बांधकाम विभाग, यवतमाळ	३४३९/२०११	१५००
५३	शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद वाशिम	१७६२/२०१२	३०००
५४	उपविभागीय अधिकारी, सार्वजनिक बांधकाम विभाग अकोट, जि. अकोला	१७७२/२०१२	३०००
५५	उपआयुक्त (आस्थापना), विभागीय आयुक्त कार्यालय, अमरावती विभाग, अमरावती	३२४९/२०१२	३०००
५६	जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि.प.कार्यालय, बुलडाणा	३०२/२०१२, ३०३/२०१२ व ३०४/२०१२	४५००
५७	विभाग नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, बुलडाणा विभाग, बुलडाणा	३९०/२०१२	१५००
५८	जिल्हा अधिकारी, भूमी अभिलेख कार्यालय, बुलडाणा	१८१/२०१२	२५००
५९	गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, बार्षिटाकळी जि. अकोला	४०८/२०१२	२०००
६०	सचिव ग्रामपंचायत उमरा पंचायत समिती अकोट जिल्हा अकोला	३१७४/२०११	१५००
६१	जिजाऊ माध्यमिक विद्यालय दहीद बुता.बुलडाणा	२५९/२०१२	२०००
६२	मुख्य प्रशासकिय अधिकारी, आरोग्य सेवा संचालनालय महा.राज्य आरोग्य भवन मुंबई	२६३०/२०११	२०००
६३	गटविकास अधिकारी पंचायत समिती अकोला जिल्हा परिषद अकोला	८३५/२०१२	३०००
६४	विभागीय अधिकारी, महाराष्ट्र उद्याजकता विकास केंद्र अमरावती	३४७३/२०११	१५००
६५	पंचायत समिती महागांव, जिल्हा परिषद यवतमाळ	३२७३/२०११	३०००
६६	पंचायत समिती महागांव, जिल्हा परिषद यवतमाळ	३२७४/२०११	३०००
६७	पंचायत समिती महागांव, जिल्हा परिषद यवतमाळ	३२७४/२०११	३०००
६८	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यवतमाळ	२४४४/२०११	३०००
६९	पंचायत समिती बाळापुर, जि. अकोला -	३४३०-A/२०११, ३४६४/२०११	२०००
७०	अपायुक्त, समाज कल्याण विभाग अमरावती विभाग अमरावती	७६८/२०१२	१५००
एकूण			१८९०००